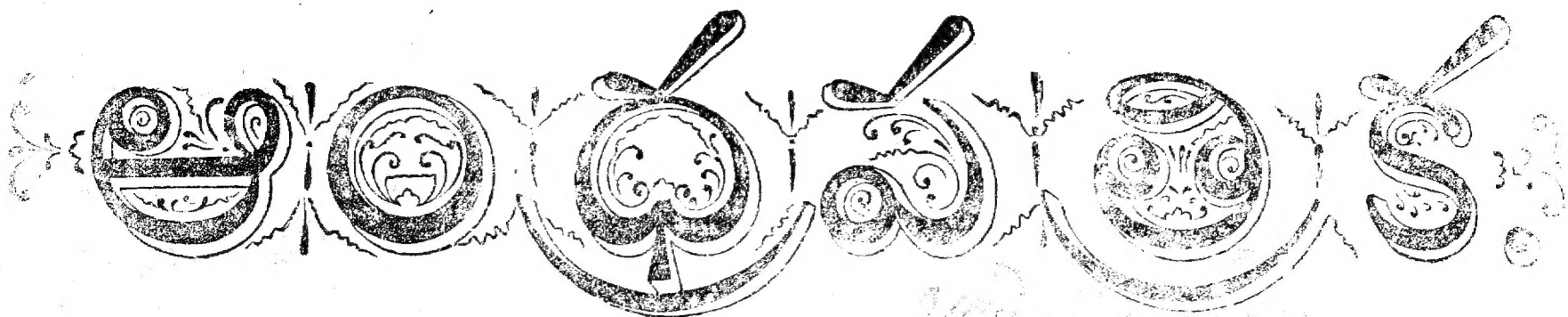

విడి వ్రతక 13 0-1-8

Telephone No. 544.

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10.

నంపటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 20-వ తేది శనివారము

రథి రోద్రా రి నా మ స ం వ త్స ర ము, శ్రేష్ఠమాస ఏకాదశి ౧౧.

No 168

నందిక గృహ

ఆమృతాంజనము ఆన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు.

అన్నారోజులము గోయము వుండు

ఘనమయనమండు

దక్కనిదట్టి తో నహ నేనా 1-క రూ. 0-100 ప్ర తియింట నుండ దగినది

అమృతాంజనము, లోక ప్రసిద్ధి కడసిరావచ్చును. అమృతాంజనము అన్ని నోళ్ళులకీ శిష్టామృతము. అమృతాంజనము అమృతేష్టహృదినిగల నూయమందుగాను
 వరలుమందలవలన గూఢముగలుగను. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగను అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటకీ వెలసినది.

అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

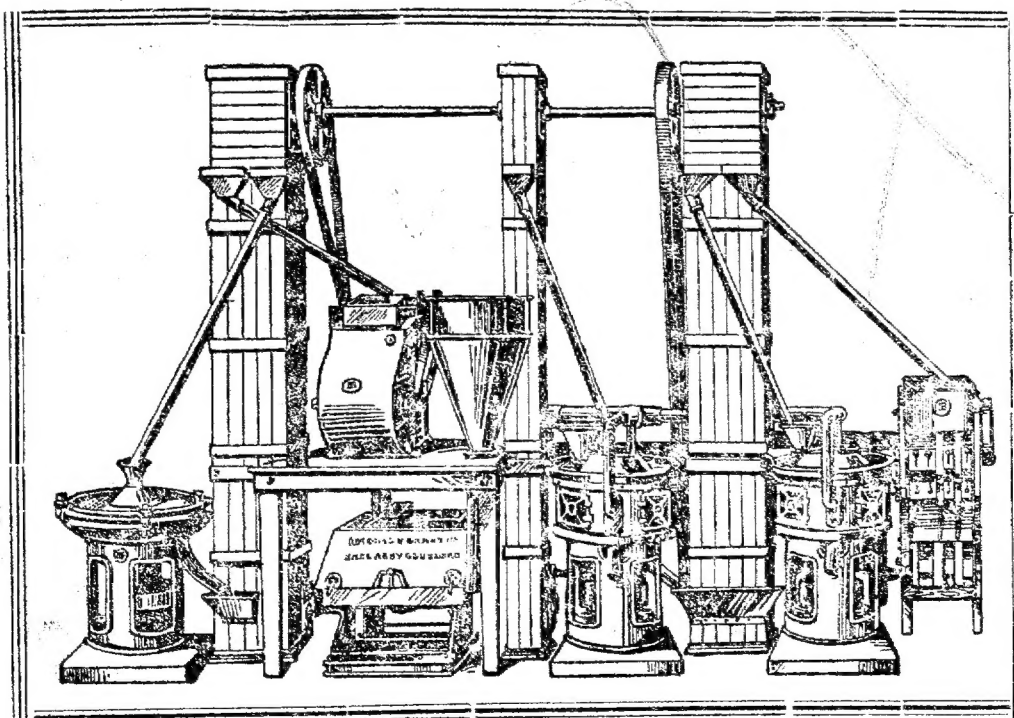
(7 పరిమాణములతో)

388

అన్ని రకముల బియ్యపు యంత్రములు

40, 81, 122, 163, 244, 326, 407 నంచుల (నంచి 1 కి 165 పౌనులవ్వంతున)

మేలైన బిల్లుము దినము 1-కి 12 గంటలు చొప్పున పనిచేసిన తయారగును

మేము బియ్యము
హల్లరులు, పాలివడ్లు
పెల్లరు
కంపార్టుమెంటు
సెకరేటర్లు
పెరలింగు తీక
వైటింగు కోనులు
మొదలగువాటిని నిలువ
చేసియున్నాము.

విశ్వపు మంత్రము
 లకు సంబంధించిన పరి
 కరములన్నియు మానద
 నున్నవి.
 మాచిత్రవిచిత్రపు
 క్యాటలాగునకును
 ధరిల జాబితాకును
 వ్రాయుకోరెడము.

MADE BY
Douglas & Grant Ltd
Kirkcaldy, Scotland.
Rice Milling
Specialists

Sole AGENTS in S. INDIA

MASSEY & Co, Ltd,

Post Box 554

MADRAS.

యూనిక్ అన్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

హెడ్ ఆఫీసు:—2 & 3 లాల్ బజారువీధి, కలకత్తా

978 ఉత్తర మద్రాసు రాజధానికి బ్రాంచి ఆఫీసు:—మచిలీపట్టణము.
దక్షిణ మద్రాసు రాజధానికి బ్రాంచి ఆఫీసు:—20 నుంకురామశెట్టివీధి, జార్జి టౌన్, మద్రాసు.
వి. సుబ్బస్వామి అయ్యర్, ఆర్. నైజింగు ఇక్సెక్యూటర్లు, మద్రాసు.
స్వాస్థ్యముగల బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్లచే నిర్వహింపబడి, ఎక్స్-ల్యాంఘములను పొందుచున్న హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ యిది యొక్కటియే. ఆంగ్లము వాటాదారులుగా నుండుటచే వారికి మంచి పలుకుబడి గలదు.
తెర భీమా కంపెనీలకంటె మిక్కిలి త్వరగా ఆయాబోర్డులో నుండు డైరెక్టర్లచే భీమా మొత్తము భీమాలయన చెల్లింపబడును. ఈ భీమాకంపెనీయొక్క చెల్లించవలసిన వాయిదా మొత్తములు, హిందూదేశీయుల పనిచేయుచున్న యితర అన్ని కంపెనీల వాయిదా మొత్తములకన్న చాల తరుగుగా నుండును. కడపటి సంవత్సరము లెఖనునది కార్యదర్శిగారుయిట్లు తెలిపియున్నారు.
అనేకులు ఈ కంపెనీలో భీమాచేసికొని యున్నారు. దత్తమండలములలోను చిత్తూరు జిల్లాలోను, మద్రాసు పట్టణము నందును, ఆంధ్రదేశమునందు అంతటను జిల్లా, లోకల్ ఏజెంట్లు కావలెను.
భీమా చేయించుకొనుటకు యిష్టము గలవారును, ఏజెంట్లును ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.
డాక్టరు బి. పట్టాభిసేతారామయ్య గారు, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం, లోకల్ డైరెక్టర్లు, మచిలీపట్టణము.
శ్రీ ౪,
ఎమ్. విక్టర్ రావు నాయుడుగారు దక్షిణహిందూదేశీయులకు కార్యదర్శి, కాంపు గవర్నర్ పేట, బెజవాడ

ఓంటిసాలోహోటా కుచాకి నుపరిధముగు
కంపెనీవారిచే చేయబడినది. (8088)
ధ ర లు
నరసము.
కృతులగు
ఉచితము

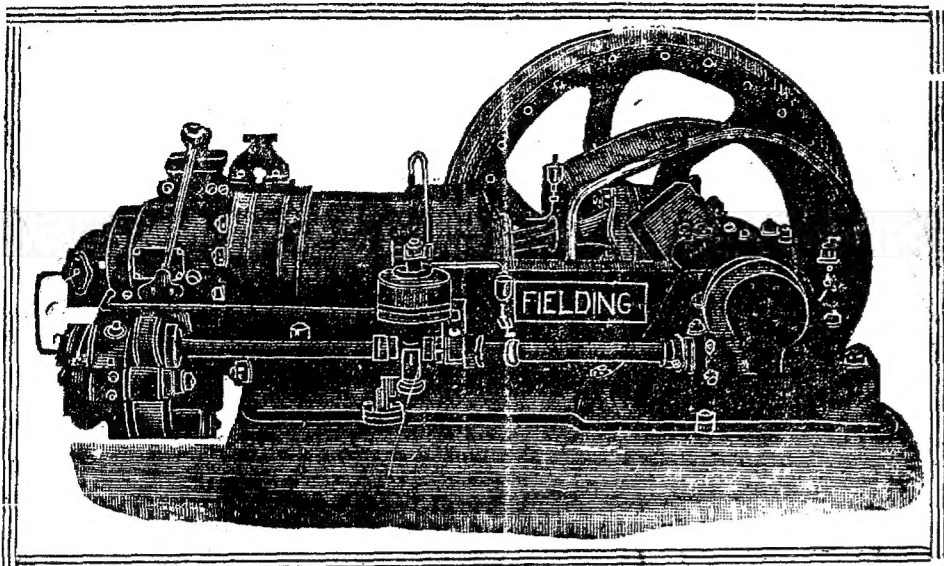

వానావిధములగు రివాల్వర్లు ఆరులేక
ఓంటిసాలోహోటా దిక్కునది [ప్రామాణికం ౧౮౬౩ సం॥]
ధ ర లు
నరసము.
కృతులగు
ఉచితము

౪ కల ౩౨, ౩౪, ౩౬ అంగుళములలో కొరకును ౪౫, ౪౭, ౪౯, ౫౧, ౫౩, ౫౫, ౫౭, ౫౯, ౬౧, ౬౩, ౬౫, ౬౭, ౬౯, ౭౧, ౭౩, ౭౫, ౭౭, ౭౯, ౮౧, ౮౩, ౮౫, ౮౭, ౮౯, ౯౧, ౯౩, ౯౫, ౯౭, ౯౯, ౧౦౧, ౧౦౩, ౧౦౫, ౧౦౭, ౧౦౯, ౧౧౧, ౧౧౩, ౧౧౫, ౧౧౭, ౧౧౯, ౧౨౧, ౧౨౩, ౧౨౫, ౧౨౭, ౧౨౯, ౧౩౧, ౧౩౩, ౧౩౫, ౧౩౭, ౧౩౯, ౧౪౧, ౧౪౩, ౧౪౫, ౧౪౭, ౧౪౯, ౧౫౧, ౧౫౩, ౧౫౫, ౧౫౭, ౧౫౯, ౧౬౧, ౧౬౩, ౧౬౫, ౧౬౭, ౧౬౯, ౧౭౧, ౧౭౩, ౧౭౫, ౧౭౭, ౧౭౯, ౧౮౧, ౧౮౩, ౧౮౫, ౧౮౭, ౧౮౯, ౧౯౧, ౧౯౩, ౧౯౫, ౧౯౭, ౧౯౯, ౨౦౧, ౨౦౩, ౨౦౫, ౨౦౭, ౨౦౯, ౨౧౧, ౨౧౩, ౨౧౫, ౨౧౭, ౨౧౯, ౨౨౧, ౨౨౩, ౨౨౫, ౨౨౭, ౨౨౯, ౨౩౧, ౨౩౩, ౨౩౫, ౨౩౭, ౨౩౯, ౨౪౧, ౨౪౩, ౨౪౫, ౨౪౭, ౨౪౯, ౨౫౧, ౨౫౩, ౨౫౫, ౨౫౭, ౨౫౯, ౨౬౧, ౨౬౩, ౨౬౫, ౨౬౭, ౨౬౯, ౨౭౧, ౨౭౩, ౨౭౫, ౨౭౭, ౨౭౯, ౨౮౧, ౨౮౩, ౨౮౫, ౨౮౭, ౨౮౯, ౨౯౧, ౨౯౩, ౨౯౫, ౨౯౭, ౨౯౯, ౩౦౧, ౩౦౩, ౩౦౫, ౩౦౭, ౩౦౯, ౩౧౧, ౩౧౩, ౩౧౫, ౩౧౭, ౩౧౯, ౩౨౧, ౩౨౩, ౩౨౫, ౩౨౭, ౩౨౯, ౩౩౧, ౩౩౩, ౩౩౫, ౩౩౭, ౩౩౯, ౩౪౧, ౩౪౩, ౩౪౫, ౩౪౭, ౩౪౯, ౩౫౧, ౩౫౩, ౩౫౫, ౩౫౭, ౩౫౯, ౩౬౧, ౩౬౩, ౩౬౫, ౩౬౭, ౩౬౯, ౩౭౧, ౩౭౩, ౩౭౫, ౩౭౭, ౩౭౯, ౩౮౧, ౩౮౩, ౩౮౫, ౩౮౭, ౩౮౯, ౩౯౧, ౩౯౩, ౩౯౫, ౩౯౭, ౩౯౯, ౪౦౧, ౪౦౩, ౪౦౫, ౪౦౭, ౪౦౯, ౪౧౧, ౪౧౩, ౪౧౫, ౪౧౭, ౪౧౯, ౪౨౧, ౪౨౩, ౪౨౫, ౪౨౭, ౪౨౯, ౪౩౧, ౪౩౩, ౪౩౫, ౪౩౭, ౪౩౯, ౪౪౧, ౪౪౩, ౪౪౫, ౪౪౭, ౪౪౯, ౪౫౧, ౪౫౩, ౪౫౫, ౪౫౭, ౪౫౯, ౪౬౧, ౪౬౩, ౪౬౫, ౪౬౭, ౪౬౯, ౪౭౧, ౪౭౩, ౪౭౫, ౪౭౭, ౪౭౯, ౪౮౧, ౪౮౩, ౪౮౫, ౪౮౭, ౪౮౯, ౪౯౧, ౪౯౩, ౪౯౫, ౪౯౭, ౪౯౯, ౫౦౧, ౫౦౩, ౫౦౫, ౫౦౭, ౫౦౯, ౫౧౧, ౫౧౩, ౫౧౫, ౫౧౭, ౫౧౯, ౫౨౧, ౫౨౩, ౫౨౫, ౫౨౭, ౫౨౯, ౫౩౧, ౫౩౩, ౫౩౫, ౫౩౭, ౫౩౯, ౫౪౧, ౫౪౩, ౫౪౫, ౫౪౭, ౫౪౯, ౫౫౧, ౫౫౩, ౫౫౫, ౫౫౭, ౫౫౯, ౫౬౧, ౫౬౩, ౫౬౫, ౫౬౭, ౫౬౯, ౫౭౧, ౫౭౩, ౫౭౫, ౫౭౭, ౫౭౯, ౫౮౧, ౫౮౩, ౫౮౫, ౫౮౭, ౫౮౯, ౫౯౧, ౫౯౩, ౫౯౫, ౫౯౭, ౫౯౯, ౬౦౧, ౬౦౩, ౬౦౫, ౬౦౭, ౬౦౯, ౬౧౧, ౬౧౩, ౬౧౫, ౬౧౭, ౬౧౯, ౬౨౧, ౬౨౩, ౬౨౫, ౬౨౭, ౬౨౯, ౬౩౧, ౬౩౩, ౬౩౫, ౬౩౭, ౬౩౯, ౬౪౧, ౬౪౩, ౬౪౫, ౬౪౭, ౬౪౯, ౬౫౧, ౬౫౩, ౬౫౫, ౬౫౭, ౬౫౯, ౬౬౧, ౬౬౩, ౬౬౫, ౬౬౭, ౬౬౯, ౬౭౧, ౬౭౩, ౬౭౫, ౬౭౭, ౬౭౯, ౬౮౧, ౬౮౩, ౬౮౫, ౬౮౭, ౬౮౯, ౬౯౧, ౬౯౩, ౬౯౫, ౬౯౭, ౬౯౯, ౭౦౧, ౭౦౩, ౭౦౫, ౭౦౭, ౭౦౯, ౭౧౧, ౭౧౩, ౭౧౫, ౭౧౭, ౭౧౯, ౭౨౧, ౭౨౩, ౭౨౫, ౭౨౭, ౭౨౯, ౭౩౧, ౭౩౩, ౭౩౫, ౭౩౭, ౭౩౯, ౭౪౧, ౭౪౩, ౭౪౫, ౭౪౭, ౭౪౯, ౭౫౧, ౭౫౩, ౭౫౫, ౭౫౭, ౭౫౯, ౭౬౧, ౭౬౩, ౭౬౫, ౭౬౭, ౭౬౯, ౭౭౧, ౭౭౩, ౭౭౫, ౭౭౭, ౭౭౯, ౭౮౧, ౭౮౩, ౭౮౫, ౭౮౭, ౭౮౯, ౭౯౧, ౭౯౩, ౭౯౫, ౭౯౭, ౭౯౯, ౮౦౧, ౮౦౩, ౮౦౫, ౮౦౭, ౮౦౯, ౮౧౧, ౮౧౩, ౮౧౫, ౮౧౭, ౮౧౯, ౮౨౧, ౮౨౩, ౮౨౫, ౮౨౭, ౮౨౯, ౮౩౧, ౮౩౩, ౮౩౫, ౮౩౭, ౮౩౯, ౮౪౧, ౮౪౩, ౮౪౫, ౮౪౭, ౮౪౯, ౮౫౧, ౮౫౩, ౮౫౫, ౮౫౭, ౮౫౯, ౮౬౧, ౮౬౩, ౮౬౫, ౮౬౭, ౮౬౯, ౮౭౧, ౮౭౩, ౮౭౫, ౮౭౭, ౮౭౯, ౮౮౧, ౮౮౩, ౮౮౫, ౮౮౭, ౮౮౯, ౮౯౧, ౮౯౩, ౮౯౫, ౮౯౭, ౮౯౯, ౯౦౧, ౯౦౩, ౯౦౫, ౯౦౭, ౯౦౯, ౯౧౧, ౯౧౩, ౯౧౫, ౯౧౭, ౯౧౯, ౯౨౧, ౯౨౩, ౯౨౫, ౯౨౭, ౯౨౯, ౯౩౧, ౯౩౩, ౯౩౫, ౯౩౭, ౯౩౯, ౯౪౧, ౯౪౩, ౯౪౫, ౯౪౭, ౯౪౯, ౯౫౧, ౯౫౩, ౯౫౫, ౯౫౭, ౯౫౯, ౯౬౧, ౯౬౩, ౯౬౫, ౯౬౭, ౯౬౯, ౯౭౧, ౯౭౩, ౯౭౫, ౯౭౭, ౯౭౯, ౯౮౧, ౯౮౩, ౯౮౫, ౯౮౭, ౯౮౯, ౯౯౧, ౯౯౩, ౯౯౫, ౯౯౭, ౯౯౯, ౧౦౦౧, ౧౦౦౩, ౧౦౦౫, ౧౦౦౭, ౧౦౦౯, ౧౦౧౧, ౧౦౧౩, ౧౦౧౫, ౧౦౧౭, ౧౦౧౯, ౧౦౨౧, ౧౦౨౩, ౧౦౨౫, ౧౦౨౭, ౧౦౨౯, ౧౦౩౧, ౧౦౩౩, ౧౦౩౫, ౧౦౩౭, ౧౦౩౯, ౧౦౪౧, ౧౦౪౩, ౧౦౪౫, ౧౦౪౭, ౧౦౪౯, ౧౦౫౧, ౧౦౫౩, ౧౦౫౫, ౧౦౫౭, ౧౦౫౯, ౧౦౬౧, ౧౦౬౩, ౧౦౬౫, ౧౦౬౭, ౧౦౬౯, ౧౦౭౧, ౧౦౭౩, ౧౦౭౫, ౧౦౭౭, ౧౦౭౯, ౧౦౮౧, ౧౦౮౩, ౧౦౮౫, ౧౦౮౭, ౧౦౮౯, ౧౦౯౧, ౧౦౯౩, ౧౦౯౫, ౧౦౯౭, ౧౦౯౯, ౧౧౦౧, ౧౧౦౩, ౧౧౦౫, ౧౧౦౭, ౧౧౦౯, ౧౧౧౧, ౧౧౧౩, ౧౧౧౫, ౧౧౧౭, ౧౧౧౯, ౧౧౨౧, ౧౧౨౩, ౧౧౨౫, ౧౧౨౭, ౧౧౨౯, ౧౧౩౧, ౧౧౩౩, ౧౧౩౫, ౧౧౩౭, ౧౧౩౯, ౧౧౪౧, ౧౧౪౩, ౧౧౪౫, ౧౧౪౭, ౧౧౪౯, ౧౧౫౧, ౧౧౫౩, ౧౧౫౫, ౧౧౫౭, ౧౧౫౯, ౧౧౬౧, ౧౧౬౩, ౧౧౬౫, ౧౧౬౭, ౧౧౬౯, ౧౧౭౧, ౧౧౭౩, ౧౧౭౫, ౧౧౭౭, ౧౧౭౯, ౧౧౮౧, ౧౧౮౩, ౧౧౮౫, ౧౧౮౭, ౧౧౮౯, ౧౧౯౧, ౧౧౯౩, ౧౧౯౫, ౧౧౯౭, ౧౧౯౯, ౧౨౦౧, ౧౨౦౩, ౧౨౦౫, ౧౨౦౭, ౧౨౦౯, ౧౨౧౧, ౧౨౧౩, ౧౨౧౫, ౧౨౧౭, ౧౨౧౯, ౧౨౨౧, ౧౨౨౩, ౧౨౨౫, ౧౨౨౭, ౧౨౨౯, ౧౨౩౧, ౧౨౩౩, ౧౨౩౫, ౧౨౩౭, ౧౨౩౯, ౧౨౪౧, ౧౨౪౩, ౧౨౪౫, ౧౨౪౭, ౧౨౪౯, ౧౨౫౧, ౧౨౫౩, ౧౨౫౫, ౧౨౫౭, ౧౨౫౯, ౧౨౬౧, ౧౨౬౩, ౧౨౬౫, ౧౨౬౭, ౧౨౬౯, ౧౨౭౧, ౧౨౭౩, ౧౨౭౫, ౧౨౭౭, ౧౨౭౯, ౧౨౮౧, ౧౨౮౩, ౧౨౮౫, ౧౨౮౭, ౧౨౮౯, ౧౨౯౧, ౧౨౯౩, ౧౨౯౫, ౧౨౯౭, ౧౨౯౯, ౧౩౦౧, ౧౩౦౩, ౧౩౦౫, ౧౩౦౭, ౧౩౦౯, ౧౩౧౧, ౧౩౧౩, ౧౩౧౫, ౧౩౧౭, ౧౩౧౯, ౧౩౨౧, ౧౩౨౩, ౧౩౨౫, ౧౩౨౭, ౧౩౨౯, ౧౩౩౧, ౧౩౩౩, ౧౩౩౫, ౧౩౩౭, ౧౩౩౯, ౧౩౪౧, ౧౩౪౩, ౧౩౪౫, ౧౩౪౭, ౧౩౪౯, ౧౩౫౧, ౧౩౫౩, ౧౩౫౫, ౧౩౫౭, ౧౩౫౯, ౧౩౬౧, ౧౩౬౩, ౧౩౬౫, ౧౩౬౭, ౧౩౬౯, ౧౩౭౧, ౧౩౭౩, ౧౩౭౫, ౧౩౭౭, ౧౩౭౯, ౧౩౮౧, ౧౩౮౩, ౧౩౮౫, ౧౩౮౭, ౧౩౮౯, ౧౩౯౧, ౧౩౯౩, ౧౩౯౫, ౧౩౯౭, ౧౩౯౯, ౧౪౦౧, ౧౪౦౩, ౧౪౦౫, ౧౪౦౭, ౧౪౦౯, ౧౪౧౧, ౧౪౧౩, ౧౪౧౫, ౧౪౧౭, ౧౪౧౯, ౧౪౨౧, ౧౪౨౩, ౧౪౨౫, ౧౪౨౭, ౧౪౨౯, ౧౪౩౧, ౧౪౩౩, ౧౪౩౫, ౧౪౩౭, ౧౪౩౯, ౧౪౪౧, ౧౪౪౩, ౧౪౪౫, ౧౪౪౭, ౧౪౪౯, ౧౪౫౧, ౧౪౫౩, ౧౪౫౫, ౧౪౫౭, ౧౪౫౯, ౧౪౬౧, ౧౪౬౩, ౧౪౬౫, ౧౪౬౭, ౧౪౬౯, ౧౪౭౧, ౧౪౭౩, ౧౪౭౫, ౧౪౭౭, ౧౪౭౯, ౧౪౮౧, ౧౪౮౩, ౧౪౮౫, ౧౪౮౭, ౧౪౮౯, ౧౪౯౧, ౧౪౯౩, ౧౪౯౫, ౧౪౯౭, ౧౪౯౯, ౧౫౦౧, ౧౫౦౩, ౧౫౦౫, ౧౫౦౭, ౧౫౦౯, ౧౫౧౧, ౧౫౧౩, ౧౫౧౫, ౧౫౧౭, ౧౫౧౯, ౧౫౨౧, ౧౫౨౩, ౧౫౨౫, ౧౫౨౭, ౧౫౨౯, ౧౫౩౧, ౧౫౩౩, ౧౫౩౫, ౧౫౩౭, ౧౫౩౯, ౧౫౪౧, ౧౫౪౩, ౧౫౪౫, ౧౫౪౭, ౧౫౪౯, ౧౫౫౧, ౧౫౫౩, ౧౫౫౫, ౧౫౫౭, ౧౫౫౯, ౧౫౬౧, ౧౫౬౩, ౧౫౬౫, ౧౫౬౭, ౧౫౬౯, ౧౫౭౧, ౧౫౭౩, ౧౫౭౫, ౧౫౭౭, ౧౫౭౯, ౧౫౮౧, ౧౫౮౩, ౧౫౮౫, ౧౫౮౭, ౧౫౮౯, ౧౫౯౧, ౧౫౯౩, ౧౫౯౫, ౧౫౯౭, ౧౫౯౯, ౧౬౦౧, ౧౬౦౩, ౧౬౦౫, ౧౬౦౭, ౧౬౦౯, ౧౬౧౧, ౧౬౧౩, ౧౬౧౫, ౧౬౧౭, ౧౬౧౯, ౧౬౨౧, ౧౬౨౩, ౧౬౨౫, ౧౬౨౭, ౧౬౨౯, ౧౬౩౧, ౧౬౩౩, ౧౬౩౫, ౧౬౩౭, ౧౬౩౯, ౧౬౪౧, ౧౬౪౩, ౧౬౪౫, ౧౬౪౭, ౧౬౪౯, ౧౬౫౧, ౧౬౫౩, ౧౬౫౫, ౧౬౫౭, ౧౬౫౯, ౧౬౬౧, ౧౬౬౩, ౧౬౬౫, ౧౬౬౭, ౧౬౬౯, ౧౬౭౧, ౧౬౭౩, ౧౬౭౫, ౧౬౭౭, ౧౬౭౯, ౧౬౮౧, ౧౬౮౩, ౧౬౮౫, ౧౬౮౭, ౧౬౮౯, ౧౬౯౧, ౧౬౯౩, ౧౬౯౫, ౧౬౯౭, ౧౬౯౯, ౧౭౦౧, ౧౭౦౩, ౧౭౦౫, ౧౭౦౭, ౧౭౦౯, ౧౭౧౧, ౧౭౧౩, ౧౭౧౫, ౧౭౧౭, ౧౭౧౯, ౧౭౨౧, ౧౭౨౩, ౧౭౨౫, ౧౭౨౭, ౧౭౨౯, ౧౭౩౧, ౧౭౩౩, ౧౭౩౫, ౧౭౩౭, ౧౭౩౯, ౧౭౪౧, ౧౭౪౩, ౧౭౪౫, ౧౭౪౭, ౧౭౪౯, ౧౭౫౧, ౧౭౫౩, ౧౭౫౫, ౧౭౫౭, ౧౭౫౯, ౧౭౬౧, ౧౭౬౩, ౧౭౬౫, ౧౭౬౭, ౧౭౬౯, ౧౭౭౧, ౧౭౭౩, ౧౭౭౫, ౧౭౭౭, ౧౭౭౯, ౧౭౮౧, ౧౭౮౩, ౧౭౮౫, ౧౭౮౭, ౧౭౮౯, ౧౭౯౧, ౧౭౯౩, ౧౭౯౫, ౧౭౯౭, ౧౭౯౯, ౧౮౦౧, ౧౮౦౩, ౧౮౦౫, ౧౮౦౭, ౧౮౦౯, ౧౮౧౧, ౧౮౧౩, ౧౮౧౫, ౧౮౧౭, ౧౮౧౯, ౧౮౨౧, ౧౮౨౩, ౧౮౨౫, ౧౮౨౭, ౧౮౨౯, ౧౮౩౧, ౧౮౩౩, ౧౮౩౫, ౧౮౩౭, ౧౮౩౯, ౧౮౪౧, ౧౮౪౩, ౧౮౪౫, ౧౮౪౭, ౧౮౪౯, ౧౮౫౧, ౧౮౫౩, ౧౮౫౫, ౧౮౫౭, ౧౮౫౯, ౧౮౬౧, ౧౮౬౩, ౧౮౬౫, ౧౮౬౭, ౧౮౬౯, ౧౮౭౧, ౧౮౭౩, ౧౮౭౫, ౧౮౭౭, ౧౮౭౯, ౧౮౮౧, ౧౮౮౩, ౧౮౮౫, ౧౮౮౭, ౧౮౮౯, ౧౮౯౧, ౧౮౯౩, ౧౮౯౫, ౧౮౯౭, ౧౮౯౯, ౧౯౦౧, ౧౯౦౩, ౧౯౦౫, ౧౯౦౭, ౧౯౦౯, ౧౯౧౧, ౧౯౧౩, ౧౯౧౫, ౧౯౧౭, ౧౯౧౯, ౧౯౨౧, ౧౯౨౩, ౧౯౨౫, ౧౯౨౭, ౧౯౨౯, ౧౯౩౧, ౧౯౩౩, ౧౯౩౫, ౧౯౩౭, ౧౯౩౯, ౧౯౪౧, ౧౯౪౩, ౧౯౪౫, ౧౯౪౭, ౧౯౪౯, ౧౯౫౧, ౧౯౫౩, ౧౯౫౫, ౧౯౫౭, ౧౯౫౯, ౧౯౬౧, ౧౯౬౩, ౧౯౬౫, ౧౯౬౭, ౧౯౬౯, ౧౯౭౧, ౧౯౭౩, ౧౯౭౫, ౧౯౭౭, ౧౯౭౯, ౧౯౮౧, ౧౯౮౩, ౧౯౮౫, ౧౯౮౭, ౧౯౮౯, ౧౯౯౧, ౧౯౯౩, ౧౯౯౫, ౧౯౯౭, ౧౯౯౯, ౨౦౦౧, ౨౦౦౩, ౨౦౦౫, ౨౦౦౭, ౨౦౦౯, ౨౦౧౧, ౨౦౧౩, ౨౦౧౫, ౨౦౧౭, ౨౦౧౯, ౨౦౨౧, ౨౦౨౩, ౨౦౨౫, ౨౦౨౭, ౨౦౨౯, ౨౦౩౧, ౨౦౩౩, ౨౦౩౫, ౨౦౩౭, ౨౦౩౯, ౨౦౪౧, ౨౦౪౩, ౨౦౪౫, ౨౦౪౭, ౨౦౪౯, ౨౦౫౧, ౨౦౫౩, ౨౦౫౫, ౨౦౫౭, ౨౦౫౯, ౨౦౬౧, ౨౦౬౩, ౨౦౬౫, ౨౦౬౭, ౨౦౬౯, ౨౦౭౧, ౨౦౭౩, ౨౦౭౫, ౨౦౭౭, ౨౦౭౯, ౨౦౮౧, ౨౦౮౩, ౨౦౮౫, ౨౦౮౭, ౨౦౮౯, ౨౦౯౧, ౨౦౯౩, ౨౦౯౫, ౨౦౯౭, ౨౦౯౯, ౨౧౦౧, ౨౧౦౩, ౨౧౦౫, ౨౧౦౭, ౨౧౦౯, ౨౧౧౧, ౨౧౧౩, ౨౧౧౫, ౨౧౧౭, ౨౧౧౯, ౨౧౨౧, ౨౧౨౩, ౨౧౨౫, ౨౧౨౭, ౨౧౨౯, ౨౧౩౧, ౨౧౩౩, ౨౧౩౫, ౨౧౩౭, ౨౧౩౯, ౨౧౪౧, ౨౧౪౩, ౨౧౪౫, ౨౧౪౭, ౨౧౪౯, ౨౧౫౧, ౨౧౫౩, ౨౧౫౫, ౨౧౫౭, ౨౧౫౯, ౨౧౬౧, ౨౧౬౩, ౨౧౬౫, ౨౧౬౭, ౨౧౬౯, ౨౧౭౧, ౨౧౭౩, ౨౧౭౫, ౨౧౭౭, ౨౧౭౯, ౨౧౮౧, ౨౧౮౩, ౨౧౮౫, ౨౧౮౭, ౨౧౮౯, ౨౧౯౧, ౨౧౯౩, ౨౧౯౫, ౨౧౯౭, ౨౧౯౯, ౨౨౦౧, ౨౨౦౩, ౨౨౦౫, ౨౨౦౭, ౨౨౦౯, ౨౨౧౧, ౨౨౧౩, ౨౨౧౫, ౨౨౧౭, ౨౨౧౯, ౨౨౨౧, ౨౨౨౩, ౨౨౨౫, ౨౨౨౭, ౨౨౨౯, ౨౨౩౧, ౨౨౩౩, ౨౨౩౫, ౨౨౩౭, ౨౨౩౯, ౨౨౪౧, ౨౨౪౩, ౨౨౪౫, ౨౨౪౭, ౨౨౪౯, ౨౨౫౧, ౨౨౫౩, ౨౨౫౫, ౨౨౫౭, ౨౨౫౯, ౨౨౬౧, ౨౨౬౩, ౨౨౬౫, ౨౨౬౭, ౨౨౬౯, ౨౨౭౧, ౨౨౭౩, ౨౨౭౫, ౨౨౭౭, ౨౨౭౯, ౨౨౮౧, ౨౨౮౩, ౨౨౮౫, ౨౨౮౭, ౨౨౮౯, ౨౨౯౧, ౨౨౯౩, ౨౨౯౫, ౨౨౯౭, ౨౨౯౯, ౨౩౦౧, ౨౩౦౩, ౨౩౦౫, ౨౩౦౭, ౨౩౦౯, ౨౩౧౧, ౨౩౧౩, ౨౩౧౫, ౨౩౧౭, ౨౩౧౯, ౨౩౨౧, ౨౩౨౩, ౨౩౨౫, ౨౩౨౭, ౨౩౨౯, ౨౩౩౧, ౨౩౩౩, ౨౩౩౫, ౨౩౩౭, ౨౩౩౯, ౨౩౪౧, ౨౩౪౩, ౨౩౪౫, ౨౩౪౭, ౨౩౪౯, ౨౩౫౧, ౨౩౫౩, ౨౩౫౫, ౨౩౫౭, ౨౩౫౯, ౨౩౬౧, ౨౩౬౩, ౨౩౬౫, ౨౩౬౭, ౨౩౬౯, ౨౩౭౧, ౨౩౭౩, ౨౩౭౫, ౨౩౭౭, ౨౩౭౯, ౨౩౮౧, ౨౩౮౩, ౨౩౮౫, ౨౩౮౭, ౨౩౮౯, ౨౩౯౧, ౨౩౯౩, ౨౩౯౫, ౨౩౯౭, ౨౩౯౯, ౨౪౦౧, ౨౪౦౩, ౨౪౦౫, ౨౪౦౭, ౨౪౦౯, ౨౪౧౧, ౨౪౧౩, ౨౪౧౫, ౨౪౧౭, ౨౪౧౯, ౨౪౨౧, ౨౪౨౩, ౨౪౨౫, ౨౪౨౭, ౨౪౨౯, ౨౪౩౧, ౨౪౩౩, ౨౪౩౫, ౨౪౩౭, ౨౪౩౯, ౨౪౪౧, ౨౪౪౩, ౨౪

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యా యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమలమవుచున్నవి. అన్నియుజాలు ప్లాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరసమయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586 సోల్ యేజంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, 12, తంబు శెట్టిపేథి, మదరాసు.

ఎరాస్మిక్ టెల్లె

పన్నీరుపువ్వునబ్బు

సువాసన సుఖమును, ఆనందమును ఇచ్చును గాని ఆ వాసన సొంతైన సువాసనగా నుండుట అవసరము.

ఎరాస్మిక్ టెల్లెపన్నీరు పువ్వు నబ్బుయొక్క అత్యుత్కృతమైనటువంటియు. అసహనముగ నటువంటియు సువాసన, అందరికి ఆరోగ్యమును, ఉల్లాసమును, ఉల్లాసమును ఇచ్చును. ఎందువలన ఈ వాసన ఇంత సొగసుగ నున్నదో చెప్పజాలము.

ఇట్టి నబ్బులను జూచి మోసపోవద్దు!

629

(4)

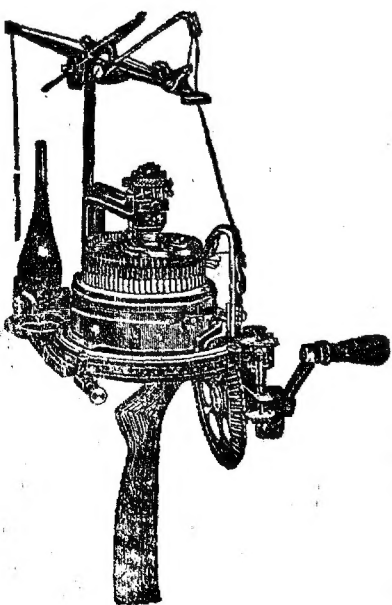
అన్ని అంగళ్లయందు దొరకును.

క్రొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

528

గృహము, న్యదేశి, కర్మాకారము మొదలగు పనుల కుపయోగించవచ్చును.

శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును

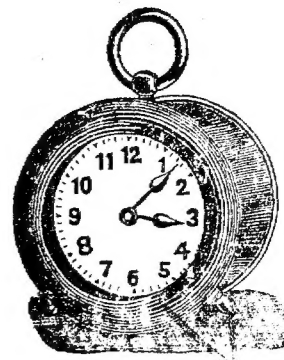
మేజొళ్లు చిప్పవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లును, అంగ్గసామ్రాజ్యముందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో నున్న డి హారిసన్ పేటెంట్ నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిగువ చిరునామమునకు వ్రాయవలెను:—

For Particulars apply to :
W. H. Brady & Co., Ltd.
MADRAS

Telegrams: "BRAD."

జి. ర. సి.
బి. టైమ్ పీసు

కాలమును మిక్కిలి కఠినంగా చూపించును. మిక్కిలి తేలికైనది, సరసమైనది. వేగము కలుపుచున్నది. ధర 1-8-0 రు. 8-8-0 రు.

కవాల భర్త వరు.

డిబ్బో చిన్నది రు 5-0-0

గిరి బ్రదర్స్.

గిరువలిక్కేసి మదరాసు

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదటనే అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సద్గ్రంథము (తెలియింపు నుండదగినది అందరుచేయదగిన ముద్ర) 18-1-4-0 885 (2) రు. పి. 0-8-0

ఆరోగ్యదర్శనము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొన మార్గములను చూపించును, తద్వారా చదువ వగినది 18-1-4-0 రు. పి. 0-4-0

ఆయుర్వేదచరిత్ర:— ఆరోగ్య, వైద్య, కారీర, నిధాన భక్తులు, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యశాస్త్రము. చూడె యచితము చందా రు 2-8-0

పై 3 ని ఏకకాలముకు కొరవరాకి 8-12-0 లకు పరిమితము, ఆయుర్వేదగ్రంథముండలి, పెరిచేపి. (నెల్లూరు జిల్లా)

మరసనయరము!

480 పుటలు గలది!!

డి లేట్ వేయూరు. వేంకటకృష్ణమమస్వెట్టి అన్వేషనను, వారిచే బ్రకటింపబడుచుండిన

నామలింగానుకాసనము అను నామాంతరము గల

అమర కోశము

ప్రికాండము - సటికము - అంగ్లేయభాషాంతర పదములతో గూడినది.

20 రతుల డిమిట్టగోజుకాగితములు 532
క్యాలిగోజైండు 1-12-0

16 రతుల సాదాకాగితములు అట్టజైండు 1-0-0
ఈ క్రొత్తకూర్పు ఆనందమురాక్షిరాలయందు ముద్రికై

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్వేషన కంపెనీవారిచే

50 బ్రచురింపబడి విక్రయింపబడును.
ఇతరగ్రంథముల కేటాగు ఉచితము.

286, చైవాబాదు రోడ్డు (అప్పాల్లింగు), మదరాసు

OM.

The Mysore Government Security
LIFE AND MARRIAGE ASSURANCE
COMPANY LTD., MYSORE.

Head Office:—Life & Marriage Assurance Buildings
Mysore (S. India)

LOANS FROM Rs. 1000 TO Rs. 5000
will be given

On Personal Security Without any interest
to our Personal Investment Bondholders
(As determined in the ensuing drawing to be held on
31st January 1924)

Payment of Rs. 2-8-0 being Admission and stamp fees
with application, Rs. 1-0-0 per month till December 1923
and Rs. 1-8-0 being interest for this half-year on bond
amount will entitle your name included in the next drawing
Send your application with Rs. 2-8-0 to-day to avoid
disappointment as applications for more than one lakh
bonds will not be received for the ensuing drawing to be
held on the 31st January 1924.

LOANS FROM Rs. 1000 TO Rs. 10,000
will be given

To our Life Insurance Policy holders on joint security
of their Life Policies and immovable properties at moderate
interest.

FOR FURTHER PARTICULARS AND TERMS OF
AGENCY PLEASE APPLY TO:—

Messrs. P. K. Rau & Sons,

Chief Agents, Madras Presidency etc.,

286 Thambu Chetty Street, MADRAS

కడపజిల్లా పోగూడదు

(సి. పి. రామచంద్రారావుగారు బి. ఎ. బి.యల్)

VI

కడపజిల్లాలో కట్టలగా పెరిగియుండు అడవులు విశేషముగా మున్నవి. ఈ అడవులు సుమారు 2,000 చదరపు మైళ్ల విస్తీర్ణము కలిగియున్నవి. అనగా జిల్లాలో మూడవవరకు అడవులుగా మున్నవి. ఈ అడవులన్నియు, పొడుగాటివి. సర్కారువారు 1852 సంవత్సరం మొదలు మిగిల కట్టడియులలో కాపుదారి చేయించుచున్నారు. సర్కారువారు ఏటేట మంచి లాభమును అడవుల మూలమున పొందుచున్నారు. జిల్లాలోని అడవులను లెవీయించుకొనుటకు ఒక ఫారెస్టు ఆఫీసును బాల దని ముగ్గురు ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు ఏర్పాటు చేసిన సంగతి యింతకు ముందు ప్రాంత వ్యాసముల నోచానిలో విన్నవించియుంటిని. ముగ్గురు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు రేంజర్లు గార్లు మొదలైన సర్కారు సిబ్బంది మిగిల కట్టడియులలో అడవులపై కేసులను కట్టి యుండునపుడే, నిప్పునుగా ముగిలివారు అడవులను కాల్చివేయెదరు. జిల్లా నెత్తివేసిన చెడల, జిల్లాలోని అడవులన్నియు పుశురామపీఠి యగు ననుటకు సందియములేదు.

కడప జిల్లాలోని అడవులు ప్రతిపాదనలను పోషన మొనర్చును. ఈ అడవులే పూర్వము దండకారణ్యమునకు మృదదులుటవల్లగా నుండిననుటకు సందియములేదు. ఈ అడవులలోనే సీతా రామ లక్ష్మణులు, పాదచారులై సంచరించుచు పది సంవత్సరముల అన్వేషణను గడపిరి. ఈ అడవులలోనే మహామునుల ఆశ్రమములుండివి. అటువంటి యీ అడవులు విజ్ఞుల పొందువుగానున్న ప్రతిపాదనలను ఆశీర్వాదమును. ఈ అడవులు చక్కగా నిర్వహణను జిల్లానిర్వహణయే. సర్కారువారు జిల్లాను నిర్వహణలో ఆదాయము గనవచ్చును. తమ హిందూ ప్రజలకు మిక్కిలి పావనమైన రామూరి అడవారపురములకు సుమారు దివ్యస్థలములు ప్రాశస్త్యమును నిల్వనట్లువును.

కడప జిల్లాలోని అడవులలో పెరిగిపోయిన చందపు చెట్లు మిక్కిలి ప్రసిద్ధి గాంచియున్నది. ఈ చందపు చెట్లలో సర్కారువారికి మిక్కిలి లాభమున్నది. ఈ చెట్లను వేడడము, కాపాడడము. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారికి ముఖ్యోద్దేశ మై యున్నది. చందపు, లేదా చాచియ్యలో దండెలు, చూలములు, స్తంభములు, మేకలు కర్పిలు, మొదలైనవాని చేయబడుచును. చాచియ్యలో దండెలు, ఇందుచేతనే చాచియ్యకు విలువ అధికము. చాచియ్యలో నెటువంటినున్న రేపు పనులుకూడ చేయబడుచును. కనుకనే చాచియ్యలో జొమ్మలు, విగవాములు మొదలైనవి చేయబడుచుండును. పూర్వకాలము చాచియ్యలోనుండి రంగు తయారు చేయుచుండెడివారు. రంగునింపుటకు గాను చాచియ్య యూరపుడేశమునకు విశేషముగా ఎరువు చేయబడుచుండెను. యూరపుడేశములో కాస్త్రజ్ఞులు స్వంతముగా రంగులు తయారుచేయి కేంద్రపర్యంతము సృష్టియందు సహజముగా దొరకడి ఈ చాచియ్యలో కొరత చాచియ్య యూరపుడేశమునకు మిక్కిలిముగా గొంపోబడుచుండెడిది. క్రీ. శ. 1786-1761 సంవత్సరముల మధ్యకాలములో చాచియ్య యూరపునకు విశేషముగా సంబంధముగలిగి డూప్లె గారికి నెట్టికరిగా నుండియుండిన అనందరంగపిళ్ల గారి డ్రెస్టింగ్ వ్రాయబడియున్నది. 1685 సంవత్సరమున చాచియ్య సప్తము చేసినందున, కడపజిల్లా వ్యాపారములకు 7 దఫాలవారిగా 1,887 వరకు లిస్టుడిచిరి తెలిపినవచ్చుచున్నది. 1878-1882 సంవత్సరములలో 12,782 టన్నుల చాచియ్య ఇంగ్లండునకు పోయినట్లును, 1116 టన్నులు ప్రాంతమునకుపోయినట్లును, 1687 టన్నులు సింహ మొదలగు యితర దేశములకు పోయినట్లును. ఈలాపంపబడిన చాచియ్య యొక్క కిక్కిరి రక్తి లకుల తూపాడు లయినట్లును-గాంబుల్ ఆరువారు వ్రాసిన యున్నాడు.

ముగ్గురు ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు వారి సిబ్బంది మొదలైనవారు కంటికి రెప్పలాడకుండ కాచియ్యలనుకొనడే - దొంగతనములు జరుగుచుండునని సర్కారువారికి భీతియున్నారు. గ్రొత్త అడవుల నాటుటకంటే-ఈపని వారుగా మామగొన్న యెడల చాలాసరి వీరభిపాయవశి, చోరీలు మొదలగు ఫారెస్టు శ్రేణులు ఆరుగడండు మిగుల కట్టడియుల చేర్చుటపరమిని ప్రయత్నించుచున్నారు. ఫారెస్టు నియంధం లిప్పటికిని తృప్తి కరముగా లేనది సర్కారువారి రిపోర్టులో నున్నది. ఇటువంటి సందర్భములలో జిల్లా నెత్తివేసినచోట అడవులు నిలుచునా!

అడవుల కాపుదారిలోనూ - జిల్లా నెత్తివేసిన - ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు మొదలగు జిల్లా సిబ్బంది కడపలో నుంచినయెడల - సర్కారువారికి జిల్లాను రూపుమాపుటలో వివిధ యాచామున్నది అప్పుడు ఒకటి రెండు ఖర్చులవును.

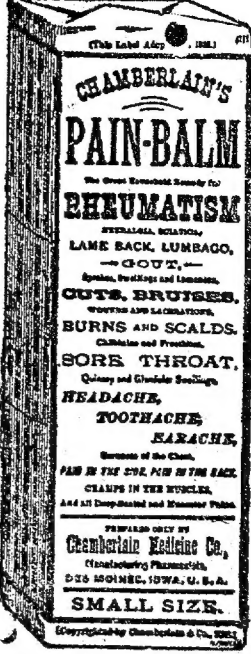
కడపజిల్లాలోని అడవులలో దొరకు వదర్శములలో మిగుల శ్రేష్టమైన-లేన, మైసము, ఏటేట లేన, మైసము, మొదిలాభమును సర్కారువారికి జూపుచున్నది. అడవులలోని లేనను మిక్కిలి విస్తరించిన విధమున దీనియెచ్చును. సాధారణము-మామవుల కడపకంటే లేనటిగా లేనవేలకు చెట్లు యుండును. లేనవేలకు కర్పర కలయుకొక్క చేటులలో (లేన) యుండును. పశ్చిమయుక్క వైభాగమునకుపోయి యాచాచులు ఆ కర్పర నొక కొయ్య పాతి ఆ కొయ్యకు పరుగు తల్లలలో చేసిన నిచ్చిన నొక చానిని-లేన వేర యుండిభాగముగా వేలాడవైకురు. లేనవేలకు గొట్టుయాచా దివారు ఆమెకు నిచ్చినవైన క్రిందగి లేనవేల ప్రాంత్యంబున ఉభయములందును. దిగువపుడే ఒకట్టు ఒకటి బిడిటి తిసిగినిపోవును. దిడిటిలో లేనవేలయుండిభాగమునకు కొంచెము క్రిందుగా నుండిగిడి గాడమును గాల్చును. అప్పుడు నెల వడిపాటు లేకటిగా చాలవకులేచిపోవును. ఆరుయంబున ఉభయములకు త్రితో లేనవేలనొసి, లేనవేలయందు మిక్కిలను బుట్టనిండవేసికొనును. బుట్టనిండినవార వైభాగమున నుండువారు వానిని నై చేయకొందురు.

కడపజిల్లాలోని అడవులు జిల్లావాస్తవ్యులకు అప్పుడప్పుడు భయోత్పాదమునకు కారణమై యుండును. అడవులలో దొంగలు దాచుకొనియుండి తల్లెలపై పట్టుకుంటు నెదరులు వెడలుదురు (లిటి) ప్రభుత్వము క్రిందిగా నెర్పడినప్పుడు అదవిదొంగల తటాలోపము మిక్కిలి తీక్షణముగా నుండెడిది. మిగులకొనుచే మిగుల నష్టముచేసిదొంగలపట్టుబడిరి. ఈదొంగలకు అడవులు గుట్టుల చేయని కొటలుగా నుండెను. అడవులలోని ఫలాదుల భక్షించు చున్నవై సలముల నాగ్రయించుచు దొంగలు ఆతేయలుగా నుండెరి. జిల్లాను సర్కారువారు ఎత్తివేసినయెడల వరల ప్రజలనుదొంగలపాటుచేయుచుండెను. సర్కారువారి ప్రజలకు సమ్యకము పోవును. అనూయ మెచ్చును.

నైకపిషాచాని నన్నియు కనిపించిపోయెడల, ఒక్క అడవులవిషయము నెత్తికొనిపోయిన, జిల్లాను ఎత్తివేయకూడ దని విశదమగును. జిల్లా నెత్తివేసినయెడల ప్రజలు సంక్షోభం బుల పాలగుటయేగాక, సర్కారువారికిపాడ మిక్కిలి నష్టము సంభవింపకపోదని స్పష్టమగుచున్నది. దమిడిభాగమునై, సర్కారువారు రూపాయలక్షలవరకు నిర్వహించుండుట చిరముగానున్నది. ఈ నష్టమేగాక, ప్రజలతేయమునకూడ కాడక, జిల్లాను రూపుమాప ప్రయత్నించుట ఆరంభించె చిరముగానున్నది. సర్కారువారు ప్రజలయెడల తేయవలసిన పనులలో ప్రజలను ఉపద్రవములనుండి కాపాడుట అధునపక్షమై యున్నది. ముఖ్యగాపాడుడు, మాతేయమునకు గాతలసిన కార్యములచేయుడు, మాతేయమునకు వికటించు కృత్యములను చేయకుడు. అని తమ విధిచేసి చేయుచుకొనుటకు ప్రజలకు హక్కులేదా! మన విధిచే- విలువతని ప్రజలపాటుల కంటే-కొన్ని లోపపుముక్తులయందుమిక్కిల ముక్కుటయొగా! ఎన్నిలాభములు పొందజూచినను, ఎన్నిఖర్చులు కలిగ ప్రయత్నించినను, ప్రజలకొకేదా! అటులెవరో జిల్లానెత్తి చేయు ఉద్యమము మన క్రామాభ్యుదయమునకు కడపజిల్లా నెత్తివేసినయెడల, జిల్లావాస్తవ్యులకు ప్రజలయందు- సర్కారు వారు ఆచారమును జూపుచును. అటు గావించినయెడల, మద్రాసు గవర్నరు మొట్టమొదట ప్రజాపోషణ మను ముఖ్యమైన రాజధర్మమును ఉల్లంఘించినవారగుదురు.

వ క ట న

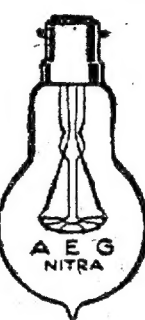
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రెస్ లిమిటెడ్
185, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.
మద్రాసు, జాగ్గిలపులలో నుండు మమ్మడిగిరికి సమీపమున వ్రాల్వేలో నెం 184 ర గల భవనమునందు ఒక క్రొత్త గ్రాంప్రీ ఏర్పాటుచేయబడినది ప్రజలకు యందు మూలముగా సంతకముతో తెలియజేయుచున్నాము. దాక్టరు ఆ. లక్ష్మీ శర్మ బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్ గారు ఆదివారముకప్పు తరిమి రోజులందు సాయోక్రమ 7 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు అప్పుడు నుండురు. జైవభూమి లన్నియు కాగ్గిలగూరు ధర పోల్చిన విధియించుటనా.

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్

వార నెప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు, తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, దెబ్బలు మున్నగునవి దీని వలన తప్పక గుణ మగును. అన్ని జాగాలలో వికరమునకు 33 దొరకును. (1)

విద్యుచ్ఛక్తి సంబంధమైన పనులన్నిటికిని నమ్మక మైన చోటు

గృహములందు దీపములు వగైరా లాగు మేను ఏర్పాటుచేయుదుము. కొంచెముగాను, అధికముగాను విద్యుచ్ఛక్తిని సరఫరాచేయు విద్యుద్ద్యోగములు మానదగినవి. మోటారు కారు స్వంతదారుల కిది మిక్కిలి ఉపయోగించును ఏ. ఇ. జి. దీపములు, కప్పు విసక కట్టలు, మేకాబుల విసకట్టలు అన్నిరకముల విద్యుచ్ఛక్తి పరికరములు మానదగినవిగా నున్నది.

వ్యాపకమైనట్టియో, విద్యుత్ సదగినట్టి ధోలు. బహుళానుష్ఠానాటి యన్నిటికంటెను మేలైనవి. నిరంతరముల ధరలు కాలితాకు ఈ దిగున విలసమునకు

Telegrams "Daisy" Phone No. 569 MESSRS DAISY & Co. 2/105 Armenian Street MADRAS

తేలుకాటునకు జైవధము

ఈజైవధము నువయో గింజికముకు విషమును తినివేసి, రాధను పోగొట్టును. బుడ్డి 1-1 ధరు 0.8-0. 1-8 బుడ్డరకం పొన్నులయ్య 0.8-0 ధర్మ 4 లు అద్యాన్నగా కంపిన ఒక దళనుబుడ్లు తపాళాచార్జి లేకనే కంప బడును.

RAJVAID SR. BAMANDASJI KAVIRAJ 152 Harrison Road Calcutta.

"Agate" 2957

నెల్ వ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్

వే నా లు
రూ. 2-0-0] [డ.ను రూ. 15-0-0
గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబ్బన్ 1-14-0
గాజు పాళీలు } " 0-4-0, డబ్బన్ 1-14-0
కలములు }
కలర్ బాక్సు } రూ 0-10-0
(6 పెన్నలు గలది) } డబ్బన్ " 6-0-0
కర్తలకు గ్రామాల మీద మంచితమివను యివ్వబడును.
విక్రొ రి యా డి పో
మైలాపూరు, మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

కూచి పూడి

(ఒకవిలేఖరినుండి)

గ్రంథాలయము

అక్టోబరు 17:—ఈ గ్రామములోనున్న శ్రీసరస్వతీ నిలయ గ్రంథాలయమును రామకృష్ణ అను అయిన స్థాపించెను. ఇప్పటికి వదిలినవర్షములు అయ్యెడి. ఈయనయే మొదటినుండియు కార్యదర్శిగా నుండి బహుమధ్యతో పనిచేయుచున్నాడు. ఈయన గ్రంథాలయమునకు స్వంతముగా ఎన్నియో పుస్తకముల దెప్పించెను. స్వంతదబ్బు గ్రంథాలయమునకు చాలాభివృద్ధి పెట్టుచుండును. ఈయన స్వాగ్రహించుచున్న నిష్కలంక మైన బుద్ధితో కార్యదర్శిగా గలిగి గ్రంథాలయనే పేరుచున్నాడు. మనజిల్లాలోనున్న ఏమూడు జాలగురు మండలగ్రంథాలయములలోను నిదియొకటి. ఈ గ్రంథాలయములో పదివందల పుస్తకములకంటె ఎక్కువ తేలికపాటున గ్రంథాలయము చేయబడుచున్న పని ఎక్కువ ప్రజోపయోగకరమైనది. గ్రంథాలయమునకు స్వంతభవనమున్నది. అనుదినము పాఠశాలకు పురాణ వ్రతము జరుగుచున్నది. రాత్రి పదిలకు విద్య ఉచితముగా గలపబడుచున్నది. కార్యదర్శియైన రాత్రిపదిలో పనిచేయుచున్నాడు. గ్రంథాలయ భవనమునకు ప్రస్తుతము ఆరుగురు బ్రహ్మికులు ౧ రామకృష్ణకృష్ణగారు. ఈయనయే గ్రంథాలయ కార్యదర్శి ఈయన గ్రంథాలయమునకు జేయుచున్న కృషి బహుశాభ్యుదయ. ౨ రామకృష్ణ తిరుకతిరాయణుడుగారు, వీరు గ్రామమునకు కన్నవృక్షము వంటివారు. ఈయనయే సుమారు రు. ౨౦౦ అ ఖరీదుచేసే ఫలమును గ్రంథాలయ భవనమునకు ధన్యుగా వ్రాసియున్నవారే. ఈయన గ్రంథాలయభ్యుత్థుడు. 3 బాప్తి చిలకమర్త్యుగారు. వీరు గ్రామ పెత్తనవారల్లో నొకడు. ఈయన ఏనెక్కార్యము లెలపెట్టినను ప్రామాణ్యము లేకుండ కార్యసాధనముచేయుట కార్యదీక్షనుపెట్టెను. గ్రామములోని కట్టడములు (విద్యుత్తులు, గ్రంథాలయము మొదలగునవి) వీరి సంతకకృషి ఫలితములు. మాటయిచ్చిన తరువాత ఆరునూడైనను వెనుకబడ చేయని ధీమతు. ౪ కోగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు. ఈయన మాతృ పితృభక్తి పరాయణుడు. గ్రంథాలయమున బహుశేషము. గొప్ప మర్యాదకు గల నాడెండ్ల నృసింహాచార్యగారు, ఈయన కాంతి మూర్తి కొంతకాలము గ్రంథాలయ కోశాధ్యక్షుడుగా పనిచేసెను. కార్యదర్శియగు. మాటకోరికారు, ౬ బాప్తి లక్ష్మయ్యగారు. ఈయన గ్రామాధికారి. చాలా సంవత్సరములనుండి కోశాధ్యక్షుడుగా పనిచేయుచున్నాడు. గ్రంథాలయ మందిరెడ్డల విచారిణి చక్కతేయుచుండును.

ఇట్టివారిని చేటుటచేతనే గ్రంథాలయము ఆగ్రహము వహించుచున్నది.

పాతకాలలు

ఈ గ్రామములో అయిదు పాతకాలలున్నవి. అవి: 1. కాలాకాబోర్డువారి బాలికా పాతకాల నలుగురు ఉపాధ్యాయులు పనిచేయుచున్నారు. చక్కగా నిర్వహించబడుచున్నది. మిగిలినవారిలో ఒకటి సంస్కృత పాతకాల. ఇందులో రెండుమూడు తిరుగుల బాలికలనుండి సంస్కృతము ప్రారంభింపబడు న్నది. పెద్దతరగురువులయొక్క సంస్కృతమునకు తగియుండురేమో యిది నాయభిప్రాయము. ఒకటి రాత్రిపాతకాల మిగిలిన రెండును ప్రాథమిక పాతకాలలు. ఇంద్రియానిలో రామకృష్ణకృష్ణగారి మూడు సంవత్సరములు పనిచేసిరి. ఈ పాతకాలలో అయిదు బరు తరగతులనుండి ఉండెను. ఇప్పుడు ఈ పాతకాల సరిగా నుండలేదు. పిల్లలు తగ్గి, మరల కృత్రిమగారి పాతకాలలో చేరవలసినదిగా కొరుకుచే పరరాజు వెల్లితరువారి మరల ఈయనచేరు. ఈ పర్యాయము ఏదెనిమిది తరగతులనుండి పెట్టుదురు. వామన తరగతినుండి ఇంగ్లీషుగాని, హిందీగాని వారివారి ఇష్టముసారముగా నిర్వహణగా ఉండునట. గ్రామస్థులపర్యాయ ముండెనుచుండ గ్రామములో మంచి పాతకాల ఒకటిఉండునట. గ్రామములోని పాతకాల నిర్మయము ఒకటిగా ఏర్పడినయెడల గ్రామమునకు గాక చుట్టుపక్కల గ్రామములకు నూడ ఎక్కువ ఉపయోగముగా ఉండవలయు.

తిరువతి

(ఒకవిలేఖరినుండి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ గాన

అక్టోబరు 16- ఆంధ్రప్రదేశ్ ద్వారా గోపాలకృష్ణయ్యగారు శ్రీ పోకటాచలనేత్రయ్య యూరి వచ్చియుండిరి. వారిని బాండులతోనేవకాదు పలువురు వచ్చియుండిరి. కాన్సిలు ప్రజల మధ్యనున్న ప్రామాణ్యత గా రామ "కాన్సిలుమనసి" గారనినా కాన్సిలుకు పోకటాచలనేత్ర సహాయము చేయుటకు కనుపి చురనియు ముచ్చటించిరి.

శ్రీ గంగాధర మౌనము

ఈ మౌనము గాంధీజీలమన గ్రాతగా పెట్టినందులకు మౌనము రెండునూ ఉండవలయును.

అయ్యలైన వైద్యులు

ఈ వైద్యులకు ప్రధానపండితులైన ఆయ్యలైన వైద్యులను ముఖ్యవైద్య కృత్రిమగారు తమకృష్ణ ప్రదర్శించి వైద్యులను వృద్ధికి తెచ్చుచున్నారని జేసినామువారు సర్ సహాయులుగా రి అభిప్రాయము మేరకు వైద్యులను కల్పించి రెండువల చాల బాగుండును. వలయు ప్రకృతిమైన వైద్యులు సెల కొల్పియుండు భవనము పురములో నాలుగు నిమిషాలవారికి ముఖ్యముగా నుండుటయే లేదుగావున పురముభ్యమున నొకయింట బెట్టెయెడల వైద్యులవారి యవకారములు యాభివలకునూడ చెందవలయు.

తిరువతి వైద్యులు

కడవిన సెలలో వచ్చినంత గుంపులు లేవు. ఆయ్యలైన వైద్యులలో నెలకొన్న వైద్యులను మౌనము పెట్టిన వచ్చినవృద్ధికి జేసినామువారు సర్వము చేయుచున్నారను. చాలకాలమునుండి వాడుకలో లేని యీ గ్రాత యేర్పాటుకు బూని జేకకాల వర్తమానముల గ్రహించిరైదు శ్రీ మహాంకవారి నెంతయు కొనియాడవలసియున్నది.

జిల్లాకాంగ్రెసుమిటి

అభ్యుత్థుడు సి. వి రంగంకెట్టిగారు ఎన్నికలలో పాల్గొనుచున్నందున అభ్యుత్థులనుండి రాజీనామా యిచ్చియున్నారు. కార్యదర్శిగారు ఖద్దరుపని గావించుచున్నారు.

ఖద్దరు

మాన్యసిపర్ మౌనములోని బాలకులు (కథానా, ఉత్సాహముతోను నూలుచుకుచున్నారు. ఖద్దరుబోర్డు మొదలు శ్రీ సి. రాధాకృష్ణయ్యగారు, ఖద్దరు పోషకులు చక్కగా నిర్వహించుచున్నారు.

శ్రీ శ్రీ దాక్టర్ మిల్లర్ గారు

మైసూరులోనివనియుచున్న మద్రాస్ క్రీస్టియన్ యూనివర్సిటీ విద్యార్థులనుండి శ్రీ దాక్టర్ మిల్లరుగారివృత్తికిచాలామొదలుబిచ్చి వారికివృత్తి విన్నాము నెలకొన్నట్లై కృషిసల్పుచున్నవారు. వారుల సంఘమునకు ఫీఫ్ నెలకొరి మర్కెట్, రివిన్యూ కమిషన్ చండి, పి. జి. డి. నూనాగారు చందాను వసూలుచేసి వంతు పట్టు నిర్ణయించిరి.

పాపట్ల సమకీర్తులు

O. S. 125/1920

పిటిషన్ నంబరు:—సంకా ఏకభద్రయ్య వగయిరాలు.

అందు,

వాది:—కొమ్మూరి చినమానుమంతురెడ్డియ్య రెడ్డియ్య.

యా సంవత్సరం కొమ్మూరియ్య అయిన వాని ప్రతివాది అతగా శ్రీరామా ఎల్కె ట్రేడింగ్ సప్లయ కంపెనీ లిమిటెడ్నుమీద దావాచేసి డిక్రిహంది సదరు ఫరంకు లోతులపట్ల రావలసిన వాక్యము లా ప్రకారం వచ్చుచేయక వాడార్లకు తెలియకుండా మోసకరముగా వేలములకొల్పి మూడు రు. 15000/ ల వాక్యములు రు. 750/లకు వేలములో వాది కొనగొన్నచేసినాడు. ఆవేలము మోసకరమునని. లా ప్రకారము చెల్ల వలెనని మొదలగు సంకతులతో వేలం రద్దుమిల్లం పిటిషన్లు ప్రతివాది కంపెనీ తరపున పిటిషన్ దాఖలుచేసియున్నాడు. అందును గురించి పిటిషన్లు అందరు మేధావులైన ఖైదులు గ్రంథములలోనుండుట కొర్రుగా పిటిషన్ పెట్టగా కొర్రుగారు 22-10-23 తేదీకి వాయిదావేసినారు. ఆ తేదీకముందు బాయిలీ-కోశా వాట్ల సమకీర్తులవారియెడల హాజరును మనవిచేయవలసినది.

మాధవపెద్ది గౌరీబాబు,

పిటిషన్ నంబరు: 17-10-23

[1058]

మహాత్ముడు నోబిలు

బహుమతి పొందుచో!

ప్రాపంచమునగలవారిలో నోబిలు స్థాపించిన నియమములనుసరించి నోబిలు కాంతి:మహానామ ఎవరికి ముగిసినా నా ర్యేజేతపు కాసనసభవారు ఎవరియి ౧౫ తేదీలోపల నిర్ణయించును. వారినిర్ణయము కాంతి బహుమానపు నోబిలు ఉపసంఘము వారి సిఫారసు ననుసరించి ఉండును. ఈ ఉపసంఘమువారు నెట్లె బహుమతియైన తమ సిఫారసు చేసియుండురు. ఆ సమయముననే మహాత్మునిలేఖ బహుమాన మియ్యబడునట్లు వచ్చియుండిన వందలకు ఈ ఉపసంఘపు సిఫారసులై కారణమై యుండును. దాక్టరు నోబిలుగారి వరణదినము రు. ౧౦ తేదీ నాడు బహుమానము గల్గినవారి పేరు ప్రకటితమై బహుమానమియ్యబడును. దీనిమధ్య ౧౦ తేదీ తరువాత ౩ నెలలు గడువులోపల నెట్లె ప్రా. నోబిలుకాంతి ఉపసంఘమునకు నా ర్యేజేతములోని క్రీస్టియన్ యూనగరమున ఒక శతవ్యాసము నియమించును. బహుమానము ఏవిషయమై యియ్యబడెనో, ఆ ఉపవ్యాసము నూడ దానిని గూర్చియే యుండును. అందుచే మహాత్ముని కాబహుమానము వచ్చుటయే తలస్థించుచో ఆయన క్రీస్టియన్ యూనగరమున, పాశ్చాత్యులను యితర ప్రపంచవాసులను ఆకొందుయింద, "జాన్స్ ట్రాన్స్-రాన్-ర్యేజేత" "సర్వా గ్రహము" "అహింస" అను గమయములపై నువ్వనం. ఈ తలస్థించును. ఆపత్రికయే చిత్రముగా చేయుండును నా ర్యేకాసనసభవారికి రెండే మార్గములు కలవు. మొదటిది—మహాత్ముడు నిర్వహించిన ఉపసంఘ క్రీస్టియన్ నానాకు రప్పించి వీలులేదని బహుమానము నీకుమండుట చెడవలె: బహుమానము నిచ్చి, ఆయన క్రీస్టియన్ నానాకు రాగలగునై ఆయనను విడుదల చేయవలసిగా క్రీస్టియన్ ప్రభుత్వమున కొత్తిపెట్టించుట. ఏది జరుగునో చూడవలయును.

దిదుగు వెంకటనరసింహారావు,
గుంటూరు.

మహారాజరాజు శ్రీ

విజ్ఞాపన

అయ్యు,

1. నవంబరు నెల 2 వ తేదీని జరుగజేతు మద్రాసు కాసనసభ యెన్నిక గ కృష్ణమండలము తరపున నొక సభ్యునియైన కర్ణాటక గలయన్నాడను. నన్ను ఎన్నుకొను నెడల ప్రజాపిత: ర్యము లన్నిటియందును శ్రద్ధవహించుటయేగాక ఈగింది విషయములనుగూర్చి నా యావచ్చికిని వినియోగించును.

2. "ప్రజలయొక్క విద్యాభివృద్ధి, ఆరోగ్యభివృద్ధి, ఆర్థికభివృద్ధి, పరిశ్రమల అభివృద్ధి, మొదలగు వాటినిగూర్చి పాటుపడుటయే గాక ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము, ప్రత్యేకాంధ్ర విద్యాలయము మొదలగు ఆంధ్రప్రదేశ్ కర్మమునకు అత్యంతావశ్యక విశ్వము లగువాటి స్థాపనవిషయములలో నూడ విశేషకృషి చేయును."

3. కృషిసాహాయకుల పురోభివృద్ధి కావశ్యకములగు నీటి పారుకలకు యెక్కుడు సౌకర్యములను కలిగించుట కొర్రగా నిర్వహించబడునట్లు నీటి పారుకలను అభివృద్ధిచేయుట కొర్రగూర్చును. నీటి పారుకలకు, పక్షులకొర్ర వధియు గావండ్లకొర్రులు ప్రస్తుతియు: పన్నులు జేరవలెకావలయునటు మాత్రమే వినియోగ పడుకను నిర్ణయించుట మొదలగు కార్యములలో ఎక్కువ కట్టుదలతో పనిచేయవలసింది.

4. నిమ్మకాయల సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, స్వాతంత్ర్యాభివృద్ధికిని గమన పొంసక్తియను కలిగియుండుటకును నిరంతరం ఆలోచింతును.

5. ప్రజాసామాన్య జన్మస్వాంత్ర్యములకు భిన్నము కలిగి అన్ని తర్యాములను పరిపాలించి నిర్దోషింపదను.

6. కాసనసభలో ప్రవేశించగలిగిన మూలమునుండి నానా వాగ్ధర్మమును నెట్లె నిరంతరమును మహానీత జేవదకు, కృష్ణా జిల్లాలోనున్న అన్ని తాలూకాయొక్క వోలర్లకు తామందకు నేను స్వయముగా గ్రామ గ్రామముల తిరిగి సూచించి కొర్ర యున్నాను. ఎవరక తలయొక్క వాగ్ధర్మములను మునుకుండే భోలింగు నేనునలకు దయచేసి స్వయముగాను బంధుమిత్రుల మూలమున కాకు వోలుచేయవలెనని కొర్రయన్నాను.

నూడవీడు } ఇట్లు బధేయుడు,
20-8-23 } యునుగంటి వెంకటరాజగోపాలరావు,

నొప్పులను పారద్రోలునట్టి ప్రసిద్ధిబడసిన

GENASPRIN

అను జ్వరమును ఉపయోగించుడు.

ప్రతిదినమునందు ప్రతినిమిషములలోను నరములు ఈమట్టు కలుగునొప్పి, నాడివ్యాధి, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, కుంటిలోని నొప్పి, వారిలోగల మొదలగు నొప్పులను పారద్రోలుటకు ప్రపంచము అంతటను ఉపయోగించుచున్నది.

ఇకనునపు ఎప్పుడైనా నై వ్యాధులలో నేదైనను మీకు కలిగినప్పుడు తక్షణమే 2 గెనాస్ప్రిన్ టిబ్లెటును కొంచెము నీళ్లలో వేయఁడు. లక్షణమే నగు విశ్వము చిన్నతులముగా విరిగిపోవును. బాగుగా గ్లాసును త్రిప్పి తక్షణమే దానిని త్రాగవలెను.

పుచ్చకొనిన కొన్ని నిమిషములలోనే మీ నొప్పి మాయ మగును. యే దినమున మీరు 2 గెనాస్ప్రిన్ టిబ్లెటును నేవించుటకు అరింభించితిలో అది నమే నుదినమని అనుకోవలెను.

అయితే 2 గెనాస్ప్రిన్ అనగా సాధారణమైన అస్పిరిన్ అని తలచరాదను. అయితే 2 గెనాస్ప్రిన్ మిక్చురి కుద్దమైనది. దీనికి సమానమైన దేదీయ లేదు. చెడుపుచేయునట్టి వస్తువులందు జేరుటలేదు గాన దీనిని ధారాళముగా వాడవచ్చును.

గెనాస్ప్రిన్ ను

తప్పక మీనద్ద ఉంచుకొనుడు

(ది సేఫ్ బ్రాండు ఆఫ్ అస్పిరిన్)

ఇంగ్లండునుండియు 2 గెనాస్ప్రిన్ టిబ్లెట్ వారిచే తయారు చేయబడినది. 2 గెనాస్ప్రిన్ ను తయారుచేయునప్పుడు గాని లేక పాకింగుచేయునప్పుడు గాని వేతితో ముట్టుటలేదు. మీకు 2 గెనాస్ప్రిన్ ను పంపించునపుడు దుకాణమునకు తక్షణమే వచ్చి ఒక 2 గెనాస్ప్రిన్ బుడ్డిని కొనుడు. ఇప్పుడు ధర కిక్కించబడినది. 85 టిబ్లెటులు గల బుడ్డి 1-1/2 ధర కు 1-0-0 మాత్రమే అయితే మీరు అస్పిరిన్ ను కొనిక 2 గెనాస్ప్రిన్ నే మిక్చురి జాగ్రత్తతో కొనుడు

పూర్తిగ వివరము తెలియఁగోవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వాయును. (1)

(809) మార్టిన్ హర్రీస్,

119, పార్సీబజారు, ఫోర్ట్, బొంబాయి

MARTIN & HARRIS,

119, Parsi Bazar Fort, BOMBAY

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదపరసి

లిమిటెడ్

185 మాంట్యూరొడ్డు మద్రాసు

మాస్టేహీతులనేకుల కొరకే నమోదించి విజయనగర సంస్థాన వైద్యులను, మహాన 80 మందిలనుండి వైద్యము చేయుచున్నవారము. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో ప్రధానవైద్యులుగానుండి జ్వరములను తయారు చేయుచున్నవారము. వైద్యుల ఆయుర్వేదకళాశాలలో రసకర్మతో పాఠ్యాయులును నగు భిషగ్రాజుపండిత వంశపేక్షరరావు మాండలిక గారు తిరుచిక్కోటిలోను చే స్థాపించబడిన మా ఆయుర్వేద వైద్యశాలలో, ఉదయమున 7-80 గంటలనుండి 9-30 అమరుకు, సాయంత్రమున 4 గంటలనుండి 5 గంటలవరకు శోకులను పరీక్షించి మందు నియ్యటకు అవకాశము కలుగజేసి యున్నాము. గాన అందరకు ఇట్టి అవకాశమును వృధాపానముగా దానిని సరిగా ఉపయోగించుకొన వలెదము.

మేనేజర్లు.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవరతి

జి. ఏ. ఎం. జి. సి. ఎమ్, మేనేజింగ్ డైరెక్టరు

బ్రిటిషునస్తు బహిష్కారతీర్మాన

మామోదించబడెను

బొంబాయి కార్పొరేషను

మొదటిరోజువరకు

బొంబాయి కార్పొరేషను సభలో ఆనవాయిత్యము సభ్యులు అనుసరించిన (బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు బహిష్కరింపవలెనను తీర్మానము క్రిందటి అక్టోబరునాడు జరిగిన ప్రత్యేక సభలో చర్చించబడినది. ఛాన్. పి. మోడీగారు ఆధ్యక్షులుగా నుండిరి. సభాపారంభమున గట్టుపరకాలము యితర విషయముల చర్చ జరిగింది. చివరకు పి. జె. పటేలుగారు ఆనవాయిత్యము సభ్యుల వాడుకడు యాతీర్మానము చట్టము ఉప పాఠించెను. ఆతని వచన 8 అనుబది చెను. వీరివలెను తమకు గల వాత్సర్ధింతయు నుపయోగించి తీర్మానమునకు యోగ్యతను తెలిపిరి. వీరికి శ్రీమతి చాడ్వింగ్సు యను నామ ప్రతి కూలముగానుండి, సభవారు అభ్యంతరము నుండకూడదనియు, యాసభలో రాజకీయ విషయముల చర్చింపరాదనియు, కార్పొరేషను సభ్యులకు వ్యతిరేకముగా ప్రవర్తించరాదనియు మోదించెను. ఈ బహిష్కారము యెవరికి లాభకరమగునో అని గూఢ ప్రశ్నించెను. భారతదేశమునకు ఇంగ్లాండునకు భూమి కట్టెలుగా నుండివారికి లాభకరముగా నుండును. తీర్మానము నుసరిపాడినవారము, అనుబదింపబడిన యాద్యములను పాల్గొనుటలేదు. గాన భారతీయులకును అంగ్లేయులకును యితర సామ్రాజ్యవాసులకును యాద్యములను గలిగిన అన్యోన్యస్నేహభావము, వారికి తెలియదు. అందుచే వారు అట్టి స్నేహభావమును అందించే జూయరువారుని ఆమె పలికెను.

క్రమ భంగము

పి. జె. పటేలుగారు తీర్మానమును ఉపసాదించిరి:— “పునఃపరిశీలనయు 11 వ తేదీన పునఃజల బహిరంగ సభలో అమోదింపబడిన తీర్మానము ననుసరించి, ఈ కార్పొరేషనువారు తమసాధ్యమగు దుర్న అన్ని విధానకాలములందును, కంట్లా క్షయము ఇడియలో తప్ప బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు లేక దేశములలో తయారైన వస్తువుల నుపయోగించరాదను. ఒక దేశ నది ప్రపంచములో యెయిదవ దేశములందు లభించనప్పుడు వాటిని వాడుకొనవచ్చును.”

ఛాన్. జె. దేవిసుగారు లేచి క్రమభంగ మొదల నూచించిరి. ఈ తీర్మానము మునిసిపాలిటీలలోని 69, 72 సెక్టముల క్రింద పిమ్మటగాదా యని ఆధ్యక్షుని అడిగిరి. బొంబాయి పురవాసుల బహిరంగసభలోని తీర్మానమును గూర్చి యిప్పటి తీర్మానములో మోదించుట ప్రభంగముగా నున్నదని దేవిసుగారు తలచిరి ఇట్టి తీర్మానము బహిరంగసభలో వామోదింపవలెనని కార్పొరేషను సభవారు అనువదించుకూడదు. దీని ననుసరించుకొని, యితరము (ప్రత్యేకసభలు, బహిరంగ సభలలోని తీర్మానము లన్నియు కార్పొరేషను సభలోనికి తేలదు మందును. రాజకీయములు, అర్థికవిషయములు, వివిధదేశముల అంతర్జాతీయ విషయములు గూర్చి ప్రసంగించుట బొంబాయి మునిసిపాలిటీ ఆక్టుకారము మీదలేదు. చట్ట విరుద్ధముగా నడచుకొనుట సగర శ్రేయమునకు విరుద్ధముగా నుండును.

ఈ తీర్మానము సక్రమముగా నున్నదని ఆధ్యక్షుడు పలికెను. కార్పొరేషనుయొక్క ఉద్దేశమును దెలుపుట తప్ప, కమిషను కార్యములలో గాని, స్థాయిసంఘ విషయములందుగాని జ్యోతిషము కలకాలేజీలకుండుటచే యీ తీర్మానము 69, 72 సెక్టన్ క్రింద చేరదు. కార్పొరేషను యందున్న వారికి బహిరంగ సభలోని తీర్మానములతో కేమయిన జ్యోతిషము గలదా యనవాదము పటేలుగారి తీర్మానమును ఓడించుట సహాయకరముగాని, ప్రభంగమును నూచింపజాలదు.

నటేలుగారి ఉపన్యాసము

పటేలుగారు తీర్మానముగూర్చి ఉపన్యసించుచు, ఎల్. ఆర్. ట్రెవిగారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును బహిష్కారముగూర్చి ఒకరకప్రశ్నను ప్రవేశించుటచే తన కార్యము కొంతవరకు తేలికయైనదని దెలిపెను. దేవిసుగారు టెప్పిట్టు యాద్యుడి అంతర్జాతీయ రాజకీయ, అర్థికవిషయములకు సంబంధించినవికాదు. ఇయ్యది తన జీవితమునందు ముఖ్యపర్యవర్తనము. 300 మిలియను భారతీయుల జీవితమునకుగా నున్నది. దీనిని దేవిసుగారు అంబుమాత్రమే అత్యుపేక్షపూర్వకము. (ఆర్డరు అనికేకలు) గన్నా - గారికి అభివందన ప్రకము నుమప్పించు విషయము కార్పొరే

షనునందు చర్చించునపుడు రాజకీయ విషయముగా భావించవలెదని.

పటేలుగారు ట్రెవిగారి కలపరమానుండి యాదిగను భాగమును చదివిరి:— “భారతదేశము, వాదించినను, ప్రతిమాలు కొనినను, ప్రతిఘటింపవలసినను లాభము లేదని నేటికి తెలిసికొన్నట్లేను. ఇచ్చియు వదిలి వచ్చినది కావు. కాన యిప్పుడు కార్యముల నాచరింపవలెను. భారతదేశము లండను, నీమ్న, ఢిల్లీ వైపు ఆశతో నూచుటమనని, అన్నవస్త్రములతో ఆకాశోగ్యములచే బాధపడుచున్న కొట్లకొలదిగల తన పుత్రుల వైపు జూడ సాగెను. ఇదియే దేశమును వ్యక్తులను ఉన్నతస్థితికి దెచ్చెడి ఉద్యమముల యొక్క మూలములేము. భారతదేశము తన్ను నాను దెలిసికొనుటలో అంగ్లేయుల కార్యము భారతీయుల శ్రేయము కొరకు అనిచు జోదార్యభావముతో నిచ్చుట నిలచియుండలేదని ప్రసంగించు విటను యిచ్చుట కేలము వ్యాపారముకొరకు నిలచియున్నది. అవ్యాపారము జరుగుదుండునంత కాలము యిచ్చుట నుండును. అదేశముతో వ్యాపారమున చేతున్న తప్పక విడచిపోవును. బ్రిటిషుదేశమును కేలము వ్యాపారకర్త. ఈ వ్యాపారమునై నే వానిబలము, దుర్బలముగూడ ఆధారపడియున్నది. అదితెలుమును గ్రీకుయోధుని చిన్న పుడు తేరినంతయు అప్పుత సాగరందు ముంచి వైకిలేగియున్నపుడు కాలిమిజుబట్టి లేవనెత్తి అందుచే యాతని కీరమంతయు వజ్రవచనము తొడిగింట్లుగా అజేయవైయుండెనుకాని, ఆ కాలిమిజుర కర్మమాలము జోప అగానంజెను. ఇంచుమించుగా బ్రిటిషువారి యానికి భారతదేశముం దారితిగ నే యున్నది.

“శ్వేతజాతి సామ్రాజ్యము”

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు దిశరదేశములనుండి నుమారు 3,00,00,00,000 విలక్షణల వస్తువులను తెచ్చి భారతదేశమునందు పడవేయుచున్నారు. సామ్రాజ్యమునకు దంటకు భారతీయులు బానిసలుగా జూడబడుచున్నారు. ఈ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకేమి? లెక్కలను విశదముగా గమనించిన సామ్రాజ్యమునందు జనసంఖ్య 47 కోట్లలోను 39 కోట్ల మంది రంగు జాతులవారము, 8 కోట్ల ముగ్రమే తెల్ల వాడును గలరని తెలియును. ఇది కేలము శ్వేతజాతివారి సామ్రాజ్యమైయున్నది. రంగుజాతులవారు వారికి నాకరి చేయరాదు. ఈ దురదృష్ట యొకతర్ఫులో తొలగిపోయి తెల్ల వారికిని, రంగుజాతులవారికిని గూడ సంత శ్రేయస్కరముగా నుండును. ట్రెవిగారు కంప్రతాపమున టెప్పిట్టుగా 88 కోట్ల ప్రజయు ఒక్క పర్యాయము ననాకారవిరోధమును గావించియెంటె వెటనే పుభుత్వము అంత మొందును. కాని అట్లుజరుగుట దుర్లభము. అన్ని సాధనములను ప్రయత్నించి చూడవలెను. కార్పొరేషనునందు ప్రజలకు నుయైన పౌరత్విధ్యము గలిగి యుండుచే ప్రజలు బహిరంగసభలో గావించిన తీర్మానము కార్పొరేషనుసభలో వామోదింపవలె తెట్టి ఉన్నము నుండదు.

బహుదారు మెహతాగారు తీర్మానమును మనస్ఫూర్తిగా అనువదించుచు యిట్లు చెప్పిరి. కెవ్రామయమున ప్రజలుగల నిరసనభావము నుకొరెరింగి ఈ తీర్మానము ననునదిండుట కాము 300 మైళ్లు ప్రయాణమునకపి సభకు చేరి యుండిను. బహిష్కార నూత్రము అంగ్లేయుల పూర్వీకులు 150 యేండ్లక్రిందట బ్రిటిషుదేశమును బోస్టు సముద్రమునందు నుంచివేసినవాడే మనకు నేర్పని. ఈ విషయము రాజకీయము కాదని చెప్పజాలము. కాని రాజకీయవిషయములను అర్థికవిషయములు పురపాలక విషయములను ఒక దానిగాలి వేరొకదానికి సోకవలెటి యెడముగా నుండుట చాలకష్టము.

జాతిద్వేషము లేదు

కెవ్రామయము భారతదేశము యొక్క ప్రతినిధిని పలికినది. బహిష్కార తీర్మానమును జాతిద్వేషమునై నాధారపడి యుండలేదు. గాంధీగారు చెప్పిట్లుగా దైత్యు నేనని భాగి. తీయుల నింతబాధించినను ఒకచేత ఆయన కోగము చేపంచవట్టియున్నచో తప్పక భారతీయులు ఆయనకు చికిత్స చేయదురు. ఇట్టి నుస్యభావముతో పటేలుగారు యాతీర్మానము నుపసాదించిరి. బ్రిటిషు మౌలికధర్మమువారి కెవ్రామరెహ్మమునై ద్వేషము గలదు కాని అంగ్లేయులనై ద్వేషములేదు. తమకు కెవ్రామరెహ్మనై గలకాలేపభావమును తీర్మానము తెలుపుచున్నది. కాని అంగ్లేయులనై ద్వేషభావమునగాదు. అత్యుకొలది అంగ్లేయులు భారతీయులు వారి కస్తువులను కొనుచుండుటకు జీవించగలగుచున్నారు. తనకు కెవ్రామయమునై గావించబడిన అపర్యాదకు హిందూదేశము ప్రసించ లేకపోలేదని, వారికి యాకార్యమును తెలియజేస్తును. శ్రీకృతి వారి హస్త

కొన్నిగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపూలముగా నువ్వనీంచిరి. ఈ తీర్మానము కార్యచరమ చట్టమును వ్యతిరేకముగా నున్నది. తురపాలన విషయములందు రాజకీయవిషయములు సమ్మేళన జేయుటచే తమ ప్రస్తుత కార్యములను యేవిధముగాను సహాయపడవలెనని. మరియు, యాతీర్మానము నిశ్చయముగా లేక, హానికరముగా రాజకీయమును నూరింపుచున్నది. (వినుదు.) తీర్మానములోని విధానములైన యెకలహాభిమాన బాంధుధర్మ, ఇండియా యొక్క యు, ఇంగ్లాండు యొక్క యు పూర్వపు శత్రువులు— ఆదేశముల ప్రారంభ ప్రపంచ చారిత్రమునకు మచ్చను తెలిపించిది యధికరణమునందు, భారతీయులు, ఆంగ్లేయులు, అధినివేళ రాజ్యమును గలసి ఒక్క సేనకుండు యుద్ధముజేసి ఏకపక్షములందు మరణించిరి. భారతీయుల యొక్క బల ప్రైర్వమును రాజభక్తియు తోడి పైనికు లందనను కొనియాడిరి.

యోగ్యముగు వేరొకమార్గము

తీర్మానమును ఉపపాదించినవారు, అనుబంధించినవారు ను యధికరణము పొల్లుటలేదు. వారట్టి మెప్పును బడను కుండుటచే యితరులనుగల కల స్నేహభావమును అణచివేయ దలంచుచున్నారు. వివిధదేశములవారికి యధ్యములను గలిగిన స్నేహభావమును సన్నిహియ్యముగా వినిచి వారందరియందును కరస్పరాకరాగము కల్పింపజేయు ప్రయత్నించుట యితరకంటె ఉత్తమపద్ధతియగును. మరియు వైషమ్యముల పెంపొందించుట కైగానియు యానాశకరముల రాంకీయప్రయత్నములను గానించుట బుద్ధిహీనులకార్యము. దీనివల్ల హిందూదేశమునకు యిచ్చుటవలె మిత్రముగా నుండినవారు వీడిపోవుటచే చాల నష్టము జాలింను. ఈతీర్మానమున కనుకూలముగా ఓటునిచ్చి భారత దేశ శ్రేయమునకు విరోధులమని తెలియచ్చుట యశున. అట్టి విరోధమును నేన బూనలేనని ఆమె నుడివెను. ఈ తీర్మానము నుపపాదించుటలో పట్టు గారు గలిగించిన విరోధాభిమాన వేరొకటి లభింపును.

శ్రీమతి అనంతకాయితీగారు తీర్మానమున కనుకూలముగా నుపపాదించుట నువ్వనీంచిరి. తీర్మానము జాతిద్వేషము వై నాధారపడి యుండలేదు తెప్పిరి.

శ్రీమతులు బి. ఎస్. మోతీలాలు, మైసరీ, ఎమ్. బి. వెల్కూరుగారు తీర్మానమునకు అనుకూలముగా నువ్వనీంచిరి.

చచ్చును వేరొకనాటికి మార్పవలెను

మేయరు సిక్కియగారు దీని విషయమై చచ్చును వేరొక నాటికి మార్పవలెనని సంగతి నుపపాదించి ఇట్లుజెప్పిరి.

తీర్మాన విషయమున బ్రిటిష్ ముఖ్యమంత్రియగు వారు గానించిన మహమ్మదమునకు జబాబుగా బ్రిటిష్ ముఖ్యమంత్రిని బహిష్కరింపవలెను, అను తీర్మానము నెలదినముల క్రిందట బాంబాయి తురపాలన సభలో ఆమోదించబడినదం ముఁతొందింట్ల దెలియును. అసభ కేవలము ఒక కక్షవారిచే గానింపబడినది గాదు. అసభకు అన్ని పక్షములవారు, సంఘములవారు, బాంబాయిలో పలుకు బడిగల నెద్దలు యెల్లరును విచ్చేసిరి. కనుక అసభను అందుగానించిన తీర్మానమును త్యజించుట భావ్యముగాదు భారతదేశము అకాభిమానము నందిన విచారాధ్యయందును సంగ్రహముగా ములియున్నప్పుడు యీ తీర్మానమునకు రూపము. నివాసికరముగా దేశముపై బంధి. హిందూదేశముయొక్క పాక్షికలను చిక్కబట్టెనే ప్రతిప్రయత్నమునకు సహాయముచేయు వేరొక యానందము నాకు లేదు. కాని ఆహిమ్మరముయొక్క మంచి చుడ్డలగుల్లి విచారింతుట కిచ్చుది స్థానము గాదు. బహిష్కరింమున కనుకూలముగా నొక తీర్మానము ఆమోదించబడి అయ్యది యిప్పుడు బాంబాయి కార్పొరేషనువారి ఆదరణలోనికి రాదా లేవదీసి. పట్టుగా రుపపాదించిన తీర్మానమునందు బహిరంగ సభలో నిశ్చయించినదానికన్న ఒక అడుగు ముందుగా మనము దడవలసి నూచింపబడుచున్నది. మనము ప్రత్యేకవ్యవస్థగా నెట్లుగానించిన గానింపవచ్చును. కాని, యెక్కువప్రామాణ్యతగల కార్పొరేషనువంటి సంఘమును ఒక కార్యమునకు గడంగ జేయునపుడు చాలదూర మాలోచింపవలెను. అందుచే ఈవిషయము విచారింతుటకు వివిధరాజకీయపక్షములచే నియమింపబడు ప్రత్యేకసంఘమువారు జేయు సిఫార్సులు దెలియవలెను మనము చేయించుండలెనని నేను దలంచుచున్నాను.

ప్రస్తుతము చచ్చును అపివేయవలెననుట వేరొక కారణము గలదు. నే నిప్పుడు చెప్పబోవు ఆలోచన బహిరంగసభ జరిగిన నాటినుండియు నాకు గలిగింది. అదియే మన ప్రస్తుతము సామ్రాజ్యమునావేళు జరుగుచున్నది. భారతదేశపరిధియగు వేజున దూరు సభాగారు ముఖ్యులతో ప్రసంగించుచున్నా

రనియు, సమావేశసభయందు భారతదేశవిషయము చర్చతోకెదెచ్చు నవకాళము గలగ జేయుననియు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. కనుక యిట్టిసమయమున మనము బాంబాయిగా నుండవలెను. వీరియన్నిటి ఫలిత మేమగునో మనకు తెలియదు. ఎట్లయినను యీసంగతి బహిరంగసభ జరుగునప్పుడు దెలియబడును. మనము యీవిషయమున చర్చ జేయుట అందుచే వెళ్ళవలెనను. నాటి సభలో నూచింపబడిన ప్రత్యేక సంఘము సిఫార్సులుచేసవలెను మనము చేయించుండలెను. కార్పొరేషనుసభను తొందరగా కార్యాచరణమునకు గడంగ జేయుట నన్ను వేలయొందుకుయే బాధ్యతగల సభ్యులమగు మన మిప్పుడు జేయవలసి పని యని నే భావింతును.

వి. ఎ. దక్షిణోర్ గారు సభరణను అనుబంధించిరి. సభ రణను ఓటునకు బెట్టిరి. 47 ఓట్లు ప్రతిపూలముగా 27 అనుకూలముగా నుండుటచే సభరణ వీగిపోయెను (ప్రెస్సు ఆఫ్ ఇండియా)

ఆఫ్ఫనుహంతకులను కట్టుకొన యత్నించుట

లాండ్ కోర్టులో కోర్టులో హత్యల గానించిన హంతకులను ఆఫ్ఫను నై ని కు 12-వ తేదీ రాత్రి మార్కెట్ గామమునందు 14 వ తేదీని మానీకోండలలోను తరియిరి. రెండవసారి రాజుమాంతు కోవాలిమాకా గాని హైకోర్టు హత్య దెబ్బతగిలెను. మహ్మద్ యొక్క చుట్టము లిరువురు చంపబడిరి. ఆచోపాదా హైకోర్టు హత్య ఒ ఘూజ్ కై తు గా పరుగెత్తిపోయిరి.

మ్యాయాగ్నలోని కొలంబియా గ్రామభాగమునకేవల వేరొకయు లండనులో ఆచేరుకోనున్నది బ్రిటిష్ వారినియు, యాన్యాయాగ్నలోని ఆమెకా కంపెనీ కీరికవర్ణనియుకలు తుల్యిగాము రర్తించుననియు కలకత్తాలోని టి. ఇ. బీ. కె. కంపెనీవారు తెలుపుచున్నారు.

వెలస్వలము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!!

పాశ్చ్యపు వెంటటాచలపండితులు వారి లోకముయవార కన్యూమాత్రము:—ఈ దివ్యవధము మిక్కిలి విలువయైన కన్యూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమూలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల దివ్యవధము వీడవారు మొదలు భాగ్యముతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు గల—బాడ్డీ 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చుచేరు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాపకలన్నిటికి అనుపాన భేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈదిగున తెలుపబడినవి ఆత్యద్భుతమగు గుణమిచ్చును. వ్యవస్థరాజసాయము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకముదలగు వ్యాధులు కలవారికిది రామబాణమున.టిసి. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిన కన్నుదీని, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినిగలిగించును. 2-0-0 మహాభృంగములకలైలము:—కండ్లముంటు, నిద్రలేపు, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని కలనోప్పి, మొదలు పనిచేయవలెనుట మొదలగు రోగి, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0 ద్రువపరిహరణి:—ఎట్టిరక్తము తీటు, పాడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0 వారికోరంజనము: కండ్లలో ఎటువు, నీళ్లు కారుట, మనక గాయండుట, కండ్లనోప్పి, కండ్లముంటు మొదలగు విషయములగును 0-4-0 మా దివ్యవధములన్నియు భరస్వలము, ఫలమధికము. దీనివిజును ఒకసారి మాదెవధములు కొనినవారికే తెలియును. పాశ్చ్యపు వెంటటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు. మద్రాసుబ్రాంచి:— 331, తంబు శెట్టిజిని, మద్రాసు. ముఖ్యగమనింపు:—బ్రాంచి ఆక్కినుండి దివ్యవధములు వి. పి. గా పంపబడువు. (2)

గంధ దానము

ఈమని కాపురము లగు కొత్త శ్రీరాములుగారు “గోపాలకృతమాల” యను గంధమును మనోహరముగ శైలియందు రచించి కీర్తిజేసులైరి. ఈ గంధమునందలి పద్యములు బహుజనంబుచే నుపయోగింపబడుచు పరివ్యాప్తము నందియున్నవి. గంధకర్తగారి జ్ఞాపకార్థముగ సిఫార్సును ముద్రించి కాపీ లుచిలంబుగ నొసంగబడుచున్నది. గంధాలయములు పండితులను నీచములేకుండ యత్నజ్ఞానముగల నెవ్వరెల్లు గాని యీగంధమును కొరకొనవచ్చును. పోస్టుచార్జీలకై 0-0-6 పోస్టులేదెలు పంపు దనిను 0-1-0 కవ రుపయోగింపవలెననిచ్చును. అందుచే ద్రవ్య వధికముగా నగును. కాన యీలేఖ మూచిన వారము రోజులలోగా తమ యాద్రును వివరముగా తెలుపును, వేరొగు పోస్టులో నక్షత్రమాల పంపు దని యీక్రింది విలాసముకు న్రాయకోరెదను. నా తావున నూరు కాపీలముత్రమే యుండి యున్నది. కాన మొదటి నూరుమందికి మాత్రమే యీ గంధ రత్నము లభింపగలదు, తదుపరి విచారింపిన లాభములేదు.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని. (గుంటూరుజిల్లా)

బంగారు, వెండిగలుకు, పాత్రలును, కొరువారు

తప్పక చదివిచూడుడు! చాలముఖ్యము!! జరూరు!!!

మా స్నేహితులు, మాతో లానాడేని 10 సంవత్సరములనుండి వేయించువారికి అతిదూరప్రదేశములందు వారికి బంగారు, వెండిగలుకు, ఇతరసామూము, రాళ్లకలు, బహుమతి, పతకములు, నిధినిధి గొప్పలు ఇవానాకప్పులు మొదలగునవి ఎన్ని మోస్తరు లాగునో అన్నిటిని పూర్తిగా 2 శతములతో 172 పక్కాబడిగిన కాట్టలూరు వారి కోరిక మేరకు 1/8 డెయిర్ క్రాసు పైజాకో నుండి పంపింపబడినది. ఇట్టి త్రిభాషా (తండ్రి, ద్రవిడ, ఆంగ్ల భాషలలో) ఇన్ని శతములను చేర్చి భారతదేశమును ముద్రించబడలేద యే దివ్యవచ్చును. దూరదేశములందున్న వారికి యిది మిక్కిలి ఉపయోగము. వారుపుట, కలెము, నగ నెంబరులను తెలిసి, కావలసిన నగలు వారికిగలకలమున వారుండువోటికి చేరును. కాట్టలూరు 1-కి పట్టుబడి ధర 1-6-0 లయినను 1-0-0 యకే ఇవ్వబడును. కావలసినవారు ఈదిగుకలకలముకు న్రాయకోరెను.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, నగలు వరకులు.

25, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

జాబులు

భారత ఖద్యునిలయం - తణుకు

మహాజన సభ

ఇదిగో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో యీగడ 22 వ తేదీన జరుగు నని ప్రకటించి, 22 వ తేదీన జరుగక 20 వ తేదీ నుండి 12 గంటలు మొదలు 2 గంటల వరకు జరుగును గావున ఖద్యులందరూ తప్పక రావలెను

తణుకు

శ్రీ సుబ్బారావు,

18-10-28

కార్యదర్శి.

స్వరాజ్య లక్ష్య ప్రగంధము - ఉచితము

ఈ గ్రంథము జమానములు చదువకగలదని ఆనాఁ థాఁడు ముచ్చట పడినందున గూడ విక్రయించుచున్నాను. తపాలాస్టాంపుల వల్ల రాఖ్యులకు చెండు అటాల్ విధముల పంపు వారంకరిన సకల గ్రంథములు ఉచితముగా పంపెదమని ౧౬ వ గా.ధి.వి.డి. మకు యీ ఆర్డరు ౧౮ వ తేదీ సందర్భమున ఎల్లదరుల విషయించుచున్నాను. వలయువాడునందరు ౧౮ వ తేదీ లోపల ఉత్తరములు వ్రాయవలెను.

నాచి నామా.

దినుగు వెంకటరమణారావు,

గం: పేట, గంటూరు.

కర్నూలు జిల్లా వాసులకు విజ్ఞాపన

రాజ్యపు 28 వ జాతీయమహాసభా సమావేశమున కథ టిక్కెట్లు సంద్యులలోని పెండ్లాల శేషగిరిరావుగారి కద్ద దొడవను, ఒక్కొక్క టిక్కెట్టు ఖరీదు 25 రూపాయలు. ఇప్పుడే టిక్కెట్టు కొన్నవారికి కాంగ్రెసులో అగ్రానవాధిపతి గారికి తగ్గిరలో స్థానములు జూచుచును. ఇట్లుజేయుక కాంగ్రెసు జాతీకి విజ్ఞాపనగా వచ్చినవారు కూర్చోను స్థానము దూర మున నడుచుగాక వారికి వాటకలు తీర్చుకొని నుండును. దాని ఖరీదు 4-25 రూపాయలే. ఇంతియగాక మన మధ్యకు వచ్చిన కాంగ్రెసుకు జూచుభాగ్యము మన కీసంకర్షణమున కంటె చొకగాను మునుపుగాను లభింపదు. మనమందరూ మేక మైనసేగాని కాంగ్రెసు సరిగానాగదు అభిరవంతయు మన వైనట్లు. కావున త్వరపడవలసినిగా భావించు.

పెండ్లాల శేషగిరిరావు,

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ సెక్రటరీలలో

నెుకరి రాజీనామా

ప్రస్తుత యెన్నికల సందర్భములో అప్పికట్టలో సమాజే కమైస్ రైతుమహాసభయందు తీర్మానించిన మార్కుల కింగీకరించి ప్రమాణపత్రాలను ప్రకటించిన కానకసభా అధ్యక్షులకు వోట్ల నిప్పించు విషయములో శేష ప్రచారము జేయుచున్నాను. వా ప్రచారములను ప్రజలు నేను కాంగ్రెసు తరపున బనిజేయు చున్నానని ఆపోవాడవకుండుటకు గాను నానీకెటరి కడవికి రాజీనామా విచ్చుచున్నాను. నేను రైతుల తరపు రైతులకు వన కారము జరుగనట్టికిన్ని అవకారము జరుగుటకు చేయుక నిర్వహణకొరకై ప్రవర్తించుచున్నాను.

కన్నెగంటి సూర్యనారాయణమూర్తి చౌదరి.

౧౮-౧౦-౨౩.

వల్లెపాడు ఆశ్రమము

వల్లెపాడు పిఠానీ సత్యాగ్రహశ్రమములో 15 గురు (12 గురు పీ.దువంపములు ఆదిమాంబులు) 3 గురు క్రైస్త వాదిమాంబులు. పంచమవిద్యార్థులకు నెలకొల్పింకరి 10 లు వేరముచ్చి నేక, వడ్రంగులు, మున్నగు చెలిమిలలో శిక్షణ గలపుటకు ఆంధ్రజాతీయోజనసంఘమువారు మొన్న గంధపురం లో జరిగిన సభలో తీర్మానించుచున్నారు. నేను శిల్పి కాంగ్రెసుకు బోయియుంటున్న విద్యార్థులకు ఆలస్యమైంది. దానికి నే నెంతయు చింతిల్లెదను. నవంబరు 1 తేదీనుండి వల్లెపాడులో క్లాసులు తెరుచుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. తూర్పుగిత్తు కృష్ణజిల్లానుండిమాత్రము వంశమనిద్యార్థులు కొందరు దరఖా స్తులను బంపించుచున్నాను. ఈ విషయములో జిల్లాసంఘ కార్య దర్శి లందరును తగుత్రదర్శిని ప్రతిజిల్లానుండియు దరఖాస్తు లను బంపవలెను. విద్యార్థులకు వేతనము నెలకు పదిరూపాయలు ఇట్లు అనుమానములకులకును యత్తును, విద్యార్థుల కను త్రయాలపుభర్త ఆంధ్రరాష్ట్రీయసంఘమువారే భరింతురు.

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు,
కార్యదర్శి.

3౦ వ దేశీయమహాసభ

గంజాం వాసుల కొకమనవి

ఈవత్సరము దేశీయమహాసభను మన ఆంధ్రదేశమున కా హోనించువామని ప్రతి ఆంధ్రునకు విది మే. ఈసభను జయకం తముగ జరిగిండుటలో మన జిల్లా ఇతర జిల్లాలలో బాటు నమా = బాధ్యులయి యున్నది. కావున, శక్తిసామర్థ్యము, ధనము కూడ పరిధిగా భావించుకొని యీ మహాసభాసమ ప్రశం స నీచముగ నిర్వహించవలెను. ఇవివయమున కాకలాదాని ఆహ్వానసంఘమువారు మన జిల్లాయొక్క సమాకారమును ప్రత్యే కముగ కూడ కోరుచున్నాను. అభిభారత స్వదేశీయప్రదర్శన ము నేర్పాటు గావింపబడుచున్నది. అందు ఖద్దరేగాక, ఇతర దేశీయపరిశ్రమ లన్నియు ప్రదర్శింపబడును. మన దేశీయ ఆత్మ గౌరవమును గీటుంచుకొనుటకు సామాజ్యకర్త ప్రదర్శనమును, కమితములు విడిచి, ఏట్లు భారతీయసాధన లందరును బహి = ష్కరింప తీర్చుకొనియున్నానో, అతే ఆత్మగౌరవము ప్రక టించుటకు, రాజ్యపు కాంగ్రెసు స్వదేశీయ ప్రదర్శనోత్సవమున మిరెల్లకును సత్కరముగ పాల్గొను వెనుదీయదురా?

జరియొక విషయమును గమనింతుడు. ప్రతి జిల్లానుండి యు ప్రతినిధులుగా తొమ్మిది నెలలవారి సంఖ్య బహుస్వల్పము. ప్రముఖులకు వారే ఎన్నుకొనబడుదు రని చెప్పవచ్చును. కావున కాంగ్రెసు మహాసభను వీక్షించు నవకాశమును గొల్పింప రాదని తలచువారందరు సాహ్వానసంఘములో చేరినవో కాం గ్రెసు యొక్క విజయమునకు తోడ్పడుటయేగాక, సభావేదిక పై కూర్చొని సామకల యువశ్యాసములు చెక్కగ విజుట కును, వారిని సందర్శించుటకును గూడ, నెక్కువ సానుకూల ముగ నుండును. ఒకే కార్యములను చెందు ఉపయోగములు చేపొందు. స్వార్థముగ వీక్షింపవలదు, కర్ణానాదము, పమా గ్రహము-కాకలాది సాయకులతో సమాకారము. కావున వెంటనే ఆహ్వానసంఘమున జేర వలెను.

దిగుమర్తి వెంకటరామస్వామి

కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభ

ప్రజల కర్తవ్యము

ఈ జాతీయమహాసభను జయపరమ మహాభాగ్యము 28 వ సంవత్సరము యావాటికి మన ఆంధ్రులకు వచ్చింది. అట్టి మహాభగవ సావరాష్ట్రీయమనండి వేడిజేలు మహాజను లుడవెంచెదరు. అట్టివారికి ఉచితముగ సత్కారములను గావించి నేరుప్రతివలను కాపాడుకొనవలసి యుండును. ఈమహా యాత్రకు నలయు సామగ్రిలో మెదటిది ధనము. రెండవది అంగ బలము. ధనంతు లందరు వివిధిగా సహాయముచేసి యీసభను జయపడకుగా జరుపవలెనని కోరుచున్నాను. ఇక యెదియెటు లున్నను మహాజాతకులకు, యీరాష్ట్రీయనండి యాత్ర సేని చులకులకొలది ప్రజలకును తనసౌకర్యమున్నట్టిని వేయవలసిన బాధ్యత స్వచ్ఛందసేవలవలెను నరియెనక్రొవల నడిపించవల సినబాధ్యత సాయకులవలెనుకలక. స్వచ్ఛందసేవకుగా కడ వారందరు కేట యాత్రార్థమై కాక తగినశిక్షణ నేర్చి ఉచిత మగు సేవజేయవలెనని యీకార్యమునకు పూనువానలెను వటిము నిట్టిమహాసభకు తనంత వికలమగు ధనము నేర్పక పవలెను. కాంగ్రెసునని నేదియో యెంతగని వారిందరు దయచే యుండు. ధనంకొవ మనముట లేకుండా చేయుటకు నన్నా నసంఘమువారును, వికలవలతుల నేర్పరచుటకు నలయు ధన మును సమకూర్చుటకు నాయకులను, యెచ్చుటకు ధనంతుల ను, తగినసేవజేయుటకు పూర్తిగా శిక్షణను నేర్పిన స్వచ్ఛంద సేవకులను యీ మహాసభయొక జాతీయమహాసభను జయపడ కుగా జరిగిండుటకు పరమేశ్వరుని విషయపూర్వకముగా వేడు చున్నాను.

కొడాలి నరసింహారావు

లితావలి సంగ్రహము

పూర్వజ్ఞుల గ్రంథములన్నింటిని కోరించి వ్రాసిం యద్రోధము. ఇందుకాక 1 వేలము 21 వా. పాట అంబరం, లాభపెండ్లు, కాలముపని, భావులకొలలు, కర్మలలు, నూటికి నూరు సరిపున్నట్లు, మత్తెయలె గుర్రములు, ఏను గులపూవులు, రెక్కలు-భాయ, క్రకచ, దళాంత, భిన్నాంక, విజనూత తీర్థక్షితిములు. ఇంకన్న యేనికపు. చక్కని అట్టలెడ. య 1-0-0

పుచ్చా వెంకట్రామయ్య

దరిద్రుడ అగ్రహారం. కొల్లిపరపాస్తు గుంటూరుజిల్లా

ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తు

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు ఈ నెల 18, 14 తేదీలను గునిలో జరిగింది. తునిలో భోజనాదిసౌకర్యములన్నియు ప్రశం సార్థముగా నమర్చబడినవి. కాని సభ కార్యక్రమము మాత్రము కృత్రిమముగా లేదని చెప్పవలెను విచార ముచున్నది. కర్మ క్రమములోని పాల్గొన్నవారు ప్రజలముగా జరుగలేదు. నన్నద గ్రంథమును పదియలలో చాచుచు రాతేను. దీక్షి గ్రంథము లేమి? దీక్షి పరివర్తకాగ్ర నిర్వాహకులు జూచు చెప్పవలసి యున్నది. గతసంవత్సరము పితాపురంలో ఈసభ జరిగినకార్యక్ర మంధర్థములో అనేక గ్రంథములు ప్రకటితమైనవి. సరిగా నాలోచించి యెడల పరివర్తకవారు ప్రకటితమైన గ్రంథము లన్నింటి మొదలు తమ యభిప్రాయమును ప్రకటింపవలెనా? కడవిన సంవత్సరము ఆంధ్రసాహిత్య ప్రపంచమందు జరిగిన పనిని గురించిన విమర్శ యట్లుండుగా రాబోవు సంవత్సరము లో ఏయేవిషయములలో ఆంధ్రచయికలను కృషి న్నవల యునో ఎట్టిపరిశ్రమ జేయవలెనో ఈవిషయములను గురించి యొక దేశమున కొక ఆశేము ఇచ్చెదనని భావించిన నావంటి వారికి ఈ సభాకార్యక్రమము చాల ఆకాశంకము గల్గింది. ఆంధ్రదేశములో భావవిషయమై జరుగుచున్న పరిశ్రమలను కేంద్రీకరించి తేకాభ్యుదయమునకు అవకరమనిదొవిన విషయము లలో గట్టి పరిశ్రమ ప్రారంభించి ఆంధ్రచయికలను అట్టి మార్గ ముల కృషి న ల్పింపుటకు జే యూ త నా సం గ వల సిన బా ధ్య త మీ ద నుండ గా ఈ పరివర్తకంధ సంవత్సరమునకు ఏరంకుకొనూ నూడి, విందు లారగించి గొన్నివ్యాసములు జదివించి, మరెండు యువశ్యాస ముల నిప్పించింతి మాత్రమున పనిపూర్తియొడవి యెంచుచున్నట్లుదొచుచున్నది. పరివర్తకార్థ నిర్వాహకులే తీనివయ్యమై యోచించి సరియగు మార్గముల కార్యముల నిర్వహించినగాని సాహిత్యప్రపంచమునందు గౌరవముగాని భక్తిగాని పురికొల్పు చాలదు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుని యువశ్యాసములోను, అధ్యక్షు ణ్ పశ్యాసమునందును గూడ ఆంధ్రభావలో కాత్తములు గురించియు, కిశలను గురించియు, విమర్శను గురించియు గ్రం థములులేనని వ్రాయబడినది. అట్టిగ్రంథములు మనభావయందు వెలసినసేగాని ముక్తిలేదని యందరు యొప్పుకొన్న విషయమే అట్టితరీ నీవిషయములో పరివర్తకవిమలనేసినది? విమర్శనాగ్రం థములు రచియిండుటకు ఎవ్వరినైన నియమించెనా? అట్టి గ్రంథ ములు రచియించినవారి కేమైన ప్రోత్సాహముగాని, సహాయము గాని యిచ్చెనా? ఏమియులేదు. ఆంధ్రకర్తవ్యదనను గురించి గొప్ప గ్రంథమును రచియించి శ్రీగొబ్బూరి వెంకట అనంతరా ఘకరావుగారికి వివిధముగా పరివర్తకవాడు బహూకరించిరి

ఈసంవత్సరము ఈసభను జరుపుటకు ముమారు 1000 రూపాయలవరకు కృయమయ్యెనని చెలియుచున్నది. ఇంత ఖర్చు జరిగినందులకు జరిగింపని గనపించదు. ఏటేట భోజనముల దును, రైలు ప్రయాణములకును యంతభవము నిరుపయోగముగా వెచ్చించుట దరిద్రులనుభవించుచున్న ఈదేశమునకు దగిన ని సభజరుగుటకు ఖర్చయిన సామ్య ధనములేక పుస్తకములు ప్రచురిండుటకు వీలులేని రచయితల కిచ్చి సహాయము జేసినవో మంచి భావసేవబరుగునని నాయుదేశ్యము.

పరివర్తయొక్క 1922-1923 సంవత్సరపు కార్యనిలేది కలో అయ్యవ్యయములు ప్రకటింపబడినవి. వ్యయములో రూ 480 లు ఇంటిఅద్దె నిమిత్తము ఖర్చులగుచున్నట్లు గనపించుచున్నది. కార్యాలయము కాకినాడికు మార్చుటకు తీర్మానింపబడింది గనక ఇక ముందునుండి ఈ వ్యయము యుండదని జెప్పటకు సులభమగుచున్నది.

ఆంధ్రపరివర్తకాగ్ర నిర్వాహకులకు వైదుదహరించిన విష యమును శ్రద్ధతో విచారించి శ్రమచుకు సంస్కరణలు జేసె దిరు కాక యని కోరుచున్నాను.

17-10-1928 } మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య
రాజమహేంద్రవరము

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈనెల 21 వ తేదీలోపున కాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులగ పోవలసినవారు అట్టి కేవలము పంపవలెను. పేరు, తండ్రిపేరు, విలాసము మొదలగునది వ్రాసి, మత్తెయలు కాంగ్రెసు సభ్యులకు నంతరికణు చేయించి ఒక్కొక్క అట్టి కేవలముతో 3 రూపాయ లు పంపవలెను. 21 వతేదీకి వైబడియెడల అట్టి కేవల తీసికొ నవలెను.

క. గోపాలాచారిగారు,

చిత్తూరుజిల్లాసంఘకార్యదర్శి.

శ్రీ మానుమద్గ్రంథాల ముము-నారాయణవరం

1923 సం॥ 20 అక్టోబర్ నెల 15 తేది సోమవారం సాయంత్రం 8 గంటలకు శ్రీమానుమద్గ్రంథాలము సంఘసభ్యులు పరమపూరితముగా సమావేశమయిరి.

ఈ-రా-రా-శ్రీ, తిరుమలవరం మాడభూషి శ్రీనివాసాచార్యులుగారు అగ్రాధికారిగా నుండుటకు ఎన్నుకొనబడినది.

యీదిగూడ కనుపరచిన తీర్మానములను ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించ బడినది.

1921 సం॥ 20 యేప్రిల్ నెల 1 తేది మొదలు గడచిన సం॥ 20 డిసెంబరు 16 తేది వరకును 1923 సం॥ 20 ఫిబ్రవరి నెల 22 తేది మొదలు అగ్రస్తు 31 తేది వరకు ఆదాయవ్యయపట్టికలు జిల్లావార్షిక నివేదికనున్న ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది.

ఈ దిగువ కనుపరచిన వైఖరిగ నయినవలయు అ గీ క్రింద బడినవి.

అధ్యక్షులు:- శ్రీయుత బొల్లిని మానసాస్వామిగారుగాడు.

ఉపాధ్యక్షులు:- 1. సి. ఆర్. పార్థసారథి అచ్యుతగార్, 2. తాటికొండ నందెయ్యారెడ్డి శ్రేష్ఠిగారు, 3. మాకరాజులుంగారు, 4. మా. మా. అదిశారాజు శ్రేష్ఠిగారు, 5. అబ్దుల్ సలామ్ సాహెబ్ బహుమార్, గౌరవకార్యదర్శకులు:

1. సి. వి. రంగారెడ్డిగారు, 2. కీషీతులు శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, సహాయ గౌరవకార్యదర్శి, సోమంజేరి దేవరాజులుగారు, విద్యాకార్య నియంక, మా. శేషచార్యులుగారు, సంఘసభ్యులు. 1 క్రొత్త చెంచయ్య శ్రేష్ఠిగారు, 2. శేషనరసింహులు శ్రేష్ఠిగారు, 3. అచ్చకట్ల అంజయ్య శ్రేష్ఠిగారు, 4. కో. సభాపతి మొదలిగారు, 5. బి. చి. వెంకట్రాజు శ్రేష్ఠిగారు, 6. కృ. నారాయణరెడ్డిగారు, 7. ఆ. ఏనుకల శ్రేష్ఠిగారు.

శ్రీయుత సా. రంగారెడ్డి శ్రేష్ఠిగారిని వారి అగ్రమ కృత్యములకై యాజ్ఞాపకకృత్యమునందే తీరిగింపబడిరి.

తిరుమలవరం మూడభూషి శ్రీనివాసాచార్యులు, అధ్యక్షులు.

శ్రీతిలక విప్రవిద్యాలయము - పల్లిపాడు

ఇందు విద్యార్థిధానము, వైదిక వ్యాసహరిజ్ఞానజ్ఞాన ప్రబోధకము ప్రకృతము, ఆయుర్వైద్య, విద్యాక, శిశువక్షి పరివర్ధనకులకు కుడయోగించు సంస్కృతాంధ్ర సాహిత్యము సాంగముగా యజుర్వేదాధ్యయనము ప్రధానము. వ్యాసహరిజ్ఞాన సాధకమైన రాజకీయభాష (పదుతూర్ గుడు) యొక్క కము, రాజకీయభాషయే జీవనాధారముగా గమ్య ప్రభుత్వాధీన పాఠశాలలందు నాలవపూర్వమునం జేరగోరువారి కనుకూలించు రీతి నిట్లు జెల్లుచు వి. ఆర్. హెచ్. పాఠశాలలోని పాఠ్య ప్రణాళికయే గణితాంధ్ర పాఠశాలలందు మూడవపూర్వము దనుక ననుష్ఠింపబడును. కాని పిల్లలను పాటి సాహిత్యములకు సంస్కృతాంధ్ర కావ్యములు, పంచదశకర్మ సంబంధముగా వైన వైదిక మంత్రభాగము పఠించుటవిధియై యుండును. వడకుటయే ప్రస్తుతింపదగిన పరిశ్రమ.

విద్యార్థులు వివిధిగా సమకూరు సంవత్సరక విద్యార్థులే భోజనవ్యయములు భరించుకొనవలయును. విద్యార్థి కొక్కొక్కరికి రసవిద్యము (28 నెలలయినపుడు) మూడవపూర్వముల మూర్ఖము మానవజన కీయమనియుండును. వీరిభోజనాధిక విషయములు సంస్థానకార్యనిర్వాహక కర్మచారే పర్యవేక్షించుచు ఆయాకాలస్థితినిసగుంచి భోజనవ్యయములు తగ్గింపనే ప్రకృతింతురు కాని హెచ్చింపురు. ప్రకృతము అగి గురు విద్యార్థులుగలరు. నూతనవిద్యార్థులు, ఈపాఠశాలాధ్యక్షులైన శ్రీయుత ఇంగున శివయ్యగారి పేర కల్పింపబడు గ్రామమునకు ప్రాసంగిక వేరగలిగి యుండురు.

మన్నేపల్లి మానుమంతరావు

విలేఖకులకు సూచన

యాత్రీకుడు, కే. శే. ప్ర. రా. బా. స. కా. వ్యా. ప్రజలతరపున హిందూదేశ, (ప్రపంచక కే బలప్రాయము), క. శే. చా. కొం. పి. చా. శి. మా. గం. మా. అ. స. ఎ. యన్. కా. మా. పు. పా. బ. చం. ను. కం. పు. కొ. ను. బు. శి. భా. పి. యన్. మా. వి. రు. ద. కే. య. ప్రకటించబడు ఆంధ్ర పరిపరి

పిచ్చికలపాడు అగ్రహారము

(నడివాడ తాలూకా)

విచిత్రచర్యలు

కృష్ణాజిల్లా నడివాడతాలూకాలో పిచ్చికలపాడు అగ్రహారమునొక గ్రామముగలదు. ఆ గ్రామములో గుమారు పం (దొండు) సంవత్సరములనుండి ఒక బ్రాహ్మణుని యిట్టివై విచిత్రముగ అన్ని పడుటయు, యిట్లుకాటలు గూ, రాళ్లు, గడ్డలు పడుటయు, మదినపదార్థములు యింటికప్పు మధ్యనుండి పడుటయు యింకను నానా రసాభాసములకు చర్యలు జరుగుచున్నవి. ఆ బ్రాహ్మణుడు కుటుంబము నివసించుచున్న యిల్లన్నయ్య కాలిపోవుటచే ఆస్థులను విడిచి గ్రామములో యింకొకవోటికిని, చివరకు పూర్వపును నిగిసిందిరి అదేమి సాధనా కాని యీ కడలికను కేవలమన్నట్లు వైచిత్ర్యచర్యలే జరుగ జారకపోయెను. (పాణము అన్నియు విసికి వేసారి చివర కొక చెవుకట్టమీద ఒక చిన్న యింటి నేర్చుచుకొరి. యెల్లవేళలయందును వేదాధ్యయనములతో మారు మోగుచుండు ఆ బ్రాహ్మణుడు కుటుంబము యిట్టి విచిత్ర చర్యలకు భయకంపితులై నెట్లుండెను జీవితముల గడుపుచుండిరి. ఇదియొక యిట్టిజీవితము, భక్తి ఆనియు, మాయ శక్తి అనియు అతడు అనేకవిధములుగా చెప్పుకొనుచున్నాడు. అనేకవర్షములు మహామహామృత్యుంతర తర్వాతనే తలచే నేయవలసిన విధుల నన్నిటిని చేయించిరి, కాని యిటువంటియు ప్రయోజనములేకపోయెను. స్వకాలవర్షాస్థులయందుకు వేద శ్రుతులు గానముచేయు యీ బ్రాహ్మణుడు యింతవఱకు యిట్టి కష్టపట్టుములను నివారించుకొనలేక పర్యవసరిగా ఇట్టివిచిత్ర చర్యలు జరుగుటకు కారణమేమో అనుభవజ్ఞుడు కాన్త్రుజ్ఞులెవరయినను తెలుప జోరుచున్నాను.

కొడాలి నరసింహారావు

శ్రీ సనాతన ధర్మముగిలి, గుంటూరు

పదునెనిమిదవ సంవత్సరార్థి వాచ్ఛనము

రుధిశాస్త్రానామ సం॥ ఆర్యముల బి 2 గురువారం (1-11-23) మండల భవనమునందు శ్రీమంత్ నంద్యాల రంగారాధాచారిగారి ధర్మకర్మి శేషమ్మగారి యాజమాన్యమున జరపబడున గాన యెల్లరు రా బాధితులు.

కార్య క్రమము

1-11-23 గురువారం ఉదయం గ 7½ శ్రీకృష్ణదేశికాత్ ప్రతిములు, స్వస్తివాచక మంగళవాద్యములతో ఉత్సవము - పిచ్చికల పూజ, ప్రార్థన, మంగళములతో ముగింపు.

మధ్యాహ్నము

(1) అధ్యక్షురాలి ఆహ్వానము (2) ... ప్రారంభోపన్యాసము (3) కార్యదర్శిని రిపోర్టు (4) వివిధోపన్యాసములు (5) మంగళములతో ముగింపు.

2-11-23 శుక్రవారం మధ్యాహ్నము గ 2½ మొదలు 6 గంటల వరకు (1) అధ్యక్షురాలి సెన్సుకొనుట (2) కార్యదర్శిని రిపోర్టు (3) శ్రీలక్ష్మీకండేశికబహుమానము బంధన వాస్తవ్యులు పోరాగ్రహణ కామేశ్వరమ్మగారి కొసంగుట. (4) పురోభివృద్ధికి ఉపాధ్యక్షురాలిని సహాయకార్యదర్శి సెన్సుకొనుట. (5) జనగమనీన విషయచర్య (6) వందనములు మంగళములతో ముగింపు.

పాదసూరశ్రీలకు మండలియంతే భోజన వసతు శేర్మపడుదును.

అధ్యక్షురాలు - ఏ కా వెంకటరత్నమ్మ,

కార్యదర్శిని - ఇప్పగుంట వేంకమాంబ,

గాంధీపేట, 14-10-23.

ఖద్దరు

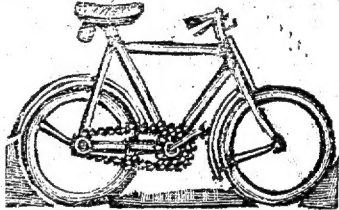
క్రమకృతి

మనదేశమునందును బీదజనులకు జీవనాధారమైనట్టియు మనదేశమునందే విదేశములకు బోవు భక్తసాహసమును బంధించ జేయునట్టియు దేశియాన్నకడకు వెంపొంకింప చేయునట్టియు భారతమాతృ దాస్యమును బోగొట్టునట్టియు మహాత్మాగాంధీగారు మనదేశమున్నప్పుడును జయములకు పోవునప్పుడును జయములలో నన్నప్పుడును భారతీయులకు ప్రబోధముచేసెట్టి చేయుచున్నట్టి తాండ్రమంత్రియగును ఖద్దరే ముఖ్యము. అట్టి పులి భారతమైన ఖద్దరును ధరించుట భారతదేశములో పుట్టిన శ్రీతి వానికిని విధి. మొదట మహాత్మా గాంధీగారు ఖద్దరును గురించి జేసినట్లు పాఠోపదేశ మొనంగినప్పుడు ఆంధ్రదేశము తాను మహాత్మాగాంధీగారికిని యితరభాష్యులవారికిని ప్రాంతికముగ జేసినది. ఆ రోజులలో ప్రతివాడును రాజునాను వడుకుట విధి

యని తలంచి విదేశీగడ్డలతో, బయటకు కచ్చుటకు బిడియకడది కారు యిప్పుడా యుత్సాహము తగ్గినది. ఇదివరలో ఖద్దరును ధరించినవారు నైతము సిగ్గుబిడియములు మనలి మరల విదేశ గుడ్డలను ధరించుచున్నారు. ఖద్దరు విశేషముగా తొరుకుటలేదని సావలుచెప్పుట వెట్టితనము. ప్రతిభగలు కొంతవరకు హెచ్చిన మానిటబయలు. నేతగాంధీ విశేషముగా లభించక పోవుట వాస్తవము. కాని తగినంత ఖద్దరప్పుడు దొరుకగలదని గట్టిగా చెప్పులను యింకను తగినంత ప్రోత్సాహము గనుపరచలేదు. కొంతవరకు ప్రభుత్వోద్యోగులను ఉద్యోగ ప్రాశంకమును గోరు యితరులను భయకంపితులై ఖద్దరుకట్టుటయే గమ్యతేనని తలంచుచున్నారు. మరియొక ఖద్దరుకట్టుట నేమి విషయములో కేవలస్వలాభపేక్షచరులైన కొందరు దేశ ద్రోహము మిల్లుములతో నేయించి ఖద్దరుని చెప్పుటకు సావసించుచున్నారు. కొంతవరకు యిట్టి శ్రీ జరిగియుండుటవలన కాంగ్రెసు సంఘములలో నుండు ఖద్దరుకు సహితము అనుమానముకలుగుచున్నది. మరియు యిట్టిద్రోహమును కొందరు కాంగ్రెసు ప్రజలుకూడా చేయుచున్నారని తెలుపుట విచారకరము. గాంధీగారికి మన ఆంధ్రదేశమున్నకడుపీతి ఖద్దరు విషయములో ఆంధ్రదేశము పూర్వముమాపిట్టియుత్సాహము యిప్పుడుమాపులలేదని తలంచుచున్నారు. కాంగ్రెసునరక్షణార్థమై ప్రపంచ కాంతిదూకయిన పేర గాంచిన మహాత్మాగాంధీగారి ప్రభుత్వమువారు వదలవచ్చు. ఆయన మన ఆంధ్రదేశమురాదవచ్చు. వెనుకటికన్న నిరుత్సాహముతో యిప్పుడుమా మహనీయుని మొగము యెట్లు చూడగలము. ఖద్దరునుధరించితిమియా! లేక మరేమి! కావున దేశియులెల్లరును పూర్వముకంటె ద్వితీకృతీయతతో ఖద్దరును ధరింపుడు. భయకంపములను వీరుడు. ఏ క మ కృత్యము ను వెంపొందించుకొనుడు. భారతదేశమున, మహాత్మాగాంధీగారిని ఆనందాద్ధి నోలలాడించుడు. మాయాఖద్దరును కృత్రిమేయు దేశ ద్రోహము యికమిదా దారుణకృత్యములను మాని కుద్రఖద్దరును కృత్రిమేయుడు. కాకినాడ కాంగ్రెసుకాటి! యితరదేశములనుండి ఆదేశమంది మహానాయకులు కత్తుక. మన ఆంధ్రదేశమునందు ఖద్దరును మామచేయుడు యెప్పుడు ఖద్దరును మామ చేయగలరో అప్పుడే సర్వాంశర్యామి యొక మోహనగంగడు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించగలడు.

కొడాలి నరసింహారావు.

విద్యార్థులకు ప్రత్యేక హెచ్చరిక

ఇంగ్లాండులో చేయబడిన నయమైన శ్రేష్ఠతరమైన బై సి క్లబ్బు మిక్కిలి తగ్గు ధరలు ఆంగ్లదేశపు ఏజెంట్లతో మాకు ప్రత్యేక సదుపాయము లుండుటచే మేముక తగ్గుధరల ప్రకారము వికయించుటకే పిల్లెనది. రేంజరు సైకిల్లు బర్మింగ్హామునందు తయారై చేయబడినది పంపు, పరికరములందుకొను సంచి, ట్రెయిల్ లోక య్ 72-8, డెకలవ్ ట్రెయిలు, ట్యూబులుతో 95-0, ఆంగ్ల లేక జర్మన్ ట్రెయిలు, ట్యూబులుతో 97-8, ఎబ్ కో సైకిల్లు: బర్మింగ్హామునందు తయారు చేయబడినది, పంపు, పరికరములందుకొను సంచి, ట్రెయిలు లేక 95-0, డెకలవ్ ట్రెయిలు, ట్యూబులుతో 98-0, ఆంగ్ల లేక జర్మన్ ట్రెయిలు, ట్యూబులుతో 90-0, బార్లహంబర్ సైకిల్లు: బర్మింగ్హామునందు తయారుచేయబడినది. పంపు, పరికరములందుకొను సంచి ట్రెయిలు లేక 80-0, డెకలవ్ ట్రెయిలు, ట్యూబులుతో 108-0, ఆంగ్ల లేక జర్మన్ ట్రెయిలు ట్యూబులుతో 95-0, సైకిల్ పరికరములన్నియు ప్లాటలో నున్నవి. వెనుకటికన్న ఉయోగించు ఎట్టికైర్లు పెద్దది 18 1-8-0 ,, చిన్నది 18 1-4-0 రామనాయక్ అండ్సు కో, 13, 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నాటి ను

v. s.

मा. वि. अ. २०००

నూతన ప్రచురణలు

[illegible]

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುಮಾರು ೧೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನದು.

అంతియైనా నిజభక్తులను, అక్కడ ఒక వ్యక్తినికే లి
టి, ఇక్కడ ఒక లోకలోబోధకు చేసి కమాయను నూన్
మైంది. అది గమనించదగినదిగాదు. మీరు ప్రభుత్వప్రోత్సా
హముండునని తలపరాదు. అప్రోత్సాహముకై వేచియుండు
రాదు. డాక్టరు ఎన్. వి. శ్రీరామచార్యులు, డాక్టరు లక్ష్మీ
పతివ. టి. వారు తమ ప్రతిభను నియోగి పవలెనేగాని దేశీయతై
ద్యమని, వాతీయమనియు, కత్తాయనైన తేద్యమున, ప్రోత్సా
హించవలెనని ప్రజలను కోరుచులని భావించెను. ఆయుర్వేద
తైద్యము సుకమమైనపద్ధతులై నడుపవలెను. ఆయుర్వేదతై
ద్యులు ఏవోకొన్ని మందులనుచేసి ఆయురులే సకలవ్యాధులకును
చికిత్సగనుండునని చెప్పుచు కోగుల వ్యాధులను గమనింపక
యందుకుటకము. వారి చాక చక్రము నంతను ప్రతోపయోగమున
కు నమర్చింపవలెను. చాలకాలమువరకు ఈతకి ఉత్తైద్యమునకు
తగినంత ప్రచారము లేకయుండెను. వ్యాప్తికించుటకు ప్రచార
సురసురము. ప్రచారము పోయ్యకలది ప్రజలకును అతైద్యము
నందు విశ్వాసముగలుగును. కోగికి విశ్వాసముండెనగాని కోగము
కుదురదు. కోగముకుదురుటకు పాశ్చాత్యైద్యవిధానమే తగినదిని
తలచుచుటప్రథమ. పాశ్చాత్యైద్యమునలన కొన్నికోగములకు
దురువు. అదియునుగాక, అతైద్యము ప్రజలకందరకును అందునది
యుగాదు, ఆయుర్వేద ముదులుగాక, ప్రజలకు సులభపాధ్యమై
నది. చాగుగ వ్యాధులను కుదుర్చునది, ఆయుర్వేద తైద్యము

(వేడుకులును ఆయుర్వేదరత్న పండిత శ్రీ రామాచార్యుల గారి అద్భుతమున వేర్పాటుల మొమ్మకొనిరి.

టారిఫునంగ్రహము

సమితి వర్తమానము

బొంబాయి, ఆగ్స్టు 17:— స్వీడున సోత్తము మురార్తిగారి ఆధ్వర్యమున గతవారమున అఖిలభారత టారిఫునంగ్రహ సమితి యేర్పరచబడినది. ఆ సభకు చాలమంది ఆధికారవేత్తలును, భగవంతులును హాజరు.

అలాహాబాద్ క్యామలదాసుగారు సభ్యులకు స్వాగతమును చెప్పినట్లుగా గావించి, అట్టి కమిటీయొక్క ఆలోచనలను సూచించి, భారతదేశపు టారిఫునంగ్రహాధ్యయనమును వివరించిరి. భారత ప్రభుత్వము, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము క్రిందను, దుబుబుల, ఇండియాను స్వేచ్ఛా వ్యాపారవిధానమును వర్తింపజేసి భారతదేశపు దిగుబడిలనును రెండువైపులను సరిపోవునట్లులు జూచుకొనని వారి ఆభిప్రాయమును భారతదేశము ముడిపెట్టినట్లు పండితులయేగాక సామాన్య ఆర్థికమహాసభలనును యితరదేశాలలో పారిశ్రామిక దేశము కాగోరునని వివరించినట్లు.

అంతట మనసుబదలుగారు కమిటీనిర్మాణము జేయు ముఖ్యతార్కానమును సూచించుచు, అందులకు భారత ఆర్థిక విభాగమును, ముఖ్యజేసి యీ దేశములోని పరిశ్రమలకు తగినవానికి రక్షణయు ప్రోత్సాహము నొసంగు, నుద్దేశమును చెల్పి స్వేచ్ఛా వ్యాపారము గావలయును నువారలనునొప్పించి ఖండించిరి. “మనదేశపరిశ్రమలు, ప్రభుత్వమువారు స్వయంప్రారబ్ధముగ సహాయము జేసినగాని దాగుపడని కాలములలో నున్నాయు, అని నుబదలుగారు చెప్పిచూపిరి. యుద్ధమునందును భారత దేశము లెవకు నిష్ఠనను ఉపయోగమునకు కవలిన బహువులను తయారు చేసికొని లేవండిన నిస్సహాయస్థితిని గూర్చి చెల్పి అపగ్యాసకుల దండెట సమితి ఆదర్శములను వివరించుచు, దాని ఉద్దేశము ప్రకటింపించుచు నీ విషయమున విశదీకరించుటయు, గ్రీకు యుద్ధమునను స. పాడించుటయు నని చెప్పిరి. కావలసిన చట్టములను నిబంధనలను తయారు జేయుట కొకకమిటీ నియోగించబడినది. (అ. ప్రె.)

ఒక శాసనసభ్యునివై కేసు

రంగూను, ఆగ్స్టు 17:— బర్మా శాసనసభ్యుడగు ఏ. వి. జోసెఫు నాడు బెంగాలు నాగపూరు రెయిల్వేలోపెనీని రెయిల్వేస్టేషన్ల సమీపమునకు మోసము జేసిననకు కేసు నేడు జడ్జము కే. జి. డివిజను మేజిస్ట్రేటు ద్వారా విచారణకువచ్చెను. ప్రభుత్వమునకు టి. యాఫ్. ఆర్. మార్కెట్ల గారు కేసును ప్రార్థించుచు ని. దిరుదు చాలామందినియును రింపకొనబడిన నడి సెనెనియు, 1921 లో బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేకు 1175000 రెయిల్వే స్టేషన్ల పర్ల (పర్లాలింగు వేసే కొయ్యముద్రలు) సమీపమునకు కొట్టాల్లు బుచ్చుకొనెననియు చెప్పెను. కొట్టాల్లు వీసికొన్న పిదప జోసెఫు గారు కొన్ని స్టేషన్లను సమీపమునకు. ఈస్టింగ్లను సరికాచి పంపుటకు లామందు గారు ప్రత్యేకముగ నియోగించబడిరి. ఇకమియో మంచరకమున కొనె చాల కొంతయు లు వచ్చెను. లామందుగారు యాస్టింగ్ల చాలావరిలను మంచిగాని తిరుగొట్టవలసినవైనను. ఆయన మంచి పని పంపినవానిని బహుళా చొడరిని ఆక్షేపణకువచ్చుచుండెను. ఈ ఆక్షేపణలో ఆయనకు ఆస్టింగ్లను అక్రమమున గల్గెను, ని. దిరుదు యిందు యేదియో మోసము జేయుచున్నట్లు చెబునది. ను. రైల్వేలు దొంగవీడెనట్లు బావులు కట్టిన రైల్వే స్టేషన్లను యెన్నెన్నియో ఓడలలో నెక్కించి పంపుట వీలయ్యెను.

కేసు యంకను జరుగుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వెలింగుటన్ సినీమా

20-10-23 శనివారము నుండి 26-10-23 తేదీ శుక్రవారము వరకు
వెలింగుట, ఆదివారములందు మాటిని 5 గంట 15 గంట
ప్రదర్శనము ఆధ్వర్యమున కలకత్తా యెన్నె
ఇన్ ది-డెన్ ఆఫ్ బఫలోబిల్ అను
గొప్ప సినిమా ప్రదర్శన జరుగును. పలుకులందగు సమీపమున
9, 10, 11, 12 గంటలు. మూవీభాగములో 8 భాగములు
జరుగును. గామాంటి గ్రాఫిక్, విశోదములు కూడ చూడవలయును.

మాలానా మహమ్మదలీ

డాక్టరు కిదిలూతో లాహోరుకువచ్చుట

లాహోరు, ఆగ్స్టు 19:— మాలానా మహమ్మదలీ, డాక్టరు కిదిలూగారు నేడు, అత్యంతసరమునండి యెచ్చటికివచ్చిరి. ప్రస్తుతము ఆకాలి నిమ్ననామాలను అరెస్టుజేయబడినవలన గల్గిన రాజకీయ పరిస్థితులగుర్తి. వారు పంజాబు కార్యగమకీలాఫతు కమిటీలతో కమలోచన జేయుచున్నారు. వహమ్మదలీగారు యీసాంక్షికము బహుళజేరి కాన్ఫిరెన్స్ జరిగెను. అచట ముస్లింలకుకమిటీ స్వాతంత్ర్యమునుగమ్యును. లాహోరులో రాజకీయవాతావరణము కాలముగ మన్నది. రాజకీయ పరిస్థితి ఆగమనము కారణముగ ముస్లింలకు రిలీఫువచ్చును.

జిల్లా వాలాబాగు సభ

అత్యంతసర ఆగ్స్టు 19:— వహమ్మదలీ జిల్లా వాలాబాగు సభలో సభ్యునియను నాభావహారాజు వదయ్యతి ఆయన దుమ్మిపాలముచేత గాక, రాజకీయ కారణములవలనని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

మున్సిసిపలు పన్నులు

మిలిటరీడ్యూటీలోనండి మున్సిసిపాలిటీలోనున్న విధింపరాదు

సిమ్లా, ఆగ్స్టు 19:— మిలిటరీడ్యూటీలోనకు వ్యతిరేకపాలిటీ సహాయులలో నున్నవారలకు జీతమునై మున్సిసిపలు పన్నులు గాని, ప్రాధేమను పన్ను గాని, బండ్లు ఇంతువుల వారు కర్మికు నిబంధనలకార మునుకొనవలసికి వస్తునగాని విధింపరాదని ఇండియాగజెటు (ప్రటింపుచున్నది) (అ. ప్రె.)

కెన్నెడీ హత్య

జేమ్సు బెంట్రీయేనా చంపినది?

కలకత్తా, ఆగ్స్టు 19:— క్రిందటివారము, రూర్కిలో అరెస్టుజేసిన జేమ్సు బెంట్రీ అనవాకిని కట్టుకొనబడికారకే పోలీసువారు 200 రూపాయల బహుమానము నిచ్చెదమని ప్రకటించిరి. దెలియుచున్నది. కాని కర్మము కేడీని చంపిన రైలులో ప్రయాణము చేసినవారను, అసంపాదక రైలు ప్రవేశించి నీతారాంపూయకద్ద దిగిపోయిన ఆగ్స్టు ఇండియాను యితనే అని గుర్తుపట్టలేదు. బెంట్రీ పోలీసువారు గాభర్నూరుకు తీసికొని వెళ్లిరి. ఇంకను విచారణకొరకు అట్లే ఆయామంది. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

ఎన్నుకొనబడినవారి పేర్లు

సిమ్లా, ఆగ్స్టు 19:— భారత శాసనసభకు యీక్రిందివారలెన్నుకొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది:—
మహమ్మదా మహదా సాహెబు బహదూరు (కర్మకు తీరము నిలిగిరి) సర్ మత్తయ్యచెట్టియారు (మద్రాసు) సర్దా ఆమనాబాబు అలీఖాను మహమ్మద అఫ్జల్ఖాను (బొంబాయి) హెచ్. ఆర్. నూక్ (బొంబాయి) సర్ ఫుల్చంద్రమణి రామదాసు (బొంబాయి) టి. సి. గోస్వామి (కలకత్తా) కే. సి. నియోగి (కలకత్తా) భాగవదాచార్య మహమ్మదామన్న ఉజాబోవా (బర్మా) సర్ కామేశ్వరకొడ్గు (బెంగాలు) డార్శిన్జీసే (బెంగాలు) జి. మార్కెట్ (బెంగాలు) బాబురంగలాలు జాజోడియా (మరాఠ్దేశంపును). (అ. ప్రె.)

ఉత్కలపరిశ్రమకు పంరక్షణము

బర్మాకు ప్రకంఘమువారు (విశోదములు) ఉత్కలపరిశ్రమకు సంరక్షణ మొసంగదగినయి. అందువలన ప్రత్యేక కమిటీలకు లాభముకలిగిన అవసరములను ఉత్కలపరిశ్రమకు పరిగిపోవుననియు, భారతదేశ భాగినిగిరియను మెట్టున్నను బర్మాకును క్రమీ సంరక్షణము నచ్చదా యిత కాగవలసియు లూఫ్బోర్డు కార్యకర్తలకి తిఖన ప్రత్యుత్తర మొసగును తెలిసిరి. లూఫ్బోర్డు కార్యకర్తలకి తిఖన విచారించెద నని తెలిసెను.

నేట్ బజార్

మోటారుకారును యెవరును కొనలేదు

అదీకలీగారు వార్తానుండి 18-వ తేదీ నిట్టు కంటిచ్చుచున్నారు:— వదిరూపాయలకు మోటారును, 8 రూపాయలకు క్లీని నేలంతా కొనువారు లేకపోవుటవలన నేట్ బజార్ లాటు బలాబా మోటారును క్లీయు రాజకీయలో ముర్బాబర్ రత్న ముదవారి గారికద్ద నుంచబడినది. రాజకీయ ప్రజలుగూడె యిదివయమును గుర్తించి వార్తాలోకలనే జేసెదనని తలంప వచ్చును.

గోదావరి మండలసభ

అధ్యక్షుడు దేశభక్తుని ఆగమనము

నరసాపూరు, ఆగ్స్టు 20:— “రాజ్ కులలో జరుగ వున్న గోదావరిమండల మహాసభాధ్యక్షులకు లగు దేశభక్త మొకట కృత్యు, బులలు సాంబమూర్తిగారిలో సహ యోధుడయియు చుటకువచ్చిరి. నరసాపూరు తాలూకా కార్యగమసంఘము జేశభక్తులకు స్వాగత ప్రతి మొసంగును. జేశభక్తుడు మధ్యాహ్నము స్త్రీమహాబహుళజేరి రాజ్ కులకు కలెక్షరు. గోదావరి మండల సభ శత్రుదయము రాజ్ కులలో సమావేశమగును. ” (స్వకీయాలేఖరి రింకవార్త).

దోపిడి కేసు

తిరువల్లూరి, ఆగ్స్టు 17:— తిరువల్లూరిజిల్లా కమిషను కం గ్రామవాస్తవ్యులు 10 మంది పల్లారులు క్రిందటి జూనులో వారి బంధుకునింబబడి దోపిడిజేసినందులకు తిరువల్లూరిజిల్లా కమిషనుజేడ్డి నిన్ను సాంక్షికము వారి కొక్కక్కరికీ 8 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించెను. ఆ గ్రామములోని పల్లారులైరులు భూస్వాములు కూలి యెక్కువ యిచ్చిన గాని పాలము పని చేయుటలేదని కట్టుకట్టిరి. ఈ సమ్మె కొన్నాళ్లు సాగి పాలము సాగులేకుండెను. కాని వారిలో ఒకడు వెంటటి యేర్పాటు ప్రకారము పనిలోకి పోయెను. దీనితో సమ్మెవారులకు మండి, పంచాయితీజేసి ఆఫీసులోకి పోవువారిని పోవడం జేయవలెనని జూదిరి గాని లాభము లేకపోయెను. అప్పుడు యీ పనిమంది ముద్దాయాను ఆంమ్మెవెదగొట్టినవాని యింబబడి దోచిరి. ఈ విషయము పోలీసులకు వెలుపగా శ్రీవైకుంఠండి ఇగన్నెక్కరు విశ్వభాధ్యక్షుల గారు కచ్చి స్పీక్యాడుజేసిరి (అ. ప్రె.)

ఇండియాను సినిలుసర్వీసు పరీక్ష

వివరములు

సిమ్లా, ఆగ్స్టు 19:— లండనులో 1924 ఆగష్టులో జరుగవచ్చు ఇండియాను సినిలుసర్వీసు పోటీపరీక్ష నిబంధనలు ఇండియా గజెటులో ప్రకటించబడినది. వారపరీక్ష ఆగష్టు 1వ తేదీని ప్రారంభమగును. జులైలో పోటీపరీక్షలపరీక్ష జరుగును. క్రొత్త వయోరేఖము 21 నుండి 28 ఉండవలెనని ఇకలకు ప్రకటించెను 1924 పోటీపరీక్షకుగాక 1925 పరీక్షకు కర్తించును. 1924 పోటీపరీక్షకు కమిషన్ యీసాటిజేయు సంవత్సరము ఆగష్టు 2వతీకి 21 నుండి 24 వరకుండవచ్చును. 1925 లో పోటీపరీక్షయందు ఎన్నుకొన్న అభ్యర్థులకు ఇండియాను పోవుటకుమందు ప్రావేశపరీకొన్న రెండేడ్లు చేయబడెను. 1924 లో యెన్నుకొనబడిన వారుగూడె బ్రిటనులో 2 యేడ్లు ప్రావేశములో యుండవలయును. (అ. ప్రె.)

స్టేటుకొన్నిలు

లెఫ్టినెంటు లార్డెండుగారు స్టేటుకొన్నిలు కళ్యాత్యమునకు రాజీనామానిచ్చిరి.

హిందువులు మహమ్మదీయులు

బాన్స్, ఆగ్స్టు 19:— నిన్ను సాంక్షికము రామాలియా ఊరేగింపు జనీతుకద్దను వచ్చుకరికి మహమ్మదీయు లెయొక్కనగా 5 గురుహిందువులకు గాయములు కలిగెను. ఈ అల్లరిజరుగుచోట్ల పోలీసువారు ఉంచబడినది. ఇప్పటికిని బాతివైషమ్యములు క్రబలియే యున్నది. (అ. ప్రె.)

కీ|| శే|| మేజరు జెనరలు సర్ విలియం ఎడ్వర్డుగారు పార్లమెంటుకు వెళ్లుచుండగా న్యూఢానియాఫలన చనిపోయిరి తెలియుచున్నది.

రాజ ప్రతినిధి ప్రసంగము

పరిశాసనాభ్యాసములు

అలహాబాదు, అక్టోబరు 19:— షెష్యువర్గ క్షణ్య విచితు సందర్భమున రాజప్రతినిధి యొనంగిన ఉపన్యాసమున 'పరిశాసనాభ్యాసము' వర్తిక విచారమును, 'రెవెన్యూ ప్రభువు రాజకీయ విజ్ఞానముతో' దాక్షిణ్యములనుండి గావించిన ఉపన్యాసమునందు గావించిన 'పాప్యురితో' భారతరాజకీయముల చక్రబద్ధవచ్చును' అని వ్రాయుచున్నది.

"భారతదేశమునకు సంస్కరణములలో ముఖ్యము ఆంధ్ర రమణములు. 1929 వరకు వేదియందు నెడలను యిలా వల ముమాను ప్రతిపాలనాధానము జరుగుచుండునెడలను, అప్పటికి ప్రభుత్వమునకును ప్రజలకును యిప్పటిన్న సమాకారము తగ్గునని బోధము చెప్పుటకు రాజకీయభద్రవ్యవస్థాన మెక్కువ అక్కరలేదు" అని 'రీడరు' వర్తిక వ్రాయుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రాజ ప్రతినిధివర్తనము

లాహోరు ఏర్పాటులు

లాహోరు, అక్టోబరు 19:— లాహోరులో రాజప్రతినిధి ని కర్మరంగులు యేర్పాటు కర్మరంగుల జరుగుచున్నవి. రాజప్రతినిధి 28 వ తేదీన ఉదయం 10 గంటలకు తెరుచున్న హోటల్లోని నూతన భవనముల పూర్తియగుచున్నవి. 15 రోజులనుండి మేష్ట్రులు రాత్రివిజృంభణ కునేసి పూర్తి చేయుచున్నారు. రాజప్రతినిధి వెళ్ళు ఏడు జెండాలోను, తోరణములతోను, అలంకరింపబడినది. రైలుస్టేషను బాగుగ అలంకరింపబడినది. దిగగానే బాగుగ సత్కరింపబడుటకు ముగ్గురి సి ప లు క మిటీయూ, ఇతరత్రా సభ్యులు యేర్పాటు చేయుచున్నవి. రాజప్రతినిధి ఆగమమును బహిష్కరింపబడెనని కొందరు తేసిన ప్రయత్నములు, కాంగ్రెసుగాని కిలాఫతుగాని సాయపడక పోవుటచేత వ్యధయాయెను.

సిమ్లా, అక్టోబరు 19:— రాజప్రతినిధి సిమ్లాలో 21-వ తేదీ ఆదివారము బయలుదేరి లాహోరు, గోల్కొండ, లాహోరు, పాటియాలా, లక్నో, అలహాబాదుపట్టణములకు వెళ్ళి నవంబరు 2-న తేదీ శనివారము ఇల్లి చేరెదరు. ప్రభువుగారిలో క్రెడ్లిగియు, సర్. జె. క్లిఫ్ఫిండ్ల మారెన్సి, కర్నూలు ఆర్. బి. వార్లను, రెడ్డి నెంట్లు కర్నూల్ కారీయవాన్సు, కాన్వేను హాక్ కాక్ నోయెలుహిల్, మాస్టిక్ బోలెనుగారలు బయలుదేరి వెళ్ళెదరు. (ఆ. ప్రె.)

అధినివేశ భార తీయులు

కర్మనుసభ తీర్మానము

పూనా, అక్టోబరు 19:— నిన్న సాయంత్రము కామరు గారి అధ్యక్షతన జరిగిన కర్మనుసభ సమావేశమునందు యాక్రింది తీర్మానము గావించబడి వార్తాపత్రికలకు సరిగా తిరింపుటకు యేర్పాటుచేయబడినది:—

"మృత్యునుసభ కన్వీలు దాక్టరు 55 తేజహమాను సమ్రాజుండు పూర్ణవిశ్వాసముగల్గి, ఆయన అధినివేశ రాజ్యములందున్న భారతీయులకు సమాధితితో సంగుటకు చేయు ప్రయత్నములలో సంతృప్తికరమైనవారము చేయుచు, భారతదేశము ప్రజల ముఖమున వెలుల భాగముగ కలసియుండి గౌరవమునకు తగిన ఋణికుల దెచ్చుటకు చేయవలసినపని సంతను చేయవలెనని కోరుచున్నాడు" (ఆ. ప్రె.)

ఇండియా కంపెనీల చట్టముక్రింద కేసు

లాహోరు, అక్టోబరు 18:— పంజాబు ఇండియా కంపెనీల, హిందూస్తాన్ అస్ట్రోనావికంపెనీల డైరెక్టరులు నల్ల మిదను దివాను మంజూరీ సేనుమిదకు, లాహోరు ఆదివారము మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఇండియా కంపెనీల చట్టముక్రింద బొక కేసు విచారణలోనున్నది. ఈ డైరెక్టరులు ఒక మిడింగులో మూలభవమును పూర్తిగ చెల్లించినట్లు తీర్మానించినట్లు సేరము మోపబడినది. తరువాత మరెయిక మిడింగులో అస్ట్రోనావిక నిధినుండి రిలీఫులు దివాను మంజూరీ సేనుమిచ్చుటకు, అంతయు తీర్చి మిచ్చుటకు వీలులేదన్నను, తీర్మానింపబడినది. తై తీర్మానమునకు యిబుబుననునకు సంబంధించిన పై నిందితులు ఇండియా కంపెనీల చట్టమునకు విరుద్ధముగ బోయిరి, నవంబరు 8 వ తేదీకి కేసునివారణ వాయిదా కేయబడినది. (ఆ. ప్రె.)

లక్నోలో దసరా షాంకంపు యేవిధమైన జల్లరులు లేకుండుట జరిగెను.

తణుకు

(స్వకీయ విలేఖరి)

వర్తిమగోదారి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ

16-10-28 తేదీన జాతీయవిద్యాలయములోనే యీసభ జరుగబడినది. జిల్లాసాయకులగు శ్రీయతులు దరిసి కారాయణరాజు, యర్రమల్లి మంగయ్యపంతులు, ములుగుట నువ్వారాయణగార్లు (జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులున్న శ్రీయత పెన్నెల్లి, బాపిరాజుగారు, (అధ్యక్షులున్ను.) (శ్రీయతులమంగి పూడి పురమోక్షమర్కె, కజుల్లి రామచంద్రారావు వంతులు, మాస్టిక్ కారాజులు, పోడూరి పేర్రాజు మున్నగువారందరు రహదారి 50 మందివరకు సభ్యులు హాజరైరి. శ్రీయత పెన్నెల్లి సభ్యకారాయణగారు మాడ యీసభకు విచ్చేసి కాంతిమేధుల విషయమైన్ని ఆవ్యవసంఘసభ్యుల విషయమైన్ని మాట్లాడిరి. (తేతుటలుగా 10 మందివరకు తదితర గ్రామములనుండి వచ్చిరి.

వీరవరం కెలుకు తాలూకా గ్రామములలో కొన్ని గ్రామముల వారున్న తణుకు లో బహు కొద్ది మందిన్ని అధినివేశారములను గావించిరి.

సభ 12 గంటల వరకు సాయంత్రమునకు జరిగి యీ దిగిన తీర్మానములను గావించిరి. శ్రీయత పెన్నెల్లి జిల్లా హిందీ ప్రకారమున సేవరచిరి. నేటి సభకు కెలుకులో వ్యాపకములు అయినను శ్రీయతులుగాని లేక సభా అం తరయందు లోకకర్మకరములను కాకినాడ కాంగ్రెసును గూర్చి అయినను మాట్లాడుటకు ఒక్కరైనను రావోవుటకు కడు వింతగా నున్నది. నేటి రాత్రియే సభ్యులు ఆందరు తమతమ గ్రామములకు వెళ్ళిరి.

శ్రీయతులు యర్రమల్లి మంగయ్యపంతులు పెన్నెల్లి సభ్యకారాయణగార్లు మరునటిరోజు ఉదయమునకు ఆగి ఆవ్యవసంఘసభ్యులను చేచ్చుటకు కొంతకృషిచేసి కొద్దిమందిని తేర్చిందిరి. ఆవ్యవసంఘ విషయములో యీతాలూకాలో యిదిమకే రహదారి 120 మంది సభ్యులుగా చేరినందున అంత గా పులేక వీరు 17-10-28 న విలయానకు వెళ్ళిరి.

తీర్మానములు

1. శ్రీయత దండు కారాయణరాజుగారు కారకార్య దర్శకదర్శి రాజీనామాను అంగీకరించక మరల నూతన ఎన్నికలు జరుపుటకు ఆపుటకు చేయబడినది.

2. కాకినాడ కాంగ్రెసునకు ప్రతిఘటన ఎన్నికలు 5-11-28 తేదీలోపు జిల్లాసంఘమునకు ప్రతినిధి దునుములో దరఖాస్తులు పంపుట, అటుపిమ్మట దరఖాస్తులు మంజూరు చేయబడవు. ప్రతితాలూకాలోను ఆతాలూకా ముఖ్యపాసములలో 20-11-28 వ తేదీన ఎన్నికలు జరుపునట్లున్న తాలూకా సంఘములవారు తమతమ తాలూకాలలో ఏయేవోట్ల ఎన్నికలు జరుపుట బాగుండునో అదిన్ని పోలింగు అఫీసర్ల పేర్లన్ను 5-11-28 తేదీ దాటకుండు జిల్లాసంఘమువారు తెలుపవలయును.

3. జిల్లాకార్యనిర్వాహకసభకు 6-11-28 వ తేదీన కలు 12 గంటలకు తాడేల్లిగూడెములో ఎన్నికల హార్విన మిగత ఏర్పాటులు చేయుటకు సమావేశము కావలయును.

4. 20-11-28 తేదీవరకు 0.40 యిచ్చి కాంగ్రెసులో సభ్యులుగా చేరువారందరికి ఎన్నికలలో పాల్గొనుటకు అధికారము కలదు.

5. కాకినాడ కాంగ్రెసునకు కాంతి మేధుల విషయము లో దళగాయకులుగ యీ క్రిందివారిని ఎన్నుకొనబడినది.

తణుకు తాలూకా

- (1) శ్రీయత కనకదండి మెకలసోమయాజులుగారు (జాతీయవిద్యాలయ ఉపాధ్యాయులు తణుకు)
- 2 కందుకూరి రాజేశ్వరరావుగారు కారకరపురు.
- 3 జి. వరదాచార్యులుగారు (హిందీటీచరు పాలమారు)
- 4 తింగిరాల రామసోమయాజులుగారు (హిందీప్రచారకులు తణుకు తాలూకా.)

నర్సాపురం తాలూకా

- 1. శ్రీయత పోడూరి పేర్రాజుగారు (జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు పోడూరు)
- భీమవరం తాలూకా

- 1 శ్రీయత మాస్టిక్, నుబువ్యూగంగారు భీమవరం
- 2 భూపతిరాజు రామమూర్తిరాజుగారు భీమవరం.

ఏలూరు తాలూకా

- 1 శ్రీయత యర్రమల్లి మంగయ్యపంతులుగారిచే ని.ఉ వింపబడుచు పోయెను.

6. ఈజిల్లానుండి కాగపూరు జాతీయసభకు సంరక్షణ కార్యము కాగపూరు వెళ్ళి అచ్చట సభ్యులను మొదలై జంతు (పదముగ తిరిగివచ్చి 1 తే మందేశ్వరకర్కె 2 యీ సభ్యులవార యుని 8 యన్. కాకమూర్తి 4 ని ఉమామహేశ్వరరావు 4 రసీమాన్ సాహెబు 5 భో కాగభూషణం 6 బూ. శేషుర తారంగార్ల దేశవేదము త్యాగమునకును యీసభవారు ముః పూర్వకముగా అభినందించుచున్నారు.

7. తణుకుజాతీయ విద్యాలయములో శతకర్మకమకాఖకు సమావేశముగా రంగులపరిశ్రమకాఖ వెలకొల్పుటకు రు 500 విరాళముగా రాష్ట్ర సంఘమువారిని నిమగ్నమని యీకభవారు కోరుచున్నారు.

8. ఆగ్నేయకృతానివారణ ప్రచారమునకు సహాయకారి గా నందుటకు నొక కృతి పాల్గొనియును నిమిత్తము రు15 లు ఖర్చుచేయుటకును ప్రచారము చేయుటకు జిల్లాసంఘము మాజీక్ లాంఛను ఉపయోగించుటకు తీర్మానించబడినది.

కాకినాడ దేశీయ మహాసభకు

కడపమండల ప్రతినిధుల యెన్నికలు

కాకినాడలో జరుగనున్న 28 వ దేశీయ మహాసభకు కడప మండలమునుండి 18 మంది ప్రతినిధులు వెళ్ళుటకు ఆనకాళ మున్నది. ఆంధ్రకు ప్రతినిధులుగా వెళ్ళగోరువారు వెంటనే మా కార్యాలయమునకు దరఖాస్తులను 8 రుపాయలకుతో పంపు కొనవలయును. ఈ నెల 31 వ తేదీ తరువాత దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. అధ్యర్థులు వెంటనే అవసరపడవలయును. దరఖాస్తు ఫారములు కలయువారు మాకు వ్రాసినయెడల పంపుచున్నాము. కాని కాలత్యక్తి తేనందున అధ్యర్థులే యీ క్రింది విధముగ ఫారములు పూర్తిచేసి పంపాల్సియు.

1. పేరు, చిరునామా, 2. తల్లితండ్రుల పేర్లు 3. ఏంఘము లో పభువు 4. తాలూకా, జిల్లా 5. వయస్సు 6. కుటుంబ లేక మరల 7. వృత్తి 8. శ్రీయత, పుత్రుల పేర్లు 9. తానెక్కోని నియోజక ప్రదేశము 10. తాను యేనంఘసభ్యుడో ఆ సంఘములో మ రిద్దరి సంతకము 11. తన సంతకము.

ప్రతాపగిరి రామమూర్తి.

కడపమండల కార్యాలయము-రాజంపేట.

మదరాసు ఇంజనీరింగు కాలేజీలో నష్టావధానము

ఈనెల 14 వ తేదీ సాయంత్రము 80 రి.30 ల వయసు మువమహాళి మెకల శేష్వరరావుగారిచే నరధానము ప్రారంభింప బడినది. ఈ రా. శ్రీ చెన్నై వెళ్ళడ హనుమంతం పురంతులు బి. ఏ. గారిని అగ్రాసాధిపతిగా నెన్నుకొనిరి. తరువాత నవధాన ప్రారంభమాయె. ఇందులో చతురంగపాలియు, పేరాడ యు, వ్యస్తాక్షరీయు, కవనము, అక్షరమృత్యుశంయు, పురాణ మును, గంటలు, మొదలగునవి, యొకే తర్వాతయు జరుపుచు, శ్రీ యనధాని గారు అత్యా క్షర్యముగ కవనములు యేమాత్రము లోపము లేయే 8 గంటలలో నవధానమును బరిమాప్తి గావించి మహాసంతోషాన్ని లభించిరి. చిగురన వ్యస్తాక్షరీయు గంటలును ఒక్కరైన కృత్యానము లేవెడ నెప్పుడముగా నుడిచిరి. గంటలు (14) ప్రెవారి కవనము ఆచార్యులుగా చెప్పవని కవిత్వమువలె కమ సృభా వముగ నున్నది. వీరు వీరాచార్యులు యన చరిత్రవిషయ సలలా గ్రంథకర్తలు అద్దానిచదివిన వారలు యిందిరు పూర్వము మెకలదేన వలలో నుపనిధియుగా నెంచకమానదు. అందరి కభాసం దర్శమున పాత్రపోషణయు శైలియుగడు రవ్యముగా నున్నది. కొందరి మిత్రులవలన దీగ్రంథము గుంటూరు కృష్ణమండలము లలో గొన్ని మోనూలములలో పఠనీయ గ్రంథముగా నున్నదని నూడ తెలియవచ్చెడిని. ఇట్లేవీని ఇంజనీరింగు కాలేజీ ఆంగ్ల విద్యార్థులు గౌరవించుట కుభయచకము.

జెనరలు ఎడవర్లు స్థానే బీ.కె.మిట్టలో భారత ప్రతినిధిగ ఇంగ్లాండులో న్నవము ద్యూటీలో నున్న రెడ్డి నెంట్లు కర్నూలు ఆర్. ఏ. సిద్ధవోము, వి. యం. యన్. గానిని భారత మంత్రి నియమించిరి.

మేజరు జెనరలు 55 ఆంగ్లదూస్మిన్ గాని సహకార మాండు కమాండోగు జెనరలు ఆఫీసరుగ పనిచేయుని జెలియు చున్నది.

వాయువిమాన మెల్లెటెగనో యని గురితెత్ ప్రదేశము ప్రెగెరుడుండ, ఇంజనుచెడుటచేత రాజ్యలోపాలనద దిగవలసి వచ్చెను. ఇంజనుబ్రెడ్లలలోపలన్ను యద్దవీని కొంచెము గాంత ములు తగిలికట్లు తెలియుచున్నది.

ఆగ్రా, ఆయోధ్యా రాష్ట్రముల దర్బారులను శాయకు లగు రెయిలీలకు సందర్శించుటకు గాజప్రతినిధి అక్టోబరు 29 వ తేదీ సాయంత్రం 4 గంటలకు దర్బారుచేరెదరు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1923 నవంబరు అక్టోబరునెల 20 వ తేదీ

శనివారము

కద్దరేముక్తి సాధనము

ప్రకృత్యాలో కద్దరు ప్రకృత్య కథయందు మచ్చుటించుచు, ఆచార్య ప్రభుల చంద్ర రాయగారొసగిన సందేశమును నిన్నటిదినుము ప్రచురించి యుంటిమి. ఆచార్య రాయగారికి, కద్దరునందు గల విశ్వాస మహామితము. గాంధీమహాత్మునికి పిదప, భారతదేశనాయకులలో కద్దరుపై నింతటి విశ్వాసము జూపినవారు మరెవ్వరిగ నుపింపరు. కద్దరు వ్యాక్తికై వంగదేశమునందు అవరతము కృషి సలుపుచు, రాయగారు తమ జీవితము సంతయు నిందుకొరకు ధారబోసిరి. రసాయనశాస్త్రజ్ఞులలో నగ్రగణ్యులగు రాయగారు, కద్దరుకొరకు పాటుబడుట పలువురు నవనాగరికులకు వింతను పురికొల్పెను. కాని వీరందరికీయు, రాయగారొక్కటే జవాబు చెప్పిరి. శాస్త్రపరిశోధనము కొంతకాల మాగవచ్చును గాని, స్వరాజ్య మాగిపోగూడదని, రాయగారి యుద్దేశము. నల్లమందు తిసినవారివలె, భారతీయు లింకను నిదురించుచు, కద్దరు నిర్మాణమును కొనసాగించుకుంటున్నచే, రాయగారి రెంటియు భేదముచున్నాయి. తేలికన్న స్వరాజ్యమును వదిలి, ప్రకంచ మంటెటను స్వరాజ్యము కొరకు వెదికుటచే, నాయకులు కలుపురు లెప్పువారులద్రొక్కుట తటస్థించుచున్నది. రాయగారిచ్చిన నూతనసందేశ మేదియు లేదు. ఇదివర కేవిధమున హెచ్చరించిరో, ఈమారును అటులనే హెచ్చరించిరి. సంవత్సరము క్రిందట కలకత్తా పాపులలో కద్దరు విడివిగ దొరుకుచుండెడిది. ఇప్పుడవి విదేశవస్త్రములతో నిండి యున్నందులకు రాయగారి రెంటియు ఎగచుచున్నారు. ఇప్పుడు పూజాదీనము లగుటచే, వంగదేశీయులు తమ మూర్తిధ క్రింది జాపుటకు కద్దరును ధరింప సమకట్టుటకన్నను పేరుమార్గ మేమందును? మాంఛెస్టరు వస్త్రములను మరల ధరించుటకన్నను అవమానము పేరేముందును?

కొంచెము కట్టుదలతో పాటుబడిన, కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తి చేయవచ్చు నని, రాయగారికి దృఢవిశ్వాసము గలదు. కద్దరు మోటాని నిరసించుట, మూర్తిదేశమును నిగించుటయే యగును. ఒకపరి డక్ట్రామెన్టీసులను తయారుచేసిన భారతీయు లీనాడు పాటుబడినకొలదియు నాజాకువస్త్రములను తయారుచేయ జాలరా? బెంగాలులో వరిదలచే పీడితమయిన భాగములలో, కద్దరు కర్మకమును ప్రారంభించగ అక్కడివారు అదనుగు బట్టలను తయారు చేసిరిట. కద్దరు నిర్మాణమునకు ఆటంకము ప్రజల అశ్రద్ధకన్న వేరేదియు గాజాలదు. కట్ట భద్రులందరును కద్దరునిర్మాణమునకు బూనుకొనవలసివనియు దేశదారిద్ర్యమును భావవలెననియు రాయగారు పేదకొనుచున్నారు. కాటకమును నివాసముగా, కద్దరునకన్నను ఎక్కువలయకులమగు కర్మకము గనుపించును. చీరలకు భుక్తియు ముక్తియు ప్రసాదించగలిగినది కద్దరే. వ్యవసాయమును, కద్దరుకర్మకమును పోలింపకుండునని, హిందూదేశము మరల తలపెట్టుకునిదిగుగ్గిలగును. కట్టుకొనుటకు

బట్టయు కడుపునిండ తిండియు లభించును. సంవత్సరములో విశేషభాగము కనిలేక బాధపడెడి కృషి వలులకు, రాటమువలన నెట్టియుపయోగముండునో దెలుపబనిలేదు. మిల్లులతో హిందూదేశమునంతను నింపివేయవచ్చునను నమ్మకము రాయగారికి గురురలేదు. బెంగాలులోగల జ్యూటుమిల్లులలో, విశేష సంఖ్యకు యూరపీయనులే యజమానులుగ నున్నారు. ఇటులనే హుగ్లీనదియొడ్డున కాటన్ మిల్లుల నొకటి రెంటిని భారతీయులు స్థాపించ మొదలించుచో, మాంఛెస్టరువర్తకులు మిల్లుల ననేక ములను స్థాపించెదరు. వీరితో భారతీయులు పోటీ పడుట దుర్లభము. మిల్లుల నధికముగ స్థాపించుట వలన, ధనవంతులకు కొందరికు లాభము గలుగవచ్చును. కొలదిమంది కూలీలకు ప్రవేశ మొసగవచ్చును. అంతియగాని సామాన్యప్రజల కెట్టియుప శాంతి గలుగనేరదు. కనిదొరికిన కూలీలయినను కలుబాధలకు లోనై, లిప్పించుకొను మార్గము గానక, సమ్మెలకు దిగుదురు. వారికిని యజమానులకును నిరంతరసంఘర్షణ గలుగుచుండును. ప్రజల కార్మికస్వాతంత్ర్యము సగుటకును, వారియందు అత్యవిశ్వాసమును పురికొల్పుటకును, రాటమే ఉత్తమసాధన మని, రాయగారు వ్యక్తీకరించిరి. హైందవకర్మకము లభివృద్ధి జెందుటకు, దేశముపై గాఢమగు ప్రేమజాపుట, యావశ్యకము. మొట్టమొదట, కద్దరు కొంతప్రియముగ దోచినను, ఒక్కసంవత్సర మగునప్పటికి జానిధర చాలవరకు తగ్గిపోవును. శీతకాలములో ప్లాసులు బదులు కద్దరు నుపయోగింప వీలగునని, రాయగారు సూచించిరి. కద్దరును చాకలివాండ్రకు వేయక, ఎవరికివారు ఉతికికొనుట యుక్తమని రాయగారి యుద్దేశము.

ఆచార్య రాయగారు తమబట్టలను స్వయముగ శుభ్రముచేసికొనుచు, ఎల్లరకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. ప్రజలకు నిరాడంబర జీవితమును బోధించుటకు, కద్దరు మిగుల అనుకూలించును. దర్పముగ జీవించుచుండిన పలువురు, కద్దరును ధరించిన నాటినుండియు నిరాడంబర జీవనమున కలవాటు వడిరి. ఇప్పుటి ఫ్యాషనులు మూలబడినవి. కాలర్లు, ట్రైలు అదృశ్యమయినవి. కంటుములు తగ్గిపోయినవి. కొటును ధరించువాడుకగూడ దగ్గుచున్నది. కరీరమున కత్యవసరమగు వస్త్రములను మాత్రమే ధరించుటకు, ప్రజలు బూనుకొనుచున్నారు. ఇది న్యూనమని ఎంచుకాలము గతించినది. కద్దరు మిత వ్యయమును పురికొల్పుటయగాక, నీటిని కాపాడునని రాయగారు సూచించిరి. స్త్రీల మానమును కాపాడుటకు రాటము మిగుల లాభకరమని, గాంధీమహాత్ముడు దెలుపుచుండెడివాడు. కద్దరు చాలబరు వను వాదమును, రాయగారు త్యక్తీకరించుచున్నారు. ఇప్పుడు నవనాగరికులు ధరించెడి ఉన్ని చొక్కాలకన్నను, ఓవరు కొట్ల కన్నను, కద్దరు ఎక్కువబరువగునాయని, రాయగారు రుదుగుచున్నారు. కద్దరును జాతీయ వేషము క్రింద కరిగింపవలయుననియు, వంగదేశీయుల చంచల వ్యభావమును పోగొట్టుటకు కద్దరు చాల లాభకరమనియు, రాయగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కద్దరు భారతీయుల దారిద్ర్యమును పోగొట్టుటయగాక, ప్రజల స్వరాజ్యవాంఛను వ్యక్తీకరించును. స్వరాజ్యము సభిలపించెడివారికి, కద్దరు భారణము ప్రధానవిహ్నమగుచున్నది. బ్రాహ్మణునకు యజ్ఞోపవీతమువలె, భారతీయునికి కద్దరు భారణము కనిప ధర్మమగుచున్నది. కద్దరు భారణము, ప్రజ

లలో నెటుల సోదరభావమును పెంచుచున్నదియు, అనుభవైక వేద్యమే. కద్దరును ధరించిన వారిలో ఒడారుల మధ్య ఆకర్షణ మెప్పుడుచున్నది. అట్టి వారందరును తా మందరమును ఒక్క భ్రాతృవర్గములో శరీన వారివలె భావించుచున్నారు. ఇట్టివారు స్వరాజ్యయోధులుగ కరిగింపబడుచున్నారు ఏకులమయినను, ఏజాతీయమైనను, సరియే, కద్దరును ధరించినచో ప్రేమ పాశముచే బద్ధులగుచున్నారు.

ఇట్టి వారిని, మాతృప్రేమ సమానముగ పురికొల్పుచున్నది. కద్దరు భారణము ప్రజలలో మాతృప్రేమను పెంచుచున్న విధముగానే, అధికారుల యాగ్రహమును పురికొల్పుచున్నది. కద్దరు వస్త్రధారులు సి. ఎ. డి. వారి దృష్టి సరికట్టెదరు. వీరిని గూర్చి రాజద్రోహ శంక పొడముచుండును. ఎక్కడ బోయినను వీరిని అనుమానముతో జూచుచుండురు. ఇదియొక గౌరవమనియే తలంపవచ్చును. కద్దరు భారణమునకును, దేశభిమానమునకును అవినాభావసంబంధమును కనిపెట్టెడి అధికారులు ప్రజలకు వకకారమే గావించుచున్నారు. దేశముపై భిమానము జూపుటకు కద్దరు భారణము కనిపధర్మమగుచున్నది. కద్దరునయినను ధరింపక, ప్రకల్మముల బలికెడి వారిని ప్రజలు గౌరవించుట లేదు. స్వరాజ్యచిహ్నము దేశమున కేదియనిన, కద్దరే. స్వరాజ్యచిహ్నముగ నేమి, పురుషార్థ ప్రదాయినిగ నేమి, కద్దరు వెలయుచున్నది. అన్ని కార్యములలోను కద్దరు నిర్మాణమత్యవసరము నది. డిల్లీ కాంగ్రెసునీర్వాహమునకు పిమ్మట, అసహాయవాదులు చేయదగిన ముఖ్య కార్యము కద్దరు నిర్మాణమే. అసహాయవాదులేగాక, మితవాదులు నయితము కద్దరు నిర్మాణము కొరకు పాటుబడుట కెట్టి యభ్యంతర ముండజాలదు. బ్రిటీషు వస్తు బహిష్కారమవసరమని, మితవాదులుగూడ యంగీకరించుచుండ, కద్దరు నిర్మాణావశ్యకతను వారు గుర్తించవలదా? విదేశవస్త్రము నయినను బహిష్కరింపజాలనివారు, బ్రిటీషు వస్తువు లన్నిటిని బహిష్కరించుటకు సాధ్యకదనా? ఏ విధమున జూచినను, కద్దరు నిర్మాణమునకు భారతీయు లెల్లరును చేయూత నుసగుట ముఖ్యమగుచున్నది. ఇందుకు జాతి మత వివక్షతతో బనిలేదు. రాజకీయకక్ష విభేదమింను కడ్డుపడిగూడదు. కేవల సిద్ధాంతములతోను, హితోపదేశములతోను ప్రొద్దుబుగ్గుట పాడిగాదు. అధునిక భారతవర్షమున కంతకును, ఆచార్యప్రభుల చంద్రరాయగారు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. అతని కార్యదీక్ష మిక్కిలము. కాని అతని మాటలు కొంచెము. గాంధీమహాత్ముని సందేశ రహస్యమును హృదయముజేసికొని రాయగారు దానిని సమ్యక్ నాచరణలో బెట్టుచున్నారు. ఈ సందేశమును గ్రామగ్రామమునకును కొంపోవుచున్నారు. రాయగారివలె, భారతీయు లెల్లరును కార్యదీక్ష జూపుచో అచిరకాలములో వారి సంకల్పము నెఱవేఱకుండునా? స్వరాజ్యము దాని యంతట యడియే వారినిజేరదా? దృఢవిశ్వాసమును, సంతత కార్యదీక్షయు, ఎట్టి సంకటముల నయినను నివారించి, సంకల్పసిద్ధికి తోడ్పడగలవు. భారతీయులలో నిట్టి కక్షని పురికొల్పుటకు, రాయగారి సందేశము తోడ్పడు గాక!

కెనడా స్థితి

కెనడా రాష్ట్రము, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో గల రాష్ట్రములలో, ఇంగ్లండులో యోచించకనే, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములతో యొడంబడిక జేసికొనెను. ఇట్టి పని క్రిమియా గాదా యాని, ఇంగ్లండులో గుసగుసలు బయలుదేరినను ప్రయోజనము లేకబోయెను. ఇప్పటికని, కెనడా ప్రతినిధి, ప్రత్యేకముగ మెలగుటకు తమ కధికార ముండవలె ననికొనుచు న్నాడు. ప్రతి రాష్ట్రమును విదేశములతో ప్రత్యేకముగ నెడంబడిక జేసికొన మొదలిడుచో, సామ్రాజ్యబంధ మేమినిలచును? అధినివేశ రాజ్యముల కొకవిధముగ నసంతృప్తి పేగలదు. ఇంగ్లండు లన విదేశపద్ధతివిషయమై, వీ: తో యోచించుట, వీ:కి కోపముండవచ్చును. అందు కని ఇంగ్లండులో జాటు తమకును, విదేశములతో సంబంధించుటకు స్వాతంత్ర్య ముండవలయునని ఇవికోరుట సహజము. ఇది సామాన్యక్షేపము. కెనడా క్లబ్బులో ముచ్చటించుచు, మెకెంజీగారు తమ సిద్ధాంతమును నెలిబుచ్చిరి. అమెరికాతో కెనడా ప్రత్యేకముగ సంధి జేసికొనుటవలన బ్రిటిషు ప్రతిష్ఠ కెట్టికష్టము గలుగలేదనియు, ఇకముందు సామ్రాజ్యమంతటిపక్షమున ఒక్కరెవరో ఒడంబడికలపై సంకేతము బెట్టుచుండిన బాగుండుననియు, వీరు సూచించిరి. కెనడా మొదలగు నధినివేశ రాజ్యములు, వైకి ఎంతటి సామ్రాజ్యభక్తిని జూపుచున్నను, స్వతంత్రముగ ప్రవర్తించుట కక్కడు అభిలాషను గనువరుచుచున్నవి. అధినివేశ రాజ్యములకును, మాతృదేశమునకును గల సంబంధము, అత్యల్పము. అది ఏ నిమిషమున జారిపోవునో యని భీతిలేడివారుగలరు. అందుకని ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులమూలమున, దీనిని గట్టి పరుచుటకు ఎప్పటికప్పుడు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవుట కధినివేశ రాజ్యములకు వీలులేకబోలేదు. ఇప్పుడు జరుగుచున్న ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సులో నెట్టి కట్టుదిట్టములు గావింపబడనో, సామ్రాజ్యవిచ్ఛిన్న మేటుల సంభావనబడనో చూడవలయును.

రాజప్రతినిధి: మార్షింగు పోస్తుపత్రిక
లిబరలుపక్ష ప్రముఖు లగు రీడింగు ప్రభువు గారు, మిక్కిలి కన్పర్వతీయ పత్రికయగు మార్షింగు పోస్తు అభినందనములకు పాత్రులయినందులకు, ధన్యతలయిరి. ఎట్టివారిపైనను కారములు మిరియములు నూరుచుండడి మార్షింగు పోస్తు పత్రికను రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగము సంతోషమునుంచి వైచెను. తన యుద్దేశములకు అనుగుణముగ పనిజేసేవారు దొరికినందులకు, మార్షింగు పోస్తు పత్రికకు వట్టరాని యుత్సాహము గలిగెను. ఇకమీద ప్రజల కేమాత్రము లొంగక రీడింగు ప్రభువు పాలించునని, మార్షింగు పోస్తు పత్రికకు ధైర్యము గలిగెను. బలహీనుడగు రాజప్రతినిధి ప్రసాదించెడి పోకర్తములు నిరుపయోగము లగుననియు, ఆందోళన కారకులయెడ అత్యంత కఠినముగ ప్రవర్తించవలయు ననియు, అధికారవర్గబలము నింకను పృథ్వి జేసికొనవలయు ననియు, మార్షింగు పోస్తు పత్రిక హితమొనగుచున్నది. ఇట్టి హితమును రీడింగు ప్రభుత్వమువారిదివరకే ఆచరణలో బెట్టిరి. ఇకమీదను ఇటులనే ప్రవర్తించెద రని యూహింపవచ్చును. రాజప్రతినిధిగారి ముందలివు, అతివాది మును తగ్గించునని, పయోనిరు పత్రిక యూహించు

చున్నది. రాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము భారతీయుల కెంత అయిష్టముగ నున్నను, ఇంపీరియలిస్టు పత్రికలకు మిగుల సంతోషము గలిగించు ననుటకు సందియములేదు. ఈ ప్రసంగము, భారతీయుల సంకల్పమును బలహీనపరుచుటకు బదులుగ ఇంకను బలపరుచుటకు తోడ్పడ గలదు. ప్రజాశక్తియుములను విఫలపరుచుటకు రీడింగు ప్రభువుగారు బూనుకొనిరి. ప్రజలు తమ నిశ్చయమును విడువకుండా రేని, వారి మనోభీష్టములు నెఱవేరకమానవు.

సామ్రాజ్యప్రదర్శనము: సానిమేళము
సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునకు సానిమేళమును కంపు విషయమునుగూర్చి, స్థానికసంఘమువారు చర్చించి, దీనిని విరమింప నిశ్చయించిరిని తెలియుచున్నది. ఇంతటితో నివృత్తహార మంతరించుననియు మరల కృత్రిమపుష్పాలులు జరుగవనియు తలచెదము. దేశభిప్రాయ మీపీర్పాటున కెంత ప్రతికూలముగ నున్నదో వెల్లడియయ్యెను. సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునకు సానిమేళమును పంపకుండుటకే గాక, దానితో నేవిధమగుసంబంధమును కలిగించుకొనుటకును భారతీయు లిష్టపడరు. అసహాయ వాదులేగాక మితవాదులుగూడ, సామ్రాజ్యప్రదర్శన బహిష్కారము నామోదించిరి. కెనియానిర్ణయము గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సానుభూతి బలముగ నున్నచో, సామ్రాజ్యప్రదర్శన బహిష్కారమునకు తోడ్పడుట వారివిధియై యుండెను. అందుకు మారుగ సామ్రాజ్యప్రదర్శనమును బహిష్కరింప జనదని, రీడింగు ప్రభువుగారు హితోపదేశము గావించిరి. సామ్రాజ్యప్రదర్శనమువలన హిందూ జీవమన కెట్టిలాభము లేకబోగ, నష్ట మధికముగ గలదు. హిందూదేశపు ముడివస్తువులు ఇప్పటికన్న నెక్కుడు ధారాళముగ వెలువలకుబోవుటకు వీలగును. ఇతియగాక సామ్రాజ్యమునందు పలువిధముల నవమానమునొందుచున్న భారతీయము, సామ్రాజ్యప్రదర్శనములో పాల్గొనుటవలన, భారతీయుల గౌరవమున కెట్టిలోపము వాటిల్లునో యూహింపవచ్చును. సామ్రాజ్య వ్యవహారములలో హిందూదేశము సంబంధమును కలిగించుకొన వలెననిన, భారతీయులకు గలుగుచున్న అవమానములు ముందుగ తొలగవలయును. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గాంచవలయును.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు
దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులపై ఇంకను ఎక్కుడు కఠినముగు నిర్బంధములను మోపుటకు, ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. భారతీయు లెక్కడను వాణిజ్యము జేసికొనకుండ నిషేధింపవలయు నని, ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సుతో నుకతీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడెను. ఈ తీర్మానము తుద కొడిపోయినను, ప్రస్తుతస్థితి యందుకు భిన్నముగ గనుపింపదు. దక్షిణాఫ్రికాలోని తెల్లవారు భారతీయుల ననేక భంగుల బాధించుచు, మీదుమిక్కిలి సామ్రాజ్యపు బరువులను వారిపై మోపుట కెత్తించుచున్నారు ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు బూటకమువలన, భారతీయుల స్థితి చక్కబడు నని దోచదు. ఇట్టి స్థితిలో భారతీయు లేమార్గము ద్రోక్షవలయునో దూరమాలోచించవలెను. వారి ప్రస్తుతాదర్శము ను తము మార్పు జెందవలసి వచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

దేశజిల్లాను తీసివేయు విషయమును గూర్చి 'బె:గురూ' రులో జరిగిన సమావేశపునవేదిక మింకను రివిన్యూమెంటరు గారికి చేరలేదు. కాని దీర్ఘ కేసు లోపల నివిషయమును పరిష్కరించవలసి.

గౌ. సర్ మాబిబుల్లా గారు:— రాయల్ కమిషన్ వారు వరంబరు 6-న తేదీని పని ప్రారంభించెదరు. కావున వరంబరు 1-న తేదీని గౌ. సర్ మాబిబుల్లాగారు కమిషనులో పనిచేయుటకు మద్రాసు వీడెదరు.

ఇంగ్లీషు తపాలు:— ఇంగ్లీషు తపాలు జనరల్ పోస్టు ఆఫీసులో ఆదివారము ఆక్టోబరు 21-న తేదీని 7 గంటలకు డెలివరీ చేయబడుననియు పోస్టుపెట్రోలు కలవా రికి 6-80 గంటల కంద జేయబడు ననియు రాధధాని పోస్టుమాస్టర్ ప్రకటించెను.

ఉపన్యాసము:— మాంబలం ఆంధ్రసంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద బసవరాజు అప్పారావుగారు ఆదివారం, ఆక్టోబరు 21 న తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు తెలుగున "ప్రజారంజకాంధ్రజ జ్యోతిషము" అను విషయమును గూర్చి "మాన్యు ర్చహాస్" అను పేరున సభాభవనము నందు ఉపన్యసించెదరు.

శ్రీ సచ్చిదానందసంఘము:— వై సంఘము యొక్క నాటక వార్షికోత్సవము ఆదివారం 21 న తేదీని సాయంత్రం 4-15 గంటలకు తరువలి క్లబ్బి, హిందూ మైక్కులులో జరుగును. రా. బి. టి. రంగారాజుగారు, బి. ఎ. బి. ఎస్ ఎమ్. ఎల్. పి. సభాభ్యుదయగానండురు.

సంగీతకచేరి:— ఆదివారము ఆక్టోబరు 21 న తేదీ సాయంత్రం 4-15 గంటలకు గౌ. శ్రీహనులో గొప్ప పాటకచేరి జరుగును. కందవరం నాయనా అను పేరుగల ముద్రాన్యాయవీల్ గారు గాత్రము కీ: కే: లకు తమకోడికావో కృష్ణయ్యగారి అల్లుడగు చేమంగుడి కారాచణస్వామి అయ్యగారు ఫిడెల్, మన్నారగడి పకీరయ్యవీల్ గారు కావగోల్, తిమ్మశ్వరి గోమేధ్యనాయకంపిల్ల గారు మృదంగం, ఉమాదోర్ పురము నుండఁ అయ్యగారు ఘటము.

చెన్నపురి ఆయుర్వేదప్రచారసభ:— వై సభ యాజమాన్యముక్రింద డాక్టర్ ఆంజు శ్రీచరి (బి, యం. బి. సి. యం.) గారు "ఆయుర్వేద ప్రాచీనత, దానిని పోషించ వలసిన యావశ్యకత" నుగూర్చి గౌ. శ్రీహనులో ఆక్టోబర్ 21 న తేదీ సాయంత్రము సాయంత్రము 6 గంటలకు న్యాయజ్ఞాంశి ప్రదర్శనముతో మాడుకొనిన యువశ్యాసము గా వింపెదరు. రావ్ బనాదిర్ టి. రంగారాజుగారు యం. యల్. యేగా రధ్యతీతహింతురు.

ఒక బహిరంగసభ:— సోమవారము 22-10-28 న తేదీన సాయంత్రం 6 గంటల ఆంధ్ర, కమిషనరు స్వరాజ్య పక్షములవారి యాజమాన్యముక్రింద, తిరుచి క్లబ్బి, బండి వెం: టే నాయకువీధి నందు, కె. టి. హనులో ఒక బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీ. ఎస్. శక్తిమూర్తిగారు మద్రాసు శాసనసభలో యూనివర్సిటీ స్టామెను కభ్యర్థిగా నున్న సందర్భము ఎన్నికల గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. కథిట ఎమ్. బి. పార్థసారథి ఆశ్యాం గారు అధ్యక్షులుగా నండుటకు ఆంగీకరించిరి. ఎల్లరు విద్యేయ ప్రార్థితులు.

దసరా మహోత్సవము-మద్రాసు ఆంధ్రసభ
నిన్న సాయంత్రము మద్రాసు ఆంధ్రసభ కార్యదర్శిలు ను, కోకాధిపతియు దశరా ఊర్చియు సలిపై ధనముగా జరిపిరి. సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రేష్టి, గౌ. పానుగల్ రాజా, రావ్ బనాదర్థు లీ. మాపునప్ప, టి. కరవరాజులు నాయకుగారు సభకు వచ్చిరి. ఆంధ్రదశమవారినే తియ్యుచేయబడిన ఉపవీరముల సలిపియు గొనినకరువాత లక్ష్మీలాలససభకు చెందిన బాలికలు తెలుగున నుపాధిపతియైన ప్రదర్శించిరి. గౌ. పానుగల్ రాజాగారు పాత్రధారిలుల కొండలకు బహుమానముల నొసగిరి. కరవరాజులు నాయకుగారు విండ్ల సగినవారికి అందులో ముఖ్యముగా నీయదర్శియు నిర్దేశ చక్క గా రిపిన కోకాధిపతి యైన పి. వి. రామానుజం శ్రేష్టిగారి సభిసందించిరి. అంతకు సభ ముగిసెను. (తెలుగు)

జూరిన చంద్రికలు (నన్నులలు) అను ఉదకములచేత రజని యను పరిచారిక అకసము అను అంగణమును చల్లుదానివలె నుండెను. (4) మనస్సునకు అభివేక్షణను చేయుటకై యామినీ వనితచేత కొని రాబడిన ఉత్పల సహితమును వెండిగిండిరలెచుండు చూడఁగొనెను.]

ఇట్లు చెప్పబడిన వస్తువులను తుల్యజేసితుల్య పరిసంఖ్య లని యెఱుంగవలయును. “ఈ యుల్లేఖించిన మార్గము కవిజను లకు అనుగ్రహమైనదియే యని నుకూలముండు. ఆరదనన దిది:-

శ్లో॥ సరస్వతీ సావయతి (వకాతం) జేపి (కుతిస్వస్త్వయనం) విహవమ్ | అర్చతా మానయతి స్వభంగాత్ యోల్లిఖ్య తల్లింబి దిహర్థకమ్ || [ఏనరస్వతీ స్వభంగితే ఉల్లేఖించి యల్లింబి లై నను అర్ధరత్నమును అమూల్యముగా చేయుచున్నదో, అట్టి కవిజను లకు స్వస్త్వయనప్రాయమైన సరస్వతీచేపి మిక్కిలి యుత్కర్షణో నుండుగాక.]

ఇట్లువై పరమృతవేదకసవ్యకముయొక్క భేదములు:- ఉపబద్ధమైన వస్తువునకు యుక్తివంత మగు పరివర్తనము జేయుట ముదయుద్ధమని పెద్దలు తెలిసిరి. ఉదాహరణము:- శ్లో॥ కథ మసా నభజ త్యకేరీతాం హరివేదకవదో హత మన్యథః (ప్రహరతః కాలిదళకామరే భవతి యస్యదయాన కభూవనీ ||

[వివేకములేని యానిర్యాగ్యుడగు మన్యథుడు (అకంగా మన్యథహతకుడు) అకేరీరత్నమును ఏలబాండుకున్నాడు! ఏమనగా, కథలేదయ్యలఁ బోలె కోమల మగు శ్రీజనకునివయమై అతనికి (అమన్యథునకు దక్ష యుతుమాట యైనను లేదుగాదా!) ఈ యర్థమునం దిట్లు ఉపబద్ధమై యున్నది:- శ్లో॥ కథ మసా నభజనో ననమస్యతాం నిరవివేకవదో మకళభః మృగదృశాంధరీలిలిం వపుః యదభిసాంతి కైరైః కుసుమోద్భవైః ||

[నిరవివేకపరుడై మన్యథుడు మృగీకృత (శ్రీల) యొక్క ఉల్లేఖములవలె లలిత మైన కేరిమును, కుసుమోద్భవములగు కేమలచేత అభివాసము చేయుటనుబట్టి ఎందులకై నభజన్మ రింపఁబడకుడను?]

కథారాతరమున వివద్యకమై యున్న వస్తువున గ్రథము చేయుట ప్రతిఁబంధము అంబుడు:- శ్లో॥ మద్యచ్ఛకోరక్షణ తుల్యధామ్నా ధారాంధధానా మధునఃపరింకిమ్ | చంచక్రగడిష్టోల్లలకళ్యాక్యా నాంసీ వరేజీ కింకరపారి ||

[ఈ యను రత్న పారి, చంచక్రయొక్క అగ్రభాగముచేత కొఱుకుయన్న ఉత్పలకాళము గలిగి మృద్యమైయున్న హంసాంగమును బోలి, మధునంతములగు చక్రముల కుక్షిణముల కాంతులతో నమాన మైన కాంతులు గల మకరందముయొక్క (నదించుచున్న భారము భరించుచు మిక్కిలియను (కథాశయ) చున్నది.]

ఈయర్థమునం దిట్లు ఉపబద్ధమై యున్నది:- శ్లో॥ మసార పారేణభాదధానా కాచిక్కురాంబిదుమనాలకేన వల్లారబల్లిం దిధలేచంచావ్య ట్రేకుకే నాంబలిసా ధృతే ||

[ఒక హంస మసారపారము గల విద్రుమనాలకము చేత నురను భరించినది యై, అదిబలియందు పెట్టుకొనిన (కీడా) కుటుము ముక్కుతో బల్లారబల్లిను భరించినట్లుగా మిగుల కోల్పోయెను.

ఒక ఉదాహరణను, ఉపమానాంతరముగా పరివర్తనము చేయుట నిస్తుల్యచార మని చెప్పబడును:-

శ్లో॥ అనిశమివదామ్నా హేందరీ కేణబధః స్ఫుటిత ఇవచ దగ్ధప్రాకీసాఃస్ఫురేణ కవలిత ఇన్ద్రోన్మితే త్తాపాస్ఫూరితేన ప్రకథ సువృతమేఘేనెవ నాన్మ దింబి క్షణ | [హేందరీః దామముచేత (మలసాశములచేత) దట్టముగా బంధింపఁబడినదానివలెను, దగ్ధప్రాకీసామముచేత మిక్కిలిగ న్నానము చేయింపఁబడినదానివలెను, స్ఫూరితముగు నేత్రముచేత నంతయును కవలితమైనదానిని బోలియును, నాన్మద్రుగు నమృత మేఘముచేత బలతాగ్రముగా రిడుపఁబడినదానివలెను (ఏయూ విక్షిణము ఉండెను.)

ఈ యర్థమునం దిట్లు ఉపబద్ధమై యున్నది:-

శ్లో॥ ముక్తావామిరజ్జవో హిమరజేర్యాలాః కలాసామివ | ఊగాఢేవచయః క్షయముః పీయూషధారా ఇవ | దీర్ఘపాంగవదీం కలంపుగమానా లీలానభాచాంచితాః | సద్యః ప్రేమభరోల్లసా మృగదృశో మామభ్యపింశ్యతే ||

[అభ్యపింశ్యతు (వేమాలికేమున విలసిల్లుచున్న మృగీ దృశయొక్క చూపుట, దీర్ఘమగుపాంగవదినీ శీఘ్రముగ దాటి లీలానభాచాచిరాజితము లై, ముల్లముల క్షయములవలెను, చంద్రకాళిణములవలెను, క్లాంతిహారము లగు ఊసముద్రపు తరంగములవలెను, అమృతధారవలెను (గంకిపుడైన యన్న) నన్ను ఆనందింపఁ జేయుచు) నన్ను అభివేషించినది.]

కల్పలంకారమును అర్థాలంకారమునగా మార్చుట ధాతుకాద మనఁబడును. ఎట్లునఁగా:-

శ్లో॥ కయంతి బాణానురమాళిలాళితాః దళాస్యమాదామణి చక్రచుంబిః || నురానురాధీకళ్యాంతకాయనో భవచ్చదస్త్రస్య బకపాదపాంసకః ||

[బాణానురమాళితే లాలితములై, పిమ్మట దళాసనని శిరోశ్చరాని చుంబించుచున్నవై దేవాదిదేవల శిఖారముల వై కయించుచున్నవై, భరతావముల పోగొట్టుకొనిన ఈశ్వరుని పాదకేణువులు శిరోశ్చక్రములై వెలుగుచున్నవి.]

ఈయర్థమునం దిట్లు ఉపబద్ధమై యున్నది.

శ్లో॥ సన్యాసాలోకప్రాధి నిరశీకృతజంకః | జయంత్యుపార్యవ్యాపారాః పురారేః పాదపాంసకః ||

[సన్యాసలోకన ప్రాధికేత శిరోవిహితములుగా చేయబడిన జంకువులు కలిపి యొక ఈశ్వరుని పాదపద్మరజములు (ముందెప్పుడు కనిపిని యెఱుంగని వ్యాపారములు గలవై) అపూర్వవ్యాపారములై యుత్కర్షణ నుండున్నవి.]

అవస్తువునే ఉత్కర్షణముతో మార్చుట సంస్కార మని యాంబుడును.

శ్లో॥ సన్నాకార్ధార్థి ర్విభుతకలిబంధులై రిదాసీం |

[కోణీభారకృతపంచయః క్షుద్రైఃకుంఠలానాం | అప్యేతేభ్యో నభనీ పకః కం క్రితో వాచింమానో నిశ్చ్యో ద్ధీరం కనలయదృశాం కేలిహంసాః పింబంతి ||

[నంతలచేతపు శ్రీయొక్క (కోణీభారము సన్నాకార్ధార్థి)లై విభుతకలిబంధులములైన క్షుద్రములతో (క్షుద్రమచిగురు, రాజాః) పరిచయము నిష్కము ఒనర్చుకొనినవింబంతి, ఈక్షుద్రములనుండి ఆననమునందు పడుచున్న వారిబిందువులను కీడాహంసములు ఉద్ధీరముగా బాగులు దీప్తి కూర్చుండినవై పాంసకముచేయుచున్నవి.]

ఈయర్థమే ఈక్రిందిలిలి కూడ నవనెదద్ద మై యున్నది.

శ్లో॥ లక్ష్మ్యోక్షిరభే గదక్రవత్తుహే కణీతాగ్రమృతా యేతాక్రగధామనూత్రమధః (ప్రాప్తాపయోవింకః) | తేనా పాంతుమేవసస్పృసాదృశావృత్తింకార్ధిణా |

హేగార్ధీవవలేతవాలనవలితాధాన్యధాన్యదాః ||

[ఏవయోవింకువులు ఊసముద్రమునుండి బయలు పడెదలెను. ఊక్షిరయొక్క కేరింమునం దుచిరియలై, నేణీతకనుండి జూరినవై, నూత్రాలహారమును గ్రుచ్చువాంతులబోలి మనోహరములై కలిసిరివో, ఆబిందువులు, బలేవసస్పృసానేత్రుల దగు నిష్కపువళి చాలకాలము (అనంతి) చూడఁబడుచున్నవై హేగార్ధీవములగు నాగరమునందలి హంసాంగలచేత ఆన్యాదీపబడినవై అమృతయము గలిగినవై యొప్పుచు మిమ్ము రక్షించును గాక.]

తొలికి నిర్వికలుగానుండి పిమ్మట భిన్నముగానుండునది జీవజీవము:- శ్లో॥ కయంతోదరయోః కపాలభాగ్యయచిమ

[తర్జుగజేషు భూమజేషు || కళకులలిలి విలేదుబింబాశితచంద్రాభరతైరకాచివాసీత్ ||] [ఉచిమద్రత్నగణములగుభూమణములందును నయనములందును ఉదరభాగమునందును కపాలముల యందును సుపూర్ణముగా ప్రతిబింబితుల చంద్రబింబముగలదియై, యొకఅంగన, కేతచంద్రాభరణములు గలదానిఁ బోలియుండెను.] ఈయర్థమునం దిట్లు కూర్చబడినది:- శ్లో॥ భాస్వత్కపాల తలకుండల పారిహర్యసన్మఖలామణిగజప్రతిబింబితే || చంద్రజణ భాతిమణి రజనీజాతక్రై కోభాభిభూతవత్తుషేర నిషేవ్యమాణా || [కపాలతలములందలి కుండలములచేత పారిహర్యముగు మేఖలామణిగణములందుఁ బ్రతిబింబితుండగు చంద్రునిచేత నేటింపఁబడుచున్నవై ఒకానొకయం గన ర మణి తాత క్రై కోభాభిభూతకేరీరము గలదానివలె వకాశించెను.]

[ప్రాచీననా క్యాభిప్రాయనిబంధము భావముద్ర యంబు డును:- శ్లో॥ తాంబూలలలి వనితధృతగా న్యేలాలతాలింక చందనాను | కిమాలవత్రాస్త్రానాగురంతుం క్రసీద కళ్యంకలయ న్ధరీషు | [తాంబూలపు లీగలదే నల్లుకొనఁబడిన పోక చెట్టు లని యును, ఏలకతీగలయలుఁదెట్టిన చంద్రకృత్ములు గలవియును, కిమాలవత్రాస్త్రానాగురంతుం ఆస్త్రాణములు కలిపియును అగు మలంకార్యత్రాస్త్రానాగురంతుం కేకలములందు నాతోఁ గూడినదానవై లిమించుటకు (తనన్ను రావు అగుము) ఈయర్థమునం దిట్లు కూర్చబడినది:- శ్లో॥ నిశ్చేతకాశామపి యుక్తయోగో, మా నంకవినం మదనోధితవత్తి | ఏలాంతగిష్టవత్తిచా చందనమ్ పూ గద్రుమం నాగలతాధిరోహణ ||

పూర్వార్థపరిపంధి యగునక్షురవన తద్విరోధి యనఁబడును. శ్లో॥ హోరవక్షసి దురత్ప్రతివిధం | లేదభం కామదం | మాతామార్ధినికూలిసీతనులతాకర్మావశ్యత్వా స్తనా || వక్త్రేచం దాచిందు రిందభళం బాలంబృజాళంకరే, కేమఃకం నీత పిన్నుం దరి కేరచ్చంద్రాత్త్రయోక్షిత || [వక్షమునందు తెల్లనిహారమునఁ చెవియందు తెల్లనికల్యదళమున, శిరమున తెల్లని నుమమాలిక యును, యహులము (తెల్లనికలంక) గలతనూతరమును కర్మావశ్యమబోలితెల్లనైన ఈ ప్రసవమును, మాఖమునందు తెల్లని చందన బిందువును చేరి మృదాశమును-కూరితెల్లనివేమమును ఒప్పి దానా శంకలాలచంద్రునుండి నేర్పికొంటివా? ఈయర్థమునం దిట్లు ఉపబద్ధము:- శ్లో॥ మూర్తి ర్ద్విలయకూలిసి, వృక్షచంద్రైః శ్రేయంకృతక్రియా, బాహూమేచరత్వికంకణ్యతే కలై మ సారాఃశి | వ్యాళంబాలకల్పరీకవళిం కాంతాభిసారోత్సవే యక్కిర్యం కిమసామృగాక్షిపిహితం వేషే కవాచార్థమే || [నల్లనిదుకూలముగలకేరిమును క్రూరవేనైన శ్రేయంకృతక్రియయును, మేచరత్వియును చిక్కినవింకణములు గలబాహువులును, కంఠమునందు మసారావళియును, వట్టికల్లు గల అలకభాగములు అమనీషితి మాడగా, చిన్నిదానా కాంతాభిసారోత్సవమునకై ఇట్టివేమము వేయటతో, చీటి నీక ఆచార్యత్వియును నెలవె నని తోచుచున్నది.]

ఇట్లవి విషుదీరెంచువిధములగు అర్ధపారణోపాయముల, హోనోపాదానవిజ్ఞానమునందే నాకవిత్వము వెలయుచున్నది. వి తి యును ఈనాణోపాయములు ప్రతియోగముకలఁబడినవై నె ఱుంగదగును. విల యంకగా అర్థవై కేరీకృమునుబట్టియే ప్రతి యోగియు కన్పించుచుండును.

మఱియును:- శ్లో॥ భార్గవాననవేల్లగునా రెదలు కవి తనుచెప్పటలేదు. ఇ య్యయును శ్రుతిధనుడగువానికి కన్పించునై రాజులయిన్నది. కాని ఎన్నివివక్షలలగా ఇతివృత్తముకన్పినా చతుర్థాగ్రము మును ననుస్వరాయము నూర్చిమొదై ప్రకాశించుచున్నదో అట్టివాడే నదుక్షిపందృష్టలగువారిలో కల్ల గనియూడఁదగినవాడు. అట్టివాని వాక్యములే పవిత్రములు.

ఆంధ్ర పత్రిక ముద్రక్షరశాల
ఇచ్చట అచ్చపనులు
సుందరముగ న్నాయమైన ధరలకు
చేసి యియ్యబడును
6, 7, తంబురెట్టివీధి, మద్రాసు

పదవ

[అచలవతి]

ధ్రువపదన : పోవుచున్నది పదవ లవిగా!

పాదపుటల తెచ్చావ లవిగా!

పదవ పోయిన! పదవ పోయిన!

పిలిచి నిలువక! నెచ్చెలి!

2. మొగ్గుమల్లల పిన్నవృత్తుల
బొంబుమల్లల పిన్నవృత్తుల
గియలమల్లల తెచ్చివృత్తుల

గొనుచు పోయిన! నెచ్చెలి!

3. పూపూరల పాపపాపముల
పంపి మిమల మెదడులముల
మొరపుటిగ మిమలములముల

గొనుచు పోయిన! నెచ్చెలి!

4. తేగదూడల తేగదూడల
తేగదూడల కొంటెదూడల
అలపాపల గోలపిదూడల

గొనుచు పోయిన! నెచ్చెలి!

5. తేడిపిల్లల తేడయముల
గొట్టెపిల్లల గోలెనముల
అలమండల వేలెనముల

గొనుచు పోయిన! నెచ్చెలి!

6. ఈ నలకల పసరు ముద్దుల
కోడి లలిల వేదముద్దుల
చీమ లలిల కనకముద్దుల

గొనుచు

7. మొదట బొడలది మెడటిసాంపుల
తెలు మెడల దండుమగటిమె
మూట తెగిన గాటపుంజిల

గొనుచు

8. నేలలోపల దాగుకండము
పాలలో పవళించు తీపుల
గాలిలోపల గరగ తావుల

గొనుచు

9. పండుకెన్నెల స్నానమాడుట
గొడిసోనలకేట ద్రాగుట
గండుకోయిల వీణల బాడుట

గొనుచు

10. కమ్మగడ్డియల దూకు పొంగుల
కోమలగడ్డిల బుర్రును చిలుకల
కమ్మతావుల నీరు కేటుల

గొనుచు

11. కల్లకెన్నెల మేయల పిట్టల
పిల్ల తెమ్మలూచు మొగ్గుల
నల్లమల్లల గ్రోలుపులగుల

గొనుచు

12. అకుగడికల వాడుతేజము
వాంపిరల మేయల కలుముల
ప్రాంతముల గాయలకెన్నెల

గొనుచు

13. మానసము గరగించు రతనము
మేలిమిని వెలిగించు రతనము
మాను దొంగిన పాటి రతనము

గొనుచు

14. దూడిలో వెన్నెల కల్గెను
దక్కనెల్లారక మిగిడ
కెగడిపుల నొడుగు నూరము

గొనుచు

15. కండు ముద్దుల గరగరాళము
భానుల దంట ప్రవించురాళము
సిరుల నురిసిడి మెలుంగురాళము

గొనుచు

16. అక్కకాగిట వాడు పువ్వులు
చూటికి మూలిని నడుచు పువ్వులు
తుమ్మెదల వలసించు పువ్వులు

నింక గను తెన్నుచే!

17. చలువపెరిగిరికేతముల
అలకల్లన దాకు తేజము
పడతిగ నురించురేకులు
తిరిగిమానుట యెన్నుచే!

18. పోవుచున్నది పదవ లవిగా!
పాదపుటల తెచ్చావ లవిగా!
పదవ పోయిన! పదవ పోయిన!
పిలిచి నిలువక! నెచ్చెలి!!!

తక్షణిలావృత్తాంతము

ఈ కాలమున కరువాయు కొన్ని కథాబ్రతుల వర్ణన
మాను తక్షణిల యొక గొప్పవిద్యాస్థానముగ ప్రసిద్ధి కెక్కి యుం
డెను. జాడవారకధవలన గూడ దీని ఖ్యాతి ముప్పవృత్తము
చున్నది. అలెగ్గాండరు కాలమునకు పూర్వమున ఇంతకంటె
మరేమియు దీని విషయమై తెలియవచ్చుక లేదు.

అలెగ్గాండరు

ఈ కుర్రాగ్రేసరుడు క్రీస్తుశకమున పూర్వము 226-వ
సంవత్సరమున హిందూదేశమునకు వాణిజ్యభాగమున నన్న
వృత్తిముల దాటి కంబాలుకేమమిడికి దండెత్తి కచ్చెను.
అటు కచ్చెచు పురమోత్తమున (పోస్) మిడికి యద్ధమునకు
కట్టెటకు ముందు ఇరి డీ తక్షణిలావృత్తమున కొలది దినములు
అగియుండెను. ఇరినివెంటి కచ్చెయ్యుండెనా రొకరువు రీ
ప్రాంత్యమున గుఱించి వ్రాసి గ్రంథములకు నీ క్రింది
విషయము తెలియవచ్చుచున్నది. తక్షణిలావృత్తము చాల సంవ
దతో కూడుకొని యుండెను. దానిపాలన చక్కగా జరుగు
యండెను. దీనికి చేరిన తక్షణి సంధునందు దియినదికరకు
వ్యాపించి యుండెను. ముఖ్యకర్మకర్తగానున్న సహజమున
మాన్యు యీ కాలమున నిచ్చట వ దుకలో నుండినది. వెండి
తేజిగనకకు తగినదము లేనివారికలను అగడిపిధులలో నెలిపి
యమ్మచుండెడివారట. మఱియు చచ్చినవారి దేహములను
కట్టుల కావనము గాగండులకు ఎత్తయిన వాస్త్రావృత్తము
లలో పారవేయుచుండెడివారట.

అంభిరాజు

అలెగ్గాండరు దండెత్తికచ్చెచు దిచ్చట అంభి యను
రాజు రాజ్యములయందెను. ఇరిని గ్రీకువారు ఓపిన లేక
తక్షణి (తక్షణిలేక) యని పిలుచువారట. ఇరికిని గ్రీకులచేరి
పోస అని పిలువబడిన పురమోత్తమునకు వైరము పాడమి
యుండెను. పురమోత్తము చాల బలవంతుడయిన క్రభువు.
ఇరిని తక్షణిలేకను అంభిరాజుయొక్క తక్షణిలేకను మధ్య
జీలమునది యెక్కుటి యెల్లగా నుండెను. పురమోత్తమునతోటి
వికాధిగా నుండుటయే గాక నీ యంభిభూవరుడు తన రాజ్య
మునకు కెంతెన్ను అభిసార మనెడి వర్తకరాజ్యముతో గూడ
వైరము బూనియుండెనవాడు. ఇంతమంది క్రతువులు చట్టు
నున్న కారణమున వారి నణగద్రొక్క నెంచెయే యిరిగడు
అలెగ్గాండరు ఓపింద పట్టణమున నుండగనే రాయవారి సంఘ
యది చాలదని యెంచి యీ గ్రీకు దిగ్విజయాపేక్షకుడు తక్ష
ణిలేకలకు వచ్చునప్పటికి తన సేనను స్వంతముగ నడిపించుకొని
యెదుగువల్లె యిరికి స్వాగతము నిచ్చి యీ సేనను నీ యువ
యోగమునకై విడియొగడలచెక నని వాక్రచ్చి యెత్తి యభి
మానమున బడసెను. అటువై నతనిని తన పురమై తక్షణిలేకకు
పిలుచుకొనినచ్చి వెలెని విందులచేసి మెప్పించి పురమోత్తము
నిపై నిరడు దండువెడలువో నయిదువేలవైరమున సహాయార్థ
మై యీ యంభిరాజు కనుకూర్చి పంపెను. ఇంతకును ప్రతి
ఫలముగ నిరికి తన స్వంతరాజ్యము నిష్కంటకముగ దిక్కుట
యే గాక పురమోత్తము దికినికి మిత్రుడాయెను.

ఈ కనుకమున గ్రీకులు2 హిందూదేశమున వాణిజ్య
భాగమున కొంత ప్రదేశమును కయించిరే కాని యీ ప్రదేశము
వారికి చాలకాలము దక్కియుండలేదు. క్రీస్తుశకము 817-వ సం
వత్సరమున అసగా అలెగ్గాండరు మరలివెళ్లిన తరువాత తది సంవ
దమున

మూర్త్యు చంద్రగుప్తుడు

త్వరములకే యిచ్చట స్థాపించబడిన 'యూథెమస్' అను గ్రీకు
క్షత్రపుడు సింధుదేశప్రాంత్యముల వలెపెట్టి 'యూథెమస్',
అను మరయొక గ్రీకుక్షత్రపుడు అతనికేతు కయిన అంత్యకుని
వైకి సహాయ మొనర్చుటకు సమప్రసేనలను గొడ్పొని పోయె
ను. ఈసమయముననే మూర్త్యుచంద్ర గుప్తుడు సింధుదికి దూర్పు
ప్రదేశములో స్థాపించబడి యుండెన గ్రీకు పటాలములను తక్షణి

1. ఈ యాచారము ఇప్పటి పాఠశాలలలో నున్న
ది. దీనిని బట్టి చూడ అలెగ్గాండరు కాలమున నీ ప్రాంత్యమున
యీ పురమున పాఠశాలలతో గాని లేక వారియాచారముల
నలూచించుచుండెడివారితో గాని కూడుకొని యుండవలయును.
2. 'గ్రీకు' అనునది గ్రీకుదేశములోని వారికందటికిని సా
మాన్యజానుము. గ్రీకుదేశములోని మాసిడోనియా యను భాగ
మునకు సంబంధించినవాడగుటచే నితనిని ఇంగ్లీషు చరిత్రకా
లులు 'మాసిడోనియను' అని వాటియజానుముచే కొన్ని సంద
ర్భములలో పిలుచుదు.

నుండి పారదోలించి తక్షణిలావృత్త తలకములో శోభింపచుండెన
పంకాబుదేశములోని మండలము లన్నింటిని తనకేముడ జేసికొని

గ్రీకులు పారిపోవుట

మూర్త్యు చంద్రగుప్తుడు కవి కవులను నవ్వగించుటల
గావించెను.

చంద్రగుప్తునితో సంధి

గ్రీకుల యీ సయ్యపటికిని వారిని వాసింది గాదు. తక్ష
ణిలేక కంబులెడ్డే కనగా క్రీస్తుకు పూర్వము 205-వ సంవత్సర
ప్రాంత్యమున వెయ్యకన్ నికేతి రను గ్రీకునేనాని తిరుగ హిందూ
దేశమునకై విండెత్తివచ్చి గండడెయ్యున్న యలెగ్గాండరు
యొక్క జయభేరిని ఓరుగ మోగించి యిరిచేత సాధించబడిన
దేశములను తన స్వాధీనము చేసికొన నున్నసొంకెను. అయితే
పులికెక్కలచందముయే. వెయ్యకన్ అనుగడగనే చంద్రగుప్తు
డెదుర్కొని వాని నోడించె. అతడెదుట నిలుకలాలక పారి
పోయె. ఎట్లు పారిపోయె? దీనివయ్య, తక్షణిలేక హిందూదేశ
(సింధుదేశ) పర్వతములు ఎల్లగా తక్కువృత్తము లన్నియును
చంద్రగుప్తుకి దత్తము గావించి యిరితో నుంధి యొనర్చుకొని
మరలిపోయె.

తక్షణిలేక మూర్త్యు రాజ్యము క్షీణించుట

మూర్త్యుల తక్షణిలా ప్రాంత్యములకు వాగులైరి. కాని
వీరి పాలన యిచ్చటి సమస్థానములకు గ్రీకుల పాలనకలనే దుర్భ
లమాయెనో.1 లేక యిరిని కారణములకలనో చచ్చెటపుని
కుమారుడైనదినుసాయిని కాలమున తక్షణిలా రాజ్యము స్వాతంత్ర్య
మవలించెను. ఈ కారణములలో విందుసారుని శుక్రధ గాన
లేక యిరికి గాని యొకటియయి యుండవచ్చును. విందుసారుడు
జలవిందుసారుడుగానే యుండె నేమో. అయినను తిరువార
యవరాజుగా నున్న అశోకుడుచచ్చి తక్షణిలాలోటల సింహ
జ్వరములయందట నిలువగనే యిచ్చటి మూర్త్యురాజ్యము పునః
స్థాపిత మయ్యెను. అశోకు దిలుతరువాత తన మాతం జ్య
కాలమున చక్రవర్తి విందుసారునికి ప్రతినిధిగ తక్షణిలేక రాజ్య
అశోకునిచే పునఃప్రాప్తి

మాచేసెను. విందుసారుని యనంతరము తాను చక్రవర్తి యయి
నపుడుకూడ తక్షణిలేక నొప్పించు భర్తరాజ్యముచేసి యాప్రాం
త్యములను తన సామ్రాజ్యమునకు చేర్చుకొని యుండెను. దీని
ఫలముగ నీ ప్రదేశమున బౌద్ధమతము రూఢిగ నాటుకొనజాలి
యుండెను.

గ్రీకులు మరల వచ్చుట

క్రీస్తుకు పూర్వము 281 సంవత్సర ప్రాంత్యమున అశో
కుడు మృతి నొందెను. అటు తరువాతి మగధసామ్రాజ్యము
భిన్నము కాసాగెను. తక్షణిలా ప్రాంత్యముల స్వాతంత్ర్య మవ
లించెను. కాని మూర్త్యులమును ఖ్యాతియు తగ్గినవెంటనే
పల్లవుమున బాక్త్రీయాదేశములో నున్న గ్రీకురాజులకు రాజ్యా
పేక్ష మొచ్చి వారు రూపునకు వ్యాపింప సాగిరి. వీరిలో
తొలిత తక్షణిలేక వాకినవాడు దెమెత్రియస్ అనువాడు.
ఇతడు గొప్పఖ్యాతి గన్న అంత్యకుని 2 (అతియోస) యెల్లు
డు. ఇతడు ములభముగనే కబూల్ లోయనున్న పంబాబు
సింధుదేశములనున్న జయించి స్వాధీనముచేసికొనియెను. అటు
వెనుక కరువడెడ్డెడు యూక్రెయిడెస్ అను మఱియొక గ్రీకు నా
యకుడు విండెత్తివచ్చి మొదట బాక్త్రీయా దేశమును జయించి
యిటువై దెమెత్రియసుయొక్క హిందూరాజ్యములలోని కొన్ని
భాగములనున్న స్వాధీనముచేసికొనెను. వీనితోటి తక్షణిలేకయు
వానికి తొలగెడెను.

గ్రీకుల పరస్పర వైరము

ఈ యిరువురు గ్రీకు రా జుల నుంచి యు త్తెందు
రాజవంశము లిరువురు బయటకేటెను. వీరికెప్పుడును వైరము
ప్రబలుచుండెను. బాక్త్రీయాలోననే గాక హిందూదేశములో
గూడ నవృత్తపుడు యద్ధములు చేసికొనుచును పరస్పరరాజ్య
ముల వాక్రమించుకొనుచు నుండిరి. తక్షణిలేక గొంత కాలము
దెమెత్రియస్ కుశాయలైన అపల్లొడోటస్, మిథాండర్
(మిథాంధర్) అనువారను, తరువాత యూక్రెయిడెస్ కుశాయ
డైన అంత్యక్రిడెస్ అనువారును పాలించిరి. ఇట్లే కొంత
కాల మింకీయులును మఱియొక కాల ముంకీయులును రా
జ్యము చేయుచుండిరి. (నకేవము)

1. ఇది మూర్త్యు లేదొర గారి యభిప్రాయము.
2. ఇతడు క్రీస్తుకు ముందు 190 వ సంవత్సర ప్రాంత్య
మున రాజ్య మేలినవాడు.

III

(రంగనాయకులు, ఆక్సుఫర్డు)

మోతే గంగరాజు

(1062)

అభ్యుత్థి.

అందుకు సమస్తమయిన జాతికి తెలియచేసేదే దేశము
నగా - మా జాతీయములందరికంటే రాజమునకి రేపు సమయము
గుండునాటికి జాతియినవలెయిట్లుగా జాతి, కట్టానుటకు
రావుగారకు 1-9-28 లేదే నుండి లెక్కించు మయినది గాన
వారలకున్నా మాకుకంటే ఎక్కించుమయినా లేదు. మా
జాతీయములందరికంటే రాజమునకి, తాదేయమునకి, కైకవరం,
ఏలూరు మ.కాంబూరు స్థలంబులను మేము లేదే మాజేతమెందు
లేనినట్లున్నాము. మాపదేవతలను ప.విండు సరకులు మాస్థలం
తద్వార్త చేతుతోగాని, మ.కంటే చేతుతోగాని రానియెడల
అందుకు లెక్కించుమయిన మాకుకంటే ఎక్కించుమయినా లేదు.

యేలూకావన నాయుంటు బోయకం వెన భాగము
అను రాజయ్యడివ కాం హావేగనూ, అయ్య

16-10-23

హాసమండే

యదనపూడి సూర్యనారాయణ.

ఈక్రీడి పుస్తకములు కావలసినవారు ఆర్యు
పంపి వి. పి. పోస్టుద్వారా తెప్పించుకొనవచ్చును.

Dr. E. J. P.

(1) గ్రామకరణముల పరిశ్రావర్ధన మొదటి భాగము	7 దశమూర్పు	0 12 0
(2) డిటో రెండవ భాగము	7 దశమూర్పు	0 12 0
(3) గ్రామ లెక్కల సమూహము		0 8 0
(4) గ్రామముల కలుల పరిశ్రావర్ధన మొదటి భాగము	10 దశమూర్పు	1 0 0
(5) డిటో రెండవ భాగము		0 4 0
(6) గ్రామకరణముల సర్వే పరిశ్రావర్ధనము	రెండవమూర్పు	0 8 0
(7) ఋణమర్మ ప్రవీణిక రెండవమూర్పు		0 4 0
(8) ఆరంభరగతి అంశ నికేతము		0 8 0
(9) లీలానతి నికేతనావహా మూడవమూర్పు		0 6 0
(10) సర్వేనరివర్ధు నిరంతరపుటాము		0 4 0
(11) ఇండియన్ లిమిటెడ్ ఆక్టర్		0 8 0
(12) గ్రామ వివిధావర్ధనావహా		1 0 0
(13) గ్రామోద్యోగముల నిబంధనలు		0 6 0
(14) మెన్సు లేవెక్ పరిశ్రావర్ధనము మూడవమూర్పు		0 6 0

మ.రా.:- గ్రామకరణముల పరిక్షాదర్శిని గ్రామ
మునబల పరిక్షాపదర్శియను బుగావర్చి ది.యను
అను అశ్వేషున ముఖ్యపరకలతో ఇశ్వరే శాస్త్రగా పింటు
శ్చయం చుట్టెవ యొచ్చు.

బా లేమ ర్ని లక్ష్మీనరసింహం,

కాశీమఠం పోయి, గుంటూరు జిల్లా

ప్రధనువ్యాసమునందు, స్థానిక ప్రభుత్వము చేయవలసిన ప్రధానకార్యములను కొన్నిటి మాత్రము మాచితిమి. ఇందేవ్యాసమునందు, వివిధసంస్థానములార్చి కొంతవరకు విచారించి, అధికారుల యెన్నికలచూచి యాలోచించి “పంచాయితీ” పంథముకర్తయి యొకయోగము గఱపించితిమి. ప్రస్తుతము ఈసంస్థ అన్నియు ఈ కార్యములన్నిటిని నిర్వహింపగలదు. ఇది ప్రధానకార్యమునందును గనుక ప్రధానము నెఱపించు వీలులేనిచో మాదవలసియగుచున్నది.

కొన్ని గ్రామములందు గ్రామకేంద్రములను భూములు చాల
 కలవు. ఆ భూములపైనున్న యాదాయము నెల్ల పంచాయితీల కర
 ము చేయవలయును. మరొకొన్ని గ్రామములందు అదృష్టవశాన
 మేరకలను, వానిపైనున్న యాదాయమును పంచాయితీల కొనం
 గుట నుంచిది. అన్ని గ్రామములందు ప్రస్తుతకాలనకట్టు జం
 కల వగైరా, పచ్చిక ప్రదేశము లందుకు వానిపై ఏలములు కలిగి
 తాలూకా బోర్డులకు కొంత యాదాయము వచ్చుట జరుగుచున్న
 ది. తరువాత ప్రతి గ్రామమునందు ఏలములు కలిగి జరిగి వచ్చిన
 యాదాయమును బాధ్యతగైకొనని కొలఁపుల క్రింద ఖర్చుచేయు
 చున్నది. అవధిని మార్చుట రెండు సంస్థలకు లాభకరము. ఏ
 లమును పంచాయితీ కరముగా పించుట నూ, వచ్చిన భవమునుండి
 కొంతభాగము తాలూకా బోర్డులకు చెల్లించుటయు నుంచిది. ఈ
 విధముల నెల్ల పచ్చిక యాదాయము చాలరేకుల కన ప్రత్యేక
 శిక్షల ద్వారా యాదాయమును తేవలయును. క్రితపంచాయితీ య
 లిన్ని గ్రామములందుగల ప్రజలపై శిక్షను వేయుట కరము. తరువాత
 తాలూకా బోర్డు జిల్లా బోర్డులు కూడ శిక్షను వేయుట నుంచిది. ప్ర
 తీ గ్రామమునందు పంచాయితీ క్రింద నశ్చయు. వ్యోగ గ్రహముల మూ
 దు శిక్షలను కలిపి వసూలు చేయుట నుంచిది. ప్రస్తుతము భూశిక్ష
 లతో కలిపి ఈ స్థానిక ప్రభుత్వ శిక్షల వసూలు చేయుచున్నార.
 ఖర్చును వసూలు చేయుట నుండి యలవాటు కిగించుచున్నను శిక్ష
 నున్నది చేయుచూ ప్రజలనుండి అందోళనకల్గవున్నను అవధియం
 చిది కాదు. ప్రభువును ప్రజలకు శిక్ష చెల్లించుచున్నట్లు స్థానిక ప్ర
 భుత్వపు బాధ్యతలను గూర్చిన జ్ఞానమును మరుతురనమును ప్రత్యేక
 వసూలీలను కల్గిన. అది అవసరము. రెండవది శిక్షలను అవసరము
 గలవకు జిల్లా జిల్లాకు ప్రస్తుత పద్ధతివలన హెచ్చించుటకు వలను
 దుట లేదు. చూడవది ప్రధాన ప్రభుత్వము ఇంకకంటె హెచ్చుగా
 స్థానిక ప్రభుత్వము శిక్షలను వేయరా దను యధికార మువయోగించు
 టవలన ప్రజల కల్గించుటకు బాధకము కలుచున్నది.

ఆరువారితో 'శివులను' వేయటానికొకటి ఏదోనూక్రమాల గమనించుట ప్రశ్నయే? ప్రాస్తునందు ప్రస్తుతపును ప్రభుత్వ ప్రతిపదియలం వింతమగుచున్నది. అందు కలవన శివుల బిడ్డలై "భూమిపై" వేయబడ్డారు. ఇప్పుడునును నేను నూచించిన కథలకి నవలంబించబడుచున్నను "భూమిపై" భార మంత కలుగుచున్నది. కాని ఆకేళిమనందు కదిలిన ప్రభుత్వ శివులను హెచ్చుగాకడుటలేదు. అదాయపుపన్నునందు కొంత మెక్కిన కథలు "భూమిపై" యవలంబించ బడుచున్నవి. మన జేతమునందు ప్రస్తుతము శివులభార మంతయు భూమిపై పడుచుంటు నిదిలేదు. కార్యభారము హెచ్చినకొని, శివులభవము అట్టిశివుల భూమిపైపడుట దుర్మార్గము. మరెట్లు శివుల రాబట్టుట? మనజేతమునందు పశుధనమును కలవరపాదకార్యరసముట్టి కచ్చుచున్నది. వీరుదలగువారు కొలది పశువులను గల్గియున్నారు. కాన పశువున కొంత కని శివున విధించు టుచితమేమో విచారించ దగును. ఇందవది; బిడ్డలను కాలములు బయలుపేరుచున్నవి. పిండ విశ్వాదే శివులను కల్గించుటలేదు. వీరి యాదాయమునను రించి కొంతకప్పు ఎంతవరకులేవవచ్చినో యాలోచింపవలయును మూడవది; మన "స్పృతి" సంఘములవారు గలరు." వీరిపై కొంతకప్పు లేతేటసాధ్యము. నాల్గవది, గృహమున పైకప్పు, ప్రస్తుత మింకొక్క యూనియనులందు చూసినపాటికి నందు లేవబడుచున్నది. కాని గృహయారామం ధరననునది, శివులేట్లుకలవన చాల యధికము కల్గినాడు. గజ్జాలననునది శివువేయటకలవన ధనికులైనవారు సరిగా చెల్లించుట, వీరకు కప్పువ చెల్లించుట, అంత, ఇంటినుందు నెవక కాంబిసింత యావరణ యందుకొగ గల్గటం సాధ్యమగును. ఏవవది; తోపులు, చెరువులు కైకాలన పంచాయతీ వారా వ్యాపారనూక్రమముపై పాలించి కానికలవచ్చు యాదాయమును హెచ్చుచేయవలయును. ఆరవది; అభివృద్ధికాభివృద్ధిని కొన్ని కన్యకలపై కొంత యాదాయమును కా

జట్టవచ్చు, ఏదవది, తీర్థయాత్రలయందు దుకాణములపై శిస్తునువేయఁబడుచుందిది, ఎనిమిదవది; జల్లాతాలూకాయందు గల మ్యూనిసిపాలిటీల యూనియనుల తరుయాదాయమునందు కొంతభాగమును జల్లాయందుగల నుఖములకలన కిసుకు వచ్చుచున్న మంచికేరులకుగా వర్తించుటచిత్తము. ఈనదరి మనదేశమునందొది కరకులేదు. ఇంగ్లండునందు లేదు కాని మనదీనినినికాద చాల యతనరక్షణ మార్పు. తొమ్మిదవది: “ప్రజలధర్మములు” ఈవిషయమును మనము మరలరాదు మన భారతీయులు ధర్మమనస్కులు మనకున్న పదుగొనియేములందు మనవారచేయు ధర్మమహోఘము. ఆ“ధర్మ”త్రహావాతము మనస్థానికప్రభుత్వమునకు త్రిప్పట మనది. ఎటులు “కాకిపుత్తువుములు”ను పండుగదినములందు సంఘసేవకాత్రజలచేప్రజలకమ్మించి అందుములమున చాలభవము సంపాదించగలను. పండుగవచ్చుట ముంకే “పుష్పములు” గూర్చి ప్రకటనలగా విందుట ముఖ్యము. దీని గూర్చి ఇంగ్లండునుండి శిష్యులొనవలసిన దొరయోగము. ఇచ్చట వివరముగ తెలుగు నులులేదు.

కాని, ఈవిధములవలన వచ్చు భవమును, ఆయా గ్రామములందుగల శ్రమశ్రవ్యవంశులద్వారా ఖర్చిచేసి మంచిది. ఇందువలన, వీరవారినుండి “ధర్మ”బుద్ధిని కల్గించుటయొక్క, “శ్రవ్యమున” ఫలించు టొక గొప్ప సాంఘిక నుష్ఠముగా దేర్పడుటయొక్క, ఆవిధ భవము “స్థాన” ప్రభుత్వమునకు వచ్చుటయొక్కది. ఈ పద్ధతినే, తీర్థాశ్రయము వలనబించుట మంచిది. మనవారికి నుం దీపద్ధతి రుచిపడును. కాని, ప్రజముగ దీని మంచివిషయములు కాననకును. “పదవవిధము” జేవాలయములు, ఎల్లచోటు లందు జేవాలయములు కలవు. పూజారులు, భవనంతకు భూములనుండి కొనుచున్నారట. వారుచేయు పని చాల కొద్దిగనున్నది. వారికొచ్చు యాదాయమునందు, హెచ్చుకొను పంచాయతీ, బోర్డులకు చెందుట నుంచిది. దీనిగుర్చి శ్రమశ్రమ కాలనములంత యుపయోగకారిక లేవు. శ్రమముగా ఆనేక మార్గములను కనుగొనవలసి విక్రమ విషయము మూత్రము, ఎల్లప్పుడు గమనించవలయును. భవిష్యత్తును, వారి భవముబట్టి “కష్టమున” పెల్లిచునట్లు చేయుటయొక్క, వీరవారినుండి, ఆనా తీసికొనుటయొక్క భవిష్యత్తువలన, కందరూపాయలు వైకొనుటయొక్క, సహజము మూత్రమే యను కర్మమును చూడవలయును.

తరువాత, ఈ ధనము పెట్టు, ఈ సఫలమథ్య పంచక
యను?

“హోటలు, చెరువులు, అడవులు, గ్రామకంఠములు” వ
త్తె రాగ్రామ సాంఘికభవమునండి తచ్చు యాదాయము వందా
యితిలకు. చెండవలయును “దేవాలయములు, కాలక కట్టలు, గృ
హములపై కిస్తులు దుకాణములపైగల కిస్తులు” ఎత్తుకొట్టగము
వందాయితీలకు తాలూకా బోర్డులకు చెండవలయును. మిగత
భాగము జిల్లాబోర్డుకు చెందు టవసరము. “ధర్మములవలక
వచ్చు” అదాయము పంచాయితీలకు జిల్లాబోర్డుకు చెందుట
ముఖ్యము. ఏలవన జిల్లాబోర్డు వందాయితీ మూతమే తూర్పుతాఫల
ముల గూర్చి అనాధరక్షణముగూర్చి చెచ్చు క్రద్ధతీసిగోన
ను “యాతాఫలములనుండి వచ్చు” యాదాయము జిల్లా తాలూ
కాబోర్డుకు పొందవలయును. తరువాత “అభివృద్ధి” కాఖిద్యా
రా వచ్చు యాదాయము జిల్లా తాలూకాబోర్డుకు తమతమ కష్ట
ము ననుసరించి వంచుకొనుట మంచిది. ఇటుల ఎచ్చటి యాదా
యము వాసంధ్యకు తగిలినదీని పంచియిడి ఆ యాదాయమును ఖ
ర్చిదుటందు కాసహకర్థకముగా సుప్రార్థ స్వాతంత్ర్య మునుట
మంచిది.

ప్రస్తుతమున్న కొన్ని “ఇన్సు” ధర్మముల వివర్తింప నిల
యును. ప్రతిగామమున రోడ్లకు వేయవలయునని, ఇన్సు చెల్లింపి
“ఓంథ” ద్వారా, రోడ్లకు వేయించుటకు మారు, గ్రామములంద
రు, తమతమ కూలివాండ్లతో, రోడ్లకు పనిచేయు మొదలిడు
దురు. ఇందువలన అనేక నష్టములు కలుపు. కొందరు సహకార
మొనర్చక, కొందరు సరిగా పనిచేయక, మరికొందరు, అనవర
మొచ్చినప్పుడు బుజుటికివచ్చి, తగుతర్ర తీసికొనక, కొందరి
కనపముకు పంపింపుచు జిడ్డి సహకారప్రయత్నములందు పని
చేసి నష్టమొందుట చూచుచున్నది. పురాణముల శాస్త్రురని,
శివుపదతి శాస్త్రురని, ఎంతయో భయ కమము తగును.

రెండవది: ప్రస్తుతము, ప్రతి గ్రామమునందు, వడ్డభాయి కొరకు వేలంపాట జరుగుచున్నది. ఆ యాదాయమున, వం చాయితి కరము గావించుటయే కాక, వాల్తైరు గ్రామముల కొక్క “వేలము పెట్టి” న, మంచి వర్జ్యకపాకముకల్గు, “ఉప్పు” నమ్ముటకై కొంత “వేలములు” జరుగుచున్నవి. వీనినివాడ మాకలయును, ఏలూరు, ఈశ్వరు వీరలపై వాచ్చుగపడుతున్నది. “వేలములు కలకాలమే”, అమిరధనము వృధాచేయ

బడుచున్నది. కాని నాపకలయిన తేదీలును గూర్చి సం తర్జుమలనుగూర్చి తమ యాజమాన్యము తరఫున భవ్యముగా కల్పించును. దీని నంత సరిగ్గాను బహుశః అందులకు సంబంధించి అంగీకరించును.

ఇప్పుడు ఒక్కటేమియు, స్థానిక ప్రభుత్వమునకు, ప్రధాన ప్రభుత్వమునకు మధ్య ఆదాయముగూర్చి యుద్ధమనైన మూత ములను పెరిపించును. ప్రాన్తిక ప్రభుత్వమును కట్టివేయవలెనని, ప్రధాన ప్రభుత్వము నుండి భవ్యముగా స్థానిక ప్రభుత్వ సంస్థల కొరకును ఇచ్చుచున్నది. ప్రధానమంత్రి కార్యమాలినియే ప్రధాన ప్రభుత్వము జరుపుచుంటున్నది. స్థానిక ప్రభుత్వము ప్రధాన ప్రభుత్వము కర్తృ ఆదాయము విషయములను ముగిసికొనును. జర్జీయన్లు యుద్ధమునకు ప్రార్థనలు స్థానిక ప్రభుత్వమునకును ఇచ్చుచున్నది. కొంతగాని నియంత్రణనున్నది. ఇట్లు చెప్పుచున్నది యిదివిధమున తెలుసుకొనవలసివచ్చును. ఇట్లుగానుండి విషయములకు తీసుకువచ్చి, చాలామందికి ముందు కల్గిన నీ గాని స్థితి విచిత్రములను, ఒకటి రెండు లక్షలమంది బాధింపబడుచున్నది.

మనకేముందు తిరుగుదలను, కొన్ని క్రతులను మూతమే స్థానిక ప్రభుత్వముల కొరకు అంతకు మించి చెల్లింపవలసివచ్చుచున్నది.

ఏదేమిటంటిని బాధించుచున్నది? బాధించి నిర్ధారించిన ఆ కాపులకును ఇచ్చుచున్న ప్రధాన ప్రభుత్వము భవ్యములను, ఆనాధకులకాపులకు ఇచ్చుచున్న రక్షణకాపుల ఆరోగ్యరక్షణ కాపులకాపులయొద్దగానున్నందు వచ్చును. తరువాత మధ్యస్థ ముగానుండు కాపులకు నిర్దేశించుట మంచిది. పోలీసు పశుపాలనా కార్యకాపుల, రోడ్ల కాలనల రవాణాకాపుల కలెక్షన్లు, ఇతరులు, బావలు, కాపుల గ్రంథాలయముల కాపు, మదలనునది ఈవిధానమునందువచ్చును. కాపులకాపుల గ్రంథాలయముల కొంత భాగము ప్రధాన ప్రభుత్వము భరించవలయును. పూర్తిగా స్థానిక ప్రభుత్వమునకు చెందినవలెనను ప్రధాన ప్రభుత్వము చెల్లింపవలసివచ్చును. రోడ్లు, ఇతర, అప్పులు, ముందు గుంటలను బాగుచేయుట, ఆనాధ కార్యకాపులను పర్యవేక్షించుట వగైరా పనులు ఈ విధానమునందువచ్చును.

కాని, అన్నిటికీ ప్రధాన ప్రభుత్వము సహాయము చేయవలయునని తలచుట తెలిసి, ప్రధాన ప్రభుత్వమునకు వచ్చు యాదాయము విలక్షణముగనుండు. ఎన్ని పనులకును ఇచ్చుచున్నది. మేగానిది విలక్షణమే సహాయము కొరకును స్థానిక ప్రభుత్వము తన ఆచారక ఎల్లప్పుడు మోచి తెలుసుకొని యుండును. ప్రధాన ప్రభుత్వము అవసరమైన కేసుల సంబంధించిన విషయములకు చెల్లింపబడిన ఆ కేసులకు కేసులకు కేసులకు కేసులకు, "కేసుల నిర్ణయించుటను" రెండు ప్రభుత్వములకు విడదీసి దిక్షలకు బహుశః ఒక ప్రజల సౌకర్యమునకు రెండు ప్రభుత్వములు "కేసులు" చెల్లింపవలసివచ్చును. మేగాని కొన్ని కేసులు ప్రధాన ప్రభుత్వమునకు ఉపయోగకారి. మరికొన్ని స్థానిక ప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ "పంట" వీరును, "ఆదాయపు పన్ను" స్థానిక ప్రభుత్వము క్రింద చాలా యాజమాన్యము కల్గించుటయే కాక కమ్యూనికేషన్ కార్యములకు చాలా తక్కువ వచ్చును. కారణము భవ్యము ఒక్కటిగానుండు కాక అనేకటిగానుండు అనేక కేసులందు కేసుల దాదాపును పొందుచుండు, "ఎవరుది విలక్షణము" వచ్చు చిట్టే స్థానిక ప్రభుత్వమునకు వసిరావు. భూమిపై "విలక్షణము" వచ్చు ప్రధాన ప్రభుత్వము చేతియందును మంచిది. కాని "కేసుల సారాయి" దుకాణములపై తెచ్చువచ్చు కంపెనీలు వగైరా తెచ్చువచ్చు స్థానిక ప్రభుత్వమునకు వుండుటయు "గృహములపై పన్ను" స్థానిక ప్రభుత్వము మూలము చేయుటయు తాత్పర్యము. ఇటుల ప్రజలకు చేయవచ్చు కృత్యములందును చేయుచున్న ప్రజలందును ప్రధాన స్థానిక ప్రభుత్వముల మధ్య సరియగు సంబంధము తెచ్చుట ముఖ్యము. దీనిగూర్చి తక్కువ జరుగుటమంచిది. "ప్రభుత్వయాక్తి" యను కాత్రమునై కేసులతో కొన్ని పాత్రలను నా కాత్రవేర్తలు వ్రాయబడునను, నాకృత్యము వ్రాసిన ప్రజలందునకు చదువువారు లేవచ్చును గ్రంథములు వ్రాసిన యాదాయములకు లెక్కపడుట

చెన్న పురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణి సభ, 41, హరిసురొడ్డు, పుదుచ్చేరు, మద్రాసు

వారసమువారికి యేర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారి చిన్న బోర్డు దొరకమువారికి ఫిల్టర్ నెలలోనే చేరవలెనని అనగా 6 లేక 7 మాసములనుండి వారియొద్దనున్న ఆ విషయము పనియేమియును జరిగియుండలేదని విషయము ప్రజలందరికినీ తెలిసి యేచున్నది. పాత్రాజ్య, రాజధాని కాననభలలో తక్కువ వైద్యమునకు తమ ప్రాత్యహము నొసగునలెనని శిష్యాము ఆమోదించుట ముందు 3 సంవత్సరములైన యంతరమున ఆ విషయము యేలాటి ఏర్పాటును చేయబడెను, కలిసి నెట్లును మామూలుకట్టె ప్రకారము ఈ కమిటీవారు దొరకమువారికి సహాయక మేయైనది. గూర్కొనవారు తమ కష్టములేని విషయములలో నిటుల కమిటీలను ఏర్పాటుచేయుటవారికి మామూలు కల్గెను. ఆయుర్వేద విషయమునందు వారి కల్గెనను బాగుగా గ్రహించుట గాక.

ఎంత కాలము దనుక వి. ఎమ్. ఎస్. కైయ్యలు మన కేళి మందు అన్నకులందును, వైద్యకార్యకాలందును ముఖ్యోద్యోగముగానుండునో అంత దనుక ఆయుర్వేద వైద్యమునకు ప్రాత్యహము ఒసగుటకు కష్టతరమున దీక్షయే తీరవలసి బాగుగా గ్రహించుట గాక.

దీనిని చక్కగా గ్రహించిన కరువార, జనులు 2 విషయములు క్లిష్టతలో నెరవేర్చు వలసియున్నది.

(1) ప్రజలకు చేతులకు అంతకు పని చేయుచున్న ఆయుర్వేద వైద్యకార్యకాలకులకు భవ్య సహాయముచేసి, ప్రాత్యహము నొసంగి, సదరు ఉద్యమమునకు పాటుపడుటకు తమ యోగ్యతగలవారిని తరలీరు చేయుట

(2) ఈ విషయము తగిన అందోళనను విడువక సలిపి, దీనిని జనులు మరుతలెదని దొరకమువారు గ్రహించుట చేయుట ప్రస్తుతము జరుగవచ్చు ఎన్నికలలో మోడీ కాననభా అభ్యర్థులు ఆయుర్వేద వైద్యమునకు ప్రాత్యహము నొసంగెద మనియు ఆవిషయమున కాననభలలో ఎక్కువ పనిచేసెదమనియు పూచీ పడవలెను. ఓటర్లగా వేరైన ఆయుర్వేద వైద్యమున ఆయుర్వేదాభి మానులను ఉపేక్షించి దడవినవారు గారిని అభ్యర్థులు గ్రహించవలెను.

ఈ విషయమున ప్రజలకు అధికమగు ఉత్సాహము గల గుంటు రావోపురకేరా, భవ్యకేరీ ఉత్సవములలో జాత్యుర ఆ. లక్ష్మీకరి, వి. ఏ. ఎమ్. వి. అండ్ సి. ఎమ్. గారు, పట్టణము నందలి వివిధభాగములలో మాజీ లాంతరు ఉపకారములను యిచ్చెదను.

సదరు విషయములకు ఆయుర్వేద విషయమున కియ్యారు చేయబడిన ఆయుర్వేద కార్యక్రమములు 9-10-28 తేది ఉదయమున 7-11-28 తేది సాయంత్రమునకు మద్రాసు, పుదుచ్చేరు, హరిసురొడ్డు, 41 న నెలకు గల భవ్యమునకు అనగా ఆయుర్వేద కార్యకాల ప్రదర్శించబడును. ప్రదర్శనము ప్రతి దినము మధ్యాహ్నము 2 గంటలనుండి సాయంత్రము 6 గంటలవరకు తెరువబడి యుండును.

మద్రాసు ఆయుర్వేద కార్యకాలములకు ఆయుర్వేద సంధికులచే సదరు కాత్రమును గురించి ప్రత్యేక ఉపకారములు యిచ్చబడును.

ఆయుర్వేదమునకు అభిమానులగు వారందరు విద్యుత్ ప్రార్థికులు, స్త్రీలకు ప్రత్యేకము మేర్పాటుచేయ బడును.

ఉపకారములకు వరుస ఈపురిలోనే క్లిష్టతలో తెలుపబడును.

వివరములకు ఈ విగ్రహ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. కార్యకర్త

శ్రీచెన్న పురి ఆయుర్వేద ప్రచారిణి సభ, 41, హరిసురొడ్డు, పుదుచ్చేరు, మద్రాసు

హిందీ - తెలుగు బాలశిక్ష

మొదటి వాచకం 0-6-1
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-6-1
హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ తెచ్చుకొనుట వీలయిన నులభతైలిని వ్రాయబడినవి.

తరాల ఇచ్చు ప్రత్యేకము. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంటు కెట్టిపిట్టి, మద్రాసు.

అన్ని రకముల నెప్ట్యూ పాన్ టన్ కరిములకు

గోదావరి జిల్లాకు ముఖ్య 25-9-28 న తేదినుండి, స్టోల్ ఏజెన్సీని ఇంగ్లీషు నైకర్ అండ్ మోటారు ఇంజనీరింగు కంపెనీ వారి ద్వారా వచ్చును. గాన టోటోవాన్, చిల్డ్రన్ గాను కొనవలసిన వర్తకులు, యితరులు మాకు వ్రాసి నెప్ట్యూ యితర వివరములు తెలుపబడును. వై. కృష్ణమూర్తి అందు సన్ను, జవరల్ వర్తకులు, మెయిన్ రోడ్డు, రాజమండ్రి.

భద్రాచలరామదాసు నాటకము

భక్తిరస పూరితము వద్దర్శనమునకు మిక్కిలి అనుకూలము నెల 10 అక్షాలు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. కలయువారు గ్రంథకర్తకు డి. వెంకటరమణయ్యగారి వద్ద, నెలకు 28, కారణేశ్వర కోయల్ వద్ద వ్రాసి పేరు, మద్రాసు వాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. పుస్తకముల కొనుగోతు కంపెనీ, రెయిల్వే పుస్తక సామగ్రియందును దొరకును

దీపావళిరాజసంధా అన్ని క్రింద.

గ్రంథము నెల 8 10-20 రకములు రంగురంగుల మతాదాలు, కారకపూర్ణములు, ఓపా కాదాలు, వెన్నునల్లలు, చక్కలములు, నక్షత్రములు, కోమలుకాండలు, తారామణులు, శివునిపూజ, వేదములు, బంగారువాన, వెండివాన, అక్షరములు, అక్షరములు, వేదము, తోటలు, భోగిమంటలు, కుపాకేతులకు అన్ని జేతములలోనిది 995 ముంజావాణి వ్రెన్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

చమత్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విచిత్రగణితము వివరింపబడినది. మనోగణితము, తేజగణితము, సమస్యలు, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిత్రములు, చిత్రములు, యాక్తిర క్కలు, రహస్యలెక్కలు, గణితకథానామ గలవు. మంచి జ్ఞానమును, మనోబలమును, తెలివినీ వృద్ధిచేయు రహస్యములైన చిత్రవిచిత్ర లెక్కలు ఇంకొకటిన్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునందు దీక్షాపూర్ణము, చమత్కారమును, యాక్తియు తెలివియు కలుగును. ప్రతివానినగర్వ నుండవలసిన పుస్తకము. దీనినెల రు 1 య. వి. పి. చార్జి ఆ రు 1. రు 5 రు 5 రు. పలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, (గు టూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

రత్నపురుష లేహ్యర

సుఖశాస్త్రములను, ఇతర కారణములను, కలిపి మళ్ల వచ్చుచును సోనాచి బలములకుగ జేయును ఈమూర్తిగా మహిమ తెలిసికొనవలెనది. విశేషించి వ్రాయ వలసినది. శ్రీ 1-8 రు 4-0 య. వి. లేహ్యర- అన్ని నెక్లొగములను అద్భుతముగా మదుచ్చుచు బుద్ధి 1-8 1-8-0, కేటలానుకీచితము

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

418 రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

దే హ ము

అందువిషయమును అవరిమిర ముగు బాగర శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము పరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా రు కదా, ఇందుకుగాను ఆలంకరిగ్రహమా శ్రులకుడకయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 యాదాయ మూలము మాత్రలు చిన్నవి గని అద్భుతగుణములు వాటిలును. సర్వములకాను: ఆలంకరిగ్రహ కృషభాలయము 28 బాడ్య, మద్రాసు. అన్ని వాయుండి.

నాలవభాగము 1-12-0

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిపాపులలో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 ఫ్లే రోడ్డు, బొంబాయి.

వాణిమూత్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనలు, రబ్బరుప్లాంపులు, స్టెప్లు, రాగి, ఇంగురము, వెడిసామా
నులపై చెక్కుట, బ్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609)

ఎంగ్రేవింగు

హనుమాన్ నబ్బు

మిక్కిలి పేలైనది!

ఎల్లప్పుడు వుపయోగింపుడు!!

ఎన్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు

అయ్యర్వేదాశ్రమము

పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి వైద్యరత్న

అశోకవృక్ష రక్షణము (మట్టమట్టమొక్కలను) నొగ్గియును రుక్మశ్రమము ఆశ్వనివృక్ష (వ్రదిలినను, దినమువిడివిడినను) నొక్క జ్వరములకు రావలసినను
చారిత్రమును, శివరి రక్షణములను వాళిచేయును. వెల రూ. 0-14-0

ఈ బోధన సేవనకు అనేకులు రుక్మశ్రమము నొక్కమై గ్రంథితములకు లై సంతసిం రక్షణోదక సహమేహములచేతను, రసావధములచేతను, యింక అనేక కారణములచేత (అనగా) కురుపులు, చీడ, తామగ మేహాదేహ మొదలగు వానిచే చెడిపోయినా క్షయము కుభవములును (వ్రదిలిపోయినది) వెల రూ. 0-10-0

మాత్రులుంగరసాయనము గొప్పటి శ్రీలక్ష్మి అనేక వాణిమూలచే సుఖివిరచనవృత్తి ములబద్ధకమును బోనాట్టి శరీరమును ఆరోగ్యవృద్ధిచేయును. వెల రూ. 1-కి 0-10-0

నది పోవును. బహిష్కారము వ్రాగియును గర్భావధములకు బలము గలగ వృశ్చికదంశనివారణి శ్రీలక్ష్మివ్రాసినవ్రాట దీనిని రద్దయెడల 5 నిమిషములలోనే వాధయమునది లేకుండచేయును. వెల రూ. 1-కి 0-10-0

చేయును. అధిక ప్రయాసచే ప్రసవించెడు శ్రీలక్ష్మి భాదలేలియక ముఖముగ ప్రసవించెడు. వెల రూ. 1-కి 1-12-0

ఇంకను అనేక యావధములు కలవు. వామ్యుల కేరలాను వేటివనుననీ వ్రాయుదు

హెడ్ ఆఫీసు:— ఆయుర్వేదాశ్రమము 41 ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

మా భౌష్యములు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద కూడ దొరకును.

- (1) మెసస్సు డార్విన్ అండు కో, రత్నన్ బజారువీధి.
- (2) మెసర్సు ఎ. రంగయ్య శెట్టి అండు కో, 293, ఎస్పి. రోడ్ మదరాసు.
- (3) స్వాస్థ్యశాస్త్రసి, సద్దవీధి, తిరువళిక్కేనే, మాద్రాసు,

1045